

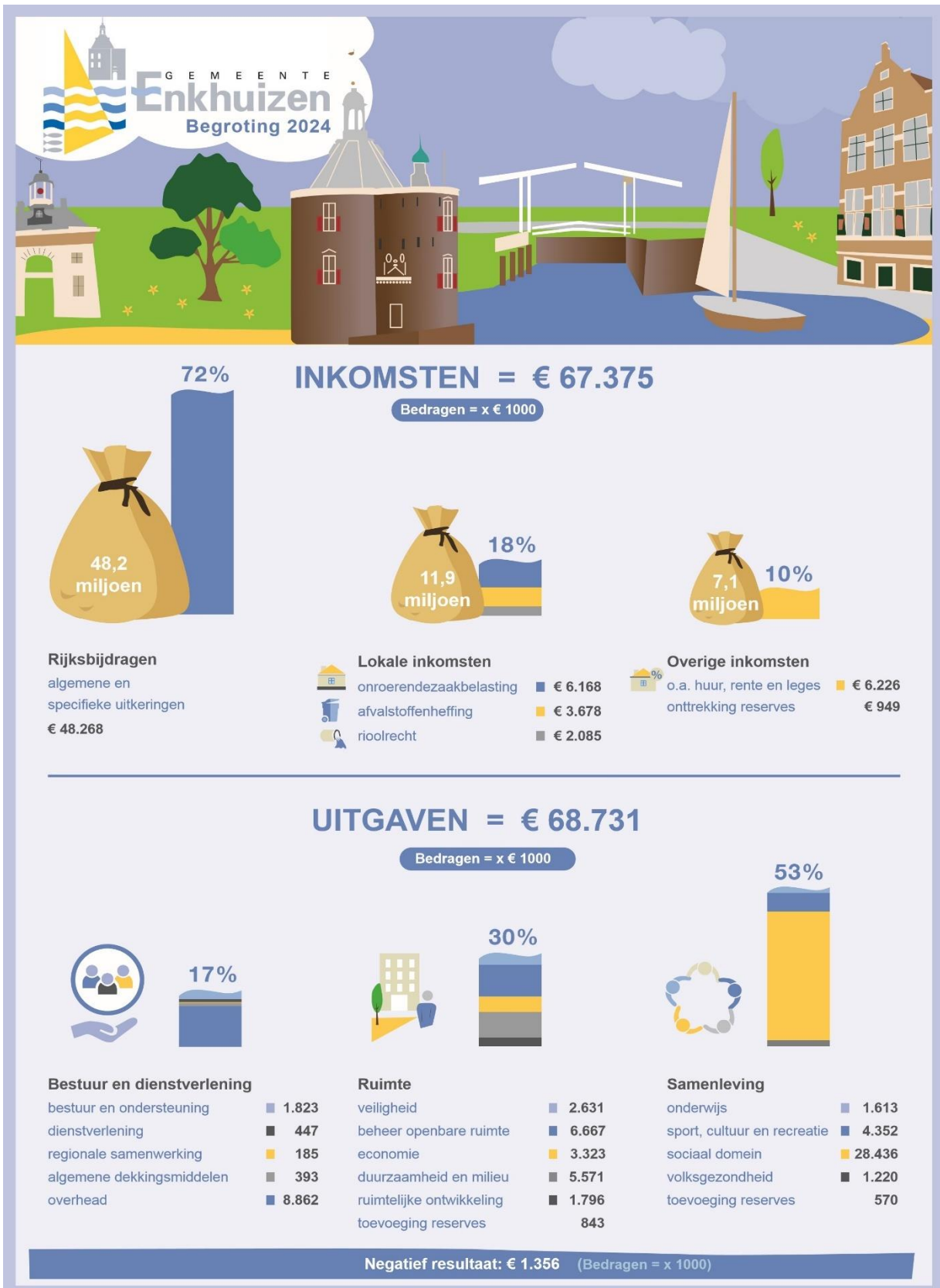
Begroting 2024

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
De begroting 2024 in één oogopslag	3
.....	3
Algemeen	4
Kerngegevens.....	4
Inleiding	5
Financiële samenvatting	6
Toelichting financiële consequenties.....	6
Leeswijzer.....	8
Programmaplan.....	9
Programma Bestuur en Dienstverlening.....	10
Programma Ruimte.....	20
Programma Samenleving.....	32
Paragrafen	41
Lokale heffingen	42
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	50
Onderhoud kapitaalgoederen.....	58
Financiering	63
Bedrijfsvoering	68
Verbonden partijen.....	71
Grondbeleid	86
Wet Open Overheid (WOO)	87
Financiën.....	88
Overzicht van baten en lasten	88
Algemeen financieel beeld	93
Meerjarenraming en toelichting	102
Bijlagen	108
Subsidieprogramma.....	109
Bijlage cliëntgebonden kosten	111

De begroting 2024 in één oogopslag

Algemeen

Kerngegevens

Kerngegevens prognose	2024
------------------------------	-------------

Sociale structuur

Aantal inwoners 18.885

waarvan:

van 0 t/m 17 jaar 3.531

van 18 t/m 74 jaar 13.412

75 jaar en ouder 1.942

Aantal leerlingen

- leerlingen basisonderwijs 1.540

- leerlingen voortgezet onderwijs 1.000

Sociaal domein

Eenpersoonshuishoudens 3.474

Huishoudens met laag inkomen 1.902

Cliënten Participatiewet 281

Inwoners met een laag opleidingsniveau 4.120

Inwoners met een migratieachtergrond 1.496

Fysieke structuur

Aantal woonruimten 9.022

Aantal bedrijven 2.445

Inleiding

Hierbij bied ik u, namens het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Enkhuizen, de begroting aan voor het kalenderjaar 2024. Met deze begroting, waarvan de cijfermatige basis reeds via de Kadernota 2024-2027 aan uw raad kenbaar is gemaakt, brengen we u op de hoogte van de opgave waar onze gemeente voor staat om de balans tussen inkomsten en uitgaven voor 2024 in evenwicht te brengen.

Zoals u kunt zien kent de begroting voor 2024 op dit moment rode cijfers. Uw college stond de afgelopen maanden voor de opgave te komen met voorstellen om de begroting 2024 sluitend te maken. Deze voorstellen treft u aan in de eerste begrotingswijziging 2024, verwoord in het raadsvoorstel 'Ombuigingen 2024 en Septembercirculaire 2023'.

Het college ziet op dit moment voldoende mogelijkheden om de jaren 2024 en 2025 met positieve cijfers af te kunnen sluiten. Voor 2026 en 2027 wordt dat erg lastig. Het Rijk is er nog niet van doordrongen dat zij de gemeenten voor deze jaren structureel financieel tegemoet moet komen. Dat laatste is niet nieuw – al enige tijd pleiten de gemeenten er bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor ons financiële zekerheid te bieden. Het congres van de Vereniging Nederlandse Gemeenten heeft op 14 juni jl. in Groningen in overgrote meerderheid een resolutie aangenomen waarin het VNG-bestuur is opgeroepen om zich tot het uiterste in te spannen om voldoende financiële middelen vrij te maken om de te verwachte tekorten van de gemeenten op een redelijke manier te compenseren. Daarbij zitten gemeenten niet te wachten op incidentele, maar op significante en structurele verhoging van de Algemene Uitkering (Gemeentefonds).

Het overleg met het ministerie heeft tot op heden zeer weinig concreets opgeleverd. Onlangs heeft de VNG haar leden opgeroepen om via de meerjarenbegroting 2024-2027 te laten zien welke structurele tekorten er zullen gaan optreden en deze meerjarenbegroting dan ook als zodanig aan de toezichthouder voor te leggen. Het College van B&W van de gemeente Enkhuizen heeft gemeend aan deze oproep te moeten voldoen, ook om tastbaar en inzichtelijk te maken wat de financiële problemen zullen zijn.

We bevinden ons ook nu in lastige tijden. De jaren van post-corona hebben een enorme inflatie laten zien – snel stijgende prijzen voor diensten en producten, snel gestegen en nog stijgende loonkosten voor personeel. Vanuit het Rijk is slechts een deel van deze inflatie gecompenseerd. Ook dit heeft de financiële situatie van de gemeente onder druk gezet. Het is op dit moment helaas niet duidelijk in hoeverre er via de Algemene Uitkering nog nadere compensatie zal plaatsvinden; de Septembercirculaire laat geen toereikende tegemoetkoming zien.

De Begroting 2024 is tot stand gekomen dankzij de inzet van velen. Speciaal woord van dank spreek ik uit in de richting van de financieel adviseurs van de gemeente Enkhuizen. Het valt niet altijd mee om in deze financieel lastige, onzekere tijden het begrotingsverhaal scherp te houden en te blijven koersen in de richting van een positief resultaat.

Wim Hoogervorst
wethouder financiën van de gemeente Enkhuizen

Financiële samenvatting

Op 11 juli 2023 heeft uw raad de Kadernota 2024-2027 vastgesteld.

De financiële gevolgen van deze Kadernota, van de raadsbrief "Meicirculaire 2023 en Jeugdhulp WMO" van 14 juni 2023 en van autonome mutaties die na het opmaken van de Kadernota 2024-2027 bekend zijn geworden zijn verwerkt in deze begroting en meerjarenraming en dat resulteert in het volgende financiële totaalbeeld:

	2024	2025	2026	2027
Ruimte na de raad van 27 juni 2023	282	1.970	452	-139
<i><u>Kadernota 2024-2027:</u></i>				
Voorjaarsnota	-970	-1.193	-1.647	-2.112
CUP	-105	-30	-30	-30
Overig nieuw beleid	-316	-306	-207	-207
vrijval stelpost indexatie SED	306	458	610	610
Indexatie	-584	-672	-760	-848
ruimte na de Kadernota	-1.387	227	-1.582	-2.726
<i><u>Raadsbrief Meicirculaire 2023 en Inkoop Jeugd-Wmo:</u></i>				
* Meicirculaire 2023	153	265	-418	730
* Inkoop Jeugd en Wmo	-302	-302	-302	-302
nieuw: autonome mutaties begroting 2024	179	140	98	144
nieuw: kapitaallasten onderwijshuisvesting			-366	-727
nieuw: invoering betaald parkeren		pm	pm	pm
begrotingstotaal	-1.357	330	-2.569	-2.881

Toelichting financiële consequenties

Ruimte na de raad van 27 juni 2023:

De 'startruimte' voor de Begroting 2024 is de financiële ruimte na de raad van 27 juni 2023.

In de volgende drie regels zijn de financiële gevolgen opgenomen van de verschillende onderdelen van de kadernota 2024-2027: De Voorjaarsnota 2023 (inclusief bijdragen SED), de financiële gevolgen van het CUP voor de jaren 2024-2025 en het overige nieuw beleid.

Vrijval stelpost indexatie SED:

In de Voorjaarsnota 2022 is deze stelpost opgenomen ter dekking van eventuele bijstellingen van de SED Begrotingen als gevolg van indexatie. Nu alle indexatiegevolgen bij de SED Organisatie zijn opgenomen in deze stukken kan deze stelpost vrijvallen.

Indexatie:

Voor indexatie is -conform de uitgangspunten daarvoor in de Kadernota 2024-2027-aangesloten bij de indexatie zoals door het Rijk opgenomen in de Meicirculaire 2023. Voor de jaren 2024 t/m 2026 is in de meerjarenraming van Enkhuizen reeds 1,4% cumulatief gehanteerd.

Voor dienstjaar 2024 wordt nu 3,9% gehanteerd (+ 2,5% is ca. € 336.000 structureel) en voor 2025 t/m 2027 wordt nu 1,6% per jaar gehanteerd (+ 0,2 % is cumulatief ca. € 27.000 per jaar). Voor indexatie op bijdragen aan GR-en en subsidies blijft het uitgangspunt van de regietafel NHN gehanteerd: 7,1% in 2024 en 3,5% over 2025, 2026 en 2027.

Daar in de meerjarenraming reeds 2,3% is toegepast ramen we in 2024 structureel € 248.000 bij en voor 2025 t/m 2027 cumulatief € 61.000 per jaar.

Meicirculaire 2023:

In de raadsbrief van 14 juni 2023 zijn financiële gevolgen van de Meicirculaire 2023 toegelicht, evenals de gevolgen van indexatie op de inkoop van Jeugdhulp en WMO.

Autonome mutaties:

Deze worden in het raadsvoorstel-aanbiedingsbrief bij de Begroting 2024 uitgebreid toegelicht.

Kapitaallasten Onderwijshuisvesting:

Conform hetgeen in de raadsbrief van 3 oktober jl. is aangekondigd hebben we -vooruitlopend op besluitvorming- de 'voorlopige' kapitaallasten inzake onderwijshuisvesting al in de meerjarenraming opgenomen.

Vanaf 2025 is -als reminder- de invoering van het betaald parkeren p.m.-post opgenomen.

Begrotingstotaal:

Een voorwaarde voor repressief toezicht (toezicht achteraf) door de financieel toezichthouder (provincie Noord Holland) is een sluitende begroting in het dienstjaar (2024) of -als dat niet het geval is- een sluitende begroting in het laatste jaar van de meerjarenraming (2027).

Beide dienstjaren zijn in deze begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027 niet sluitend.

In de begrotingsraad wordt een 'palet' van maatregelen aangeboden om het dienstjaar 2024 materieel en reëel sluitend te maken en de begroting 2024 conform te wijzigen, zodat aan de provincie Noord Holland een sluitende begroting 2024 kan worden aangeboden.

Leeswijzer

De begroting bestaat uit het programmaplan, de paragrafen en de financiële begroting.

Het programmaplan

In het programmaplan wordt voor ieder programma (samenhangend geheel van activiteiten) beschreven wat we willen bereiken, wat we daarvoor gaan doen en wat het gaat kosten.

Per programma zijn de verschillen tussen begroting 2024 en begroting 2023 geanalyseerd.

Onder het kopje 'Met wie hebben we samengewerkt' worden de gemeenschappelijke regelingen en deelnemingen genoemd met wie we in 2024 samenwerken.

Een nadere toelichting op de GR-en treft u aan in de paragraaf Verbonden partijen.

Het programmaplan 2024 kent de volgende indeling:

- 1 Bestuur en dienstverlening
- 2 Ruimte
- 3 samenleving

De paragrafen

In afzonderlijke paragrafen worden de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten, alsmede tot de lokale heffingen.

De financiële begroting

Dit onderdeel bestaat uit het overzicht van baten en lasten en de toelichting, de uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting en het overzicht met de geraamde baten en lasten per taakveld.

De bedragen in de begroting zijn meestal weergegeven per € 1.000.

Programmaplan

Bestuur en ondersteuning

Dienstverlening

Regionale Samenwerking

Dekkingsmiddelen

Overhead

Programma Bestuur en Dienstverlening

Inleiding

Het versterken van de relatie met inwoners vormt de basis voor (betere) besluitvorming. Het is onze wens om het contact met de inwoners te versterken. Inwoners worden daarmee vaker geraadpleegd dan alleen bij de gemeenteraadsverkiezingen. Inwoners, ondernemers en organisaties denken mee en hebben een stem in plannen en besluitvorming.

Wat willen we bereiken en wat gaan we er voor doen

Hieronder geven we inzicht in de doelen die we willen halen.

Per doelstelling geven we aan wat we daarvoor gaan doen in 2024.

De volgende ambities zijn opgenomen in het College Uitvoerings Programma (CUP):

Bestuur en ondersteuning	
Ambitie	In Enkhuizen hebben bestuur, inwoners en bedrijven vertrouwen in elkaar en weten elkaar te vinden.
Wat willen we bereiken?	Bestuurders zijn zichtbaar en aanspreekbaar. Besluitvorming is openbaar. Communicatie en verslaglegging vanuit de gemeenteraad wordt geoptimaliseerd voor de inwoners en ondernemers.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> We zijn zichtbaar en aanspreekbaar door: <ul style="list-style-type: none"> een vast wekelijks inloopspreekuur bij de wethouders te houden; aan iedere wethouder een "eigen wijk" toe te wijzen en dit op 1 juli van elk jaar te rouleren. We maken besluitvorming altijd openbaar, tenzij er wettelijke uitzonderingsgevallen van toepassing zijn. We handelen bezwaren en klachten af door herinvoering van een externe bezwarencommissie. de griffie zorgt voor een toegankelijk en goed ingericht raadsinformatiesysteem dat openstaat voor iedereen.

Bestuur en ondersteuning (Inwonersparticipatie)	
Ambitie	In Enkhuizen praten inwoners mee over belangrijke besluiten.
Wat willen we bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> Inwoners, ondernemers en organisaties participeren actief mee. We laten inwoners, ondernemers en organisaties meedenken en een stem hebben in plannen en besluitvorming. Het is voor inwoners, ondernemers en organisaties aan de voorkant duidelijk hoe en tot welk niveau er sprake is en/of kan zijn van participatie.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> We laten inwoners, ondernemers en organisaties meedenken en een stem hebben in plannen en besluitvorming.

	<ul style="list-style-type: none"> • Wij willen één wijze van SED-participatie op basis van Manifest Burgerparticipatie • We zijn voor inwoners, ondernemers en organisaties aan de voorkant duidelijk hoe en tot welk niveau er sprake is en/of kan zijn van participatie. Het Manifest Burgerparticipatie gebruiken we hierbij als leidraad. • We betrekken jongeren bij de politiek door vanaf mei 2023 samen te werken met de jongerenadviesraad SED Gemeenten (JAR SED) • Wij betrekken participatie bij de werkgroep bestuurlijke vernieuwing en nemen hierbij ook de referendum-verordening mee. • Uitbreiding van inwonersparticipatie met bijvoorbeeld wijkbudgetten. • We ontwikkelen de werkgroep Inwoners-participatie door en gaan deze mogelijk intensiveren.
--	---

Publiekszaken (Dienstverlening)	
Ambitie	Wij zijn een professionele organisatie met oog voor de behoeften en vragen van inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners.
Wat willen we bereiken?	Een goede, klantvriendelijke dienstverlening aan onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. We gaan er vanuit dat het kan en leggen het duidelijk uit wanneer en waarom iets niet kan. Inwoners en ondernemers kunnen rekenen op klantvriendelijke en bereikbare medewerkers.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • Wij ontwikkelen onze dienstverleningsvisie organisatie breed verder en stellen hiervoor een uitvoeringsplan op • Het uitvoeringsplan dat in 2023 wordt opgesteld, leidt in 2024 en 2025 tot verbeteracties.

Regionale samenwerking	
Ambitie	Regionale samenwerking draagt bij aan onze bestuurskracht.
Wat willen we bereiken?	De gemeente Enkhuizen neemt een sterke positie in de regio in.
Wat gaan we ervoor doen?	Wij nemen onze verantwoordelijkheid en worden vertegenwoordigd in de regionale samenwerkingsverbanden, zoals het Pact van Westfriesland.

Overhead	
Ambitie	De gemeente Enkhuizen is een professionele gemeente die is uitgerust om de hedendaagse vraagstukken op te kunnen pakken.
Wat willen we bereiken?	Een solide SED organisatie.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • Er wordt een toekomstvisie ontwikkeld (zowel ambtelijk als bestuurlijk) over de SED • We staan achter de doorontwikkeling van de SED organisatie en daarom zijn we bereid daarin te investeren. • In afwachting van de lopende procedure werken we toe naar een besluit over de kostenverdeling binnen de SED organisatie. • Ondanks de verschillen van inzicht over de kostenverdeling van de organisatie werken wij aan een goede verhouding met Stede Broec en Drechterland, omdat dit belangrijk is voor Enkhuizen.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Onder dit hoofdstuk vallen de baten en lasten die samenhangen met:

- lokale heffingen (OZB), bestedingen niet gebonden;
- algemene uitkering;
- dividenden;
- nutsbedrijven;
- financiering
- onvoorzien

In onderstaand overzicht wordt weergegeven hoe het bedrag voor algemene dekkingsmiddelen in 2024 is opgebouwd:

Algemene dekkingsmiddelen

	Begroting 2024
Lokale heffingen	6.767
Algemene Uitkeringen	43.452
Dividenden	394
Nutsbedrijven	55
Saldo Financieringsfunctie	0
Overige baten/lasten	99
Onvoorzien	-27
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	50.740

Lokale heffingen

Lokale heffingen bestaan uit gebonden en niet gebonden heffingen.

Gebonden heffingen zijn niet vrij aanwendbaar en mogen maximaal kostendekkend worden geheven, zoals de afvalstoffenheffing en rioolheffing. Deze heffingen worden verantwoord op het programma waar ook de kosten worden gemaakt.

De niet gebonden heffingen zijn Onroerende Zaak Belasting (OZB), toeristenbelasting, forensenbelasting, gemaklijkhedenretributie en precariobelasting. Deze belastingen zijn vrij aanwendbaar. Daarbij wordt opgemerkt dat in de OZB niet-woningen een component is opgenomen waaruit het ondernemersfonds wordt gevoed. Ook de baten inzake dwanginvordering worden in deze post meegenomen.

Het bedrag aan lokale heffingen in het overzicht hierboven is de netto verantwoording van de opbrengst (baten minus lasten). Dit wijkt af van de tabel in de paragraaf lokale heffingen waar alleen de baten zijn verantwoord.

In de OZB is een indexatie van 3,9% opgenomen. Daarnaast is er een verhoging van de OZB met 3%. Dit heeft te maken met de ombuigingen waarbij de OZB in 2023 conform het amendement Van Galen in plaats van 8% met 5% is verhoogd. De resterende 3% is toen doorgeschoven naar 2024 en wordt nu in 2024 geheven boven de indexatie van 3,9%.

Bij de gebonden heffingen is een indexatie van 3,9% per jaar toegepast, zoals opgenomen in de uitgangspunten in de Kadernota 2024-2027.

Algemene uitkering

In de begroting 2024 is een bedrag van € 43.452.000 opgenomen voor de algemene uitkering. De algemene uitkering in deze begroting is gebaseerd op de Meicirculaire 2023 en een bijraming van € 164.000 op basis van Specificatie 5 van september 2023.

Ten opzichte van de raming Algemene Uitkering 2024 in de meerjarenraming bij de begroting 2023 is sprake van een toename van de algemene uitkering met afgerond € 1,9 miljoen.

Deze toename betreft in hoofdlijnen de volgende onderdelen:

- Middelen inzake Jeugdzorg (raadsbrief van 24 januari 2023) van ruim € 1,1 miljoen;
- Indexatie 2024 in de Meicirculaire 2023 van € 512.000;
- Structurele bijstelling voor dienstjaar 2022 in de Meicirculaire 2023 van € 141.000
- Een bijraming van € 164.000 op basis van specificatie 5 van september 2023.

In de raadsbrief van 15 juni jl. (inzake de Meicirculaire 2023) bent u hierover reeds geïnformeerd.

Stelpost BTW compensatiefonds (BCF)

Het Btw-CompensatieFonds (BCF) is ingevoerd in 2003. Gemeenten kunnen (een groot deel van) hun BTW kosten declareren bij het Btw-compensatiefonds. Doel van deze maatregel is o.a. om het inbesteden (geen BTW) en uitbesteden (wel BTW) bij gemeenten budgettair gelijk te schakelen.

Het BCF wordt gevoed vanuit het gemeentefonds: wat door gemeenten wordt gedeclareerd bij het BCF wordt door het Rijk gekort in het Gemeentefonds en werkt dus door in de algemene uitkering.

Op basis van declaraties uit het verleden wordt de onttrekking uit het gemeentefonds geraamd en achteraf afgerekend. Op basis van recente afrekeningen houden we rekening met een toevoeging aan de algemene uitkering van ca. € 100.000. Beleid in Enkhuizen is dit pas bij te ramen als deze toevoeging ook werkelijk in de circulaires of specificaties wordt gerealiseerd.

Dividend

	Boekwaarde	Begrote inkomsten
163 Aandelen Stadsherstel	7.000	geen
130.650 aandelen BNG	296.000	294.000
124.198 aandelen Alliander	66.000	100.000
30 aandelen HVC - Afvalbeheer Westfriesland	1.000	nmb
810 aandelen Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord	1.000	geen

Nutsbedrijven	Begrote inkomsten
Garantstelling HVC	55.000

Financiering

De Gemeente Enkhuizen heeft per 1 januari 2024 voor een bedrag van € 51.217.000 aan langlopende financiering aangetrokken, waarvan € 5.339.000 in het jaar wordt afgelost. In de loop van het jaar wordt rekening gehouden met het aantrekken van langlopende financiering voor een bedrag van 7.500.000 tegen een rentepercentage van 4%, zodat het bedrag aan langlopende financiering per 31-12-2024 uitkomt op € 53.378.000. De hiermee gepaard gaande rentelasten voor 2024 zijn begroot op € 1.069.000. Wat niet wordt gefinancierd met langlopende leningen, wordt betaald met kortlopende leningen en rekening-courant krediet. De rentelasten van deze kortlopende financieringen bedragen € 109.000. In onze gemeente hanteren wij het systeem van 'totaal financiering', dat wil zeggen dat niet per investering geld wordt aangetrokken, maar leningen worden afgesloten op basis van de totale financieringsbehoefte. De totale netto financieringslasten worden via het renteomslagpercentage aan de producten toegerekend op basis van de investeringen voor die producten. Overeenkomstig de aanbeveling van de commissie BBV wordt er in de begroting geen rekening gehouden met een rentevergoeding over het eigen vermogen.

Overhead

Overhead moet centraal begroot en verantwoord worden in de begroting en jaarstukken. Onder overhead wordt verstaan het geheel van functies gericht op sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primair proces. Voorbeelden daarvan zijn: leidinggevenden primaire proces, communicatie, juridische zaken, bestuurszaken, bestuursondersteuning, facilitaire zaken, ICT, huisvesting en financiën, toezicht en controle op de eigen organisatie.

Het uitgangspunt is dat kosten zoveel mogelijk direct worden toegerekend aan de betreffende taakvelden/activiteiten. In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) worden baten en lasten van overhead niet onder de afzonderlijke beleidsprogramma's geregistreerd, maar centraal onder een afzonderlijk taakveld.

In het overzicht op de volgende bladzijde wordt weergegeven hoe het bedrag voor overhead in 2024 is opgebouwd:

Overhead

	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
Overhead SED	6.901	
Huisvesting	281	-31
ICT DeSom	1.109	-916
Ondersteuning organisatie	152	
Communicatie	107	
Juridische Zaken	34	
Algemene kosten bedrijfsvoering	278	-3
Totaal Overhead	8.862	-950

Analyse verschillen Bijdrage SED Organisatie

In dit onderdeel worden de verschillen tussen bijgestelde begroting 2023 en primitieve begroting 2024 toegelicht. Daarnaast worden verschillen tussen de bijgestelde raming 2023 en de raming 2024 per programma weergegeven. In de verschillenanalyse per programma in het programmaplan wordt daarom verwezen naar deze paragraaf.

(bedragen x € 1.000)

De raming van de bijdrage SED 2024 bedraagt	16.347
De raming in de bijgestelde begroting 2023 (incl. VJN 2023 SED) bedraagt	<u>14.747</u>
Verschil	1.600

De toename van de bijdrage 2024 ten opzichte van 2023 wordt veroorzaakt door de toename van lasten in de begroting 2024 van de SED Organisatie.

Verschillen per programma

	BGR 2024	BGR 2023	Verschil
1 Bestuur en dienstverlening	7.345	6.717	628
2 Ruimte	5.512	4.977	535
3 Samenleving	<u>3.490</u>	<u>3.053</u>	<u>437</u>
Totaal	16.347	14.747	1.600

Vennootschapsbelasting

Voor het jaar 2024 wordt rekening gehouden met een nihil last.

Met een deel van de activiteiten wordt geen onderneming gedreven doordat niet wordt voldaan aan één of meerdere ondernemingscriteria.

Met de grondexploitaties wordt wel een onderneming gedreven. De VPB-last van resultaten uit de grondexploitaties wordt bij de jaarrekening berekend. Het verschuldigde bedrag zal naar verwachting nihil zijn en zal niet leiden tot een materiële last voor de gemeente.

Onvoorzien

De post onvoorzien wordt in de begroting opgenomen voor uitgaven waarmee tijdens het opmaken van de begroting (in de zomer) geen rekening kon worden gehouden. Hiervoor wordt jaarlijks een bedrag van € 27.000 opgenomen.

Indicatoren

Verplichte indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Bron	Meest recent
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen begroting	2024: 0,38
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen begroting	2024: 0,38
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	*
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten extern	Eigen begroting	*
Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	2024: 11,6%

* De loonsom van het personeel is ondergebracht bij een gemeenschappelijke regeling waardoor een zuivere berekening niet te maken is

Met wie werken we samen

Voor het programma Bestuur en dienstverlening werken we samen met de volgende verbonden partijen:

- SED organisatie,
- Shared Service Centrum DeSom,
- Westfries Archief,
- Ondersteuning bestuurlijke samenwerking West-Friesland (OBS),
- Alliander NV en
- NV Bank Nederlandsche gemeenten (BNG).

Deze verbonden partijen worden verder toegelicht in de paragraaf Verbonden partijen.

Wat mag het kosten

	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Totaal lasten	9.672	11.251	11.710
Totaal baten	- 49.001	- 49.150	- 52.404
Saldo van baten en lasten	- 39.329	- 37.899	- 40.694
Toevoeging aan reserves	477	0	0
Onttrekking aan reserves	-3.148	- 2.084	- 59
Resultaat	- 42.000	- 39.983	- 40.753

Toelichting op afwijkingen (baten en lasten)

Toelichting afwijkingen B2024 t.o.v. B2023 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Lasten:		
Bijdrage SED	-628	N
Bijdrage SED vrijval stelpost wijziging verdeelsleutel	196	V
Burgerzaken Adrescontrole	-25	N
Burgerzaken Afdracht leges reisdocumenten	-37	N
Verkiezingen	29	V
CUP 2022-2023 Bestuursopdracht voor aanpak wijkvisies	40	V
CUP 2022-2023 Ontwikkeling dienstverleningsvisie	50	V
Bijdrage DeSom	-240	N
Kosten beveiliging	70	V
Juridische zaken	15	V
Overige verschillen	71	V
Totaal lasten:	-459	N
Baten:		
Burgerzaken: reisdocumenten	89	V
Bijdrage DeSom	91	V
Dividend	-32	N
OZB woningen	185	V
OZB niet-woningen eigenaren	125	V
OZB niet-woningen gebruikers	89	V
Algemene uitkering	2.664	V
Overige verschillen	43	V
Totaal baten	3.254	V
Totaal verschil	2.795	V

Lasten

Bijdrage SED (€ 432.000 nadeel)

Een toelichting op het verschil in de bijdrage SED 2023-204 is te vinden in het programma Bestuur en Dienstverlening onder het kopje Overhead.

Burgerzaken adrescontrole (€ 25.000 nadeel)

De Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA) selecteert signalen van onjuiste adresregistratie en levert deze aan gemeenten voor adresonderzoek. Adresonderzoek is een belangrijke voorwaarde om ondermijning tegen te gaan en draagt bij aan een veilige samenleving. De LAA heeft in 2023 een wettelijke inbedding gekregen en is geen autonome keuze meer. Deze taak is nu niet goed geborgd binnen de organisatie. Voor de uitvoering van de LAA (bij Publiekszaken) is 1 fte (€ 75.000) nodig.

Burgerzaken afdracht leges reisdocumenten (€ 37.000 nadeel)

Het aantal reisdocumenten in de applicatie kostendekkendheid is een prognose voor 2024. In maart 2014 is de geldigheidsduur van een reisdocument verlengd naar 10 jaar. De afgelopen jaren hebben te maken gehad met een daling van het aantal aanvragen reisdocumenten. De 10-jaars cyclus van de geldigheid van een reisdocument komt in 2024 ten einde. Dit gaat meer aanvragen geven. De prognose 2024 is daar op gebaseerd (zie ook baten).

Verkiezingen (€ 29.000 voordeel)

Omdat er in 2023 dubbele verkiezingen zijn geweest zijn de uitgaven in 2023 hoger dan in 2024.

CUP 2022-2023 Bestuursopdracht voor aanpak wijkvisies (€ 40.000 voordeel)

Betref incidenteel geld in 2023 t.b.v. de aanpak wijkvisies voor begrotingsjaar 2023.

CUP 2022-2023 Ontwikkeling dienstverleningsvisie (€ 50.000 voordeel)

Betref incidenteel geld in 2023 t.b.v. de ontwikkeling dienstverleningsvisie voor begrotingsjaar 2023.

Bijdrage DeSom (€ 240.000 nadeel)

Verhoging bijdrage GR De Som als gevolg van de begroting 2024 DeSom en de Voorjaarsnota 2023 DeSom.

Kosten beveiliging (€ 70.000 voordeel)

Vanwege het opheffen van de Corona maatregelen kwam er ook een einde aan de beveiliging ten behoeve van het naleven van de Corona maatregelen.

Juridische zaken (€ 15.000 voordeel)

In 2023 was er sprake van een budgetoverheveling uit begrotingsjaar 2022.

Baten

Burgerzaken reisdocumenten (€ 89.000 voordeel)

Er worden meer aanvragen verwacht, zie onder lasten afdracht leges reisdocumenten

Bijdrage DeSom (€ 91.000 voordeel)

Verhoging bijdrage GR De Som leidt ook tot een verhoging van de doorbelasting aan de SED.

Dividend (€ 32.000 nadeel)

In 2023 keerde de BNG € € 327.000 dividend uit.
Dit was € 32.000 hoger als de structurele raming.

OZB woningen (€ 185.000 voordeel)

De stijging komt enerzijds voort uit de reguliere indexering van de opbrengst met het prijsindexcijfer zoals opgenomen in de Meicirculaire (3,9%). Daarnaast is er een verhoging van 3% als gevolg van de ombuigingen 2020-2023.

OZB niet-woningen(€ 214.000 voordeel)

Conform toelichting OZB woningen.

Algemene uitkering (€ 2.664.000 voordeel)

Deze toename betreft in hoofdlijnen de volgende onderdelen:

- Een toename in de AU 2024 ten opzichte van 2023 van ca. € 0,75 miljoen;
- Middelen inzake Jeugdzorg (raadsbrief van 24 januari 2023) van ruim € 1,1 miljoen;
- Indexatie 2024 in de Meicirculaire 2023 van € 512.000;
- Structurele bijstelling voor dienstjaar 2022 in de Meicirculaire 2023 van € 141.000
- Een bijraming van € 164.000 op basis van specificatie 5 van september 2023.

Veiligheid

Beheer openbare ruimte

Economie

Duurzaamheid en milieu

Ruimtelijke ontwikkeling

Programma Ruimte

Het programma Ruimte gaat over nieuwe uitdagingen en over het beheer en ontwikkeling van de bestaande openbare ruimte. Enkhuizen is een stad waar het prettig wonen is maar ook ruimte moet zijn voor economische bloei en duurzame ontwikkeling. Dat betekent dat we verschillende uitdagingen zo veel mogelijk gecombineerd oppakken. Daarbij sluiten we aan bij de budgetten en opgaven die we vanuit het Rijk krijgen, zoals de implementatie van de Omgevingswet en de uitvoering van klimaattaken. Daarnaast zijn er onderwerpen die onze gemeentegrenzen overschrijden en waar we samenwerken met onze buurgemeenten in de regio.

Een belangrijke speerpunt is een gezonde, evenwichtige woningmarkt met passende woningen voor onze huidige en toekomstige inwoners. De realisatie van nieuwe woningen, permanent of flexibel is daarom een prioriteit. Maar daarnaast zetten we ons in voor een bredere kwaliteit van de leefomgeving. Een vitale binnenstad bijvoorbeeld ontstaat niet alleen door bloeiend ondernemerschap en mooie woningen. Zaken als goed beheer van de openbare ruimte, verkeer, veiligheid, behoud van erfgoed en cultuurhistorie en toeristisch promotie dragen daar in samenhang aan bij. Met name het verbeteren van verkeer en parkeren in de binnenstad is voor 2024 een speerpunt. Voor het goed functioneren van onze lokale maatschappij is het essentieel dat we ondermijning bestrijden. Bij alle ontwikkelingen vormen de doelen die we hebben met betrekking tot duurzaamheid en klimaat een rode draad.

De opgaven waar we als gemeente voor staan zijn niet in één jaar te realiseren en vragen tijd. Daarbij zijn we als gemeente ook afhankelijk van externe factoren. De stand van de economie en beschikbare middelen die we van het Rijk hebben bepalen steeds meer wat we als gemeente kunnen doen. De bouw- en woningmarkt is daarnaast mede bepalend voor het tempo waarin marktpartijen kunnen en willen ontwikkelen. In dit programma geven wij daarom op verschillende onderwerpen aan wat we in 2024 met de beschikbare middelen gaan doen en wat daar het verwachte resultaat van is. Het gaat dan om de onderwerpen:

- Ruimtelijke ontwikkeling
- Openbare ruimte
- Veiligheid
- Economie
- Duurzaamheid en Milieu

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen

Hieronder geven we inzicht in de doelen die we willen halen.

Per doelstelling geven we aan wat we daarvoor gaan doen in 2024:

Veiligheid	
Ambitie	Een leefbaar en veilig Enkhuizen is voor iedereen prettig om te wonen.

Veiligheid	
Wat willen we bereiken?	Wij willen dat alle inwoners, ondernemers en bezoekers veilig en overlastvrij kunnen leven in onze gemeente.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • Om veilige woon- en leefomgevingen in onze gemeente te borgen gaan wij, in samenwerking met inwoners, ondernemers, woningcorporaties en (keten)partners, proberen overlast zo veel mogelijk te voorkomen en/of beperken en waar nodig overlast gevende situaties te verbeteren. • Tevens gaan we, in samenwerking met de inwoners en zorg- en veiligheidspartners, proberen meer hulp te bieden bij onzichtbare veiligheidsvraagstukken. Zoals bij jeugdproblematieken, wapenbezit onder jongeren, huiselijk geweld of nazorg ex-gedetineerde. • Verder willen wij de inwoners en ondernemers weerbaarder maken tegen cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit. • Op het gebied van ondermijning gaan we preventief de bestuurlijke, ambtelijke en maatschappelijke weerbaarheid vergroten en zullen we repressief alle middelen en bestuurlijke instrumenten inzetten om ondermijnende activiteiten tegen te gaan. • Ook gaan inzetten op de verdere professionalisering van toezicht en handhaving, gaan we het team uitbreiden met één BOA domein 2 en gaan we zichtbare aanwezigheid van BOA's en toezichthouders vergroten.

Veiligheid	
Ambitie	Als gemeente willen wij een sterk signaal afgeven door aanhoudende overlast, ondermijnende activiteiten, geweld of (jeugd)criminaliteit terug te dringen.
Wat willen we bereiken?	De veiligheidsgevoelens binnen de gemeente nog meer te verbeteren door ergernissen sneller en gericht aan te pakken.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen en implementeren van beleid voor de bestuurlijke boete.

Horeca- en Evenementen	
Ambitie	Als gemeente willen wij ons blijven inzetten voor een gastvrij Enkhuizen.
Wat willen we bereiken?	We willen duidelijkheid bieden aan de horeca, ondernemers en organisatoren wat zij wel of niet mogen qua (winter)terrassen en evenementen.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen en implementeren van een nieuw terrassenbeleid. • Opstellen en implementeren van een nieuw evenementenbeleid, met een onderzoek naar de mogelijkheid voor meer jaren vergunningen.

Openbare ruimte	
Ambitie	In Enkhuizen sluit de parkeer- en verkeerssituatie aan op de behoefte van inwoners, ondernemers en bezoeker
Wat willen we bereiken?	Verbeteren van de parkeer- en verkeerssituatie om zodoende meer ruimte te bieden voor betere leefbaarheid en het historisch karakter van de stad
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • We geven uitvoering aan het meerjaren_ onderhoudsplan met extra aandacht voor het verbeteren van het groen onderhoud. Tijdens het groenonderhoud wordt de biodiversiteit versterkt door middel van beheermaatregelen(snoeien) en het inzaaien van meerjarige kruidenmengsels. In 2023 is het budget met € 18.000 (=2%) verhoogd ten behoeve van het verbeteren van het groenonderhoud én het verhogen van de biodiversiteit. • We ontwikkelen een integraal verkeersplan en circulatieplan. (2025-2034) • We verkennen de toegang en ontsluiting REZ • We verbeteren de routes en verbindingen van (buurt) bussen • In overleg met en in afstemming met ondernemers onderzoeken we de kansen en mogelijkheden voor parkeervoorzieningen • We verbeteren het onderhoud aan openbaar groen en werken achterstallig onderhoud aan de openbare ruimte weg aan de hand van een meerjaren onderhoudsplan.

Economie	
Ambitie	Enkhuizen is een stad waar economie en werkgelegenheid ruim baan wordt geboden.
Wat willen we bereiken?	Bieden van aantrekkelijk klimaat voor ondernemers Partijen weten elkaar te vinden in de onderlinge samenwerking en trekken waar mogelijk gelijk op
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • We stellen een ontwikkelkader voor toekomstbestendige bedrijventerreinen, beginnende bij Schepenwijk (functie, invulling en onderhoud openbare ruimte, verkeer, parkeren, etc.) op. • We organiseren huisvesting buitenlandse seizoensarbeiders in afstemming met de regio. • We zetten in op Keurmerk Veilig Ondernemen en/of Parkmanagement op bedrijventerreinen. • We voeren in SED-verband locatieonderzoek uit voor uitbreiding / nieuwvestiging van bedrijven. • We participeren in de regionale Kust-visie IJsselmeerkust 'Aan 't meer 2030'

Economie	
Ambitie	Enkhuizen is een toeristvriendelijke en gastvrije stad.
Wat willen we bereiken?	De stad wordt nog aantrekkelijker gemaakt Versterken van het toeristisch product De horeca krijgt meer ruimte Havens aantrekkelijk houden
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • We werken nauw samen met de ontwikkelaar zodat Enkhuizerzand door de ontwikkelpartij zo snel mogelijk gereed opgeleverd wordt. • We herijken het Evenementenbeleid. • We stellen een plan op voor het verbeteren van de (toeristische) bewegwijzering en wandelroutes. • We verbeteren de fietsveiligheid in de stad met bv. een duurzaam veilige 30 km/u inrichting en een veilige en snelle noord-zuid verbinding (naar en van het station) voor fietsers. We starten met het opstellen van een verkeersplan voor de binnen- en buitenstad • We stellen een visie op voor toerisme. • We versterken het merk 'Enkhuizen' door bij te dragen aan Stichting Marketing Enkhuizen • We optimaliseren samenwerking met de horeca en Stichting marketing Enkhuizen. • We optimaliseren de communicatie en samenwerking horeca. • We herijken het terrassenbeleid (zie onder veiligheid).

	<ul style="list-style-type: none"> • We onderzoeken mogelijkheden nautische sector in samenhang met ruimtelijke invulling en herstructurering Krabbersplaat in samenwerking met de ondernemers. • We breiden de stroomvoorziening op de Nieuwe Harlingersteiger uit
--	---

Duurzaamheid en milieu	
Ambitie	Enkhuizen kent een duurzame klimaatbestendige gebouwde omgeving.
Wat willen we bereiken?	CO2 reductie door het verduurzamen van de gebouwde omgeving en opwek van duurzame energie. Duurzame bedrijventerreinen. Een duurzame eigen organisatie.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • We informeren de inwoners en bedrijven hoe ze zuinig om kunnen gaan met energie, kunnen isoleren en duurzame energie op kunnen wekken. • We voeren de lokale aanpak vanuit het Nationaal Isolatie Programma (NIP) uit. • We voeren het uitvoeringsprogramma aanpak energiearmoede uit. • In samenwerking met het Duurzaam Ondernemersloket helpen we bedrijven te verduurzamen en voeren we energiescans uit. • Met de coöperatie Buurtwarmte Enkhuizen werken we verder aan het wijkplan voor de Gommerwijk West. • We stellen een Routekaart verduurzaming eigen vastgoed op. • We voeren het 'Uitvoeringsprogramma Energieneutraal Westfriesland' (Hfdst. 8) uit. • Op basis van het vastgestelde beleidskader onderzoeken we de mogelijkheden voor het opwekken van duurzame energie. • We nemen de zoekgebieden voor opwek van duurzame energie en kaders voor verduurzaming op in de Omgevingsvisie.

Duurzaamheid en milieu	
Ambitie	Enkhuizen groeit actief mee met klimaatverandering om in 2050 hetzelfde beschermingsniveau als nu te hebben

Wat willen we bereiken?	Klimaatbestendig en water robuust te zijn ingericht ten aanzien van de thema's wateroverlast, hittestress, droogte en gevolgen van overstromingen (adaptatie)..
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • We stellen een kansenkaart openbare ruimte op en gaan de kansen voor klimaatadaptatie omzetten naar uitvoeringsprojecten. • We spelen in met voorzieningen op de gevolgen van de klimaatverandering zoals de berging en afvoer van water, hittestress, etc.

Duurzaamheid en milieu	
Ambitie	Enkhuizen beschikt over een adequate afvalinzameling en –verwerking.
Wat willen we bereiken?	Goede afweging tussen dienstverlening, kosten en milieuresultaat
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • We geven uitvoering aan het Afvalbeleidsplan • We geven uitvoering aan de aanbevelingen van de evaluatie van de dienstverleningsovereenkomst met HVC.

Ruimtelijke ontwikkeling	
Ambitie	Een gezonde evenwichtige woningmarkt met passende woningen, voor nu en later;
Wat willen we bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> • Versnelling van de woningbouw-opgave met/en een betaalbaar, gedifferentieerd, aantrekkelijk en duurzaam woonaanbod voor iedere doelgroep. Tot en met 2030 bouwen we 1.200 nieuwe woningen. • Jongeren die hier graag willen wonen, willen we behouden voor de stad; • Er moet ruimte komen voor doorstroming en nieuwe (geclusterde) woon(zorg)concepten, zoals bijvoorbeeld “knarrenhoven”.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • We bouwen de komende vier jaar 400 duurzame nieuwe woningen, met name betaalbare huur- en koopwoningen in lijn met de Woondeal 2.0 Noord-Holland Noord. • Wij leveren de woonvisie op. • Wij inventariseren locaties met mogelijkheden om versneld (tijdelijke) sociale huurwoningen te realiseren voor verschillende doelgroepen; • We streven naar de start van de bouwactiviteiten van Gommerwijk West-West. • We bereiden de ontwikkeling voor van Westeinde, waaronder de start van de planologische procedure. • We bereiden de ontwikkeling voor van Hoogstraat-Zilverstraat.

	<ul style="list-style-type: none"> • We werken integraal samen aan woonzorg-concepten. Dit nemen we mee bij de Woonvisie in de paragraaf over wonen en zorg. • We geven uitvoering aan het beleid ten aanzien van 'generatiewoningen'.
--	--

Ruimtelijke ontwikkelingen	
Ambitie	Enkhuizen is een stad waarin erfgoed bewaard blijft en voor iedereen toegankelijk is.
Wat willen we bereiken?	Behoud erfgoed borgen. Zichtbaarheid erfgoed voor inwoners en bezoekers vergroten.
Wat gaan we ervoor doen?	We geven uitvoering aan de erfgoednota.

Toelichting: In 2024 geven we verder uitvoering aan het erfgoedbeleid in samenwerking met verschillende afdelingen en externe partners, zoals bijvoorbeeld de afdelingen Economie en Toerisme en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Voor monument-eigenaren is de adviseur Erfgoed een aanspreekpunt die hen kan begeleiden bij initiatieven. Ook worden uitvoeringsrichtlijnen opgesteld, zodat duidelijk wordt wat wel en niet mag bij monumenten. Daarnaast komt er een subsidieregeling voor monument-eigenaren. Tot slot worden de projecten uit het erfgoedbeleid met een hoge prioriteit verder ontwikkeld en uitgevoerd. Het gaat om bijvoorbeeld het goudleerbehang en de Nota Ruimtelijke kwaliteit. Hetzelfde geldt voor ontwikkeling en uitvoering van de jaarlijkse lokale Erfgoeddag.

Overig nieuw beleid Ruimte

Hieronder geven we inzicht in de doelen die we willen halen met het overig nieuw beleid. Per doelstelling geven we aan wat we daarvoor gaan doen in 2024.

LEADER Subsidie	
Ambitie	Westfriesland is een vitaal, beleefbaar en duurzame regio.
Wat willen we bereiken?	Kwaliteit van (samen) leven op het platteland. Westfrieze cultuur verbinden en uitdragen. Toekomstbestendig gebruik van grond en grondstoffen.
Wat gaan we ervoor doen?	De LEADER subsidie bij diverse ondernemers, organisaties en inwoners onder de aandacht brengen.

Krediet voor hydraulische installatie winkelgebied	
Ambitie	Een veilig winkelgebied/voetgangersgebied.
Wat willen we bereiken?	Het voetgangersgebied alleen toegankelijk maken voor voetgangers, uitgezonderd de venstertijden voor laden en lossen.
Wat gaan we ervoor doen?	Realiseren van een hydraulische installatie die automatisch op en neer gaat op vastgestelde venstertijden voor laden en lossen.

Opstellen beheers- en uitvoeringsplannen begraafplaats	
Ambitie	Adequaate, efficiënte en piëteitsvolle beheer van de begraafplaats.
Wat willen we bereiken?	Actuele administratie, heldere uniforme organisatiestructuur en inzicht in begraafcapaciteit
Wat gaan we ervoor doen?	Verbeteren digitale administratie. Actiever ruimen van vrijgekomen graven. Opstellen van procesomschrijvingen

Overdracht bodemtaken	
Ambitie	Een duurzame bodemkwaliteit.
Wat willen we bereiken?	Voorkomen van risico's voor de gezondheid en het milieu.
Wat gaan we ervoor doen?	Zorg dragen voor een kwalitatief goede uitvoering van deze overgedragen bodemtaken.

Zonnepanelenbeleid	
Ambitie	Enkhuizen heeft een duurzame binnenstad
Wat willen we bereiken?	Zonnepanelenbeleid binnenstad van Enkhuizen verder versoepelen.
Wat gaan we ervoor doen?	Onderzoeken of het mogelijk is de plaatsing van zonnepanelen op monumenten en in het beschermde stadsgezicht van Enkhuizen nog verder te versoepelen

Woonakkoord	
Ambitie	Westfriesland behoort tot de 10 beste woonregio's van Nederland.
Wat willen we bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> Tot en met 2030 worden in Westfriesland 12.500 nieuwe woningen gebouwd. Dit betekent dat de regio streeft naar de oplevering van gemiddeld ruim 1.500 nieuwe woningen per jaar. Versnelling van de woningbouwopgave met een betaalbaar, gedifferentieerd, aantrekkelijk en duurzaam woonaanbod voor iedere doelgroep. Het op peil houden en uitbouwen van de kwaliteit en aantrekkelijkheid van de bestaande voorraad; Toevoeging van onderscheidende en complementaire nieuwbouw producten aan de regionale woningvoorraad. Stimulering van langer zelfstandig wonen
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> We organiseren samen met stakeholders een ambitietafel om inzicht te houden in eventuele

	<p>knelpunten en mogelijkheden tot versnelling van woningbouwprojecten.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Daarnaast inventariseren we eventuele nieuwe woningbouwlocaties welke kansrijk zijn om tot en met 2030 tot ontwikkeling te laten komen. • We organiseren een woonmanifestatie gericht op ontmoeting en kennisdeling voor onder andere bouwende en ontwikkelende partijen, gemeenten, provincie en woningbouwcorporaties. • We continueren onze inzet op een regionale doorstroommakelaar welke zich richt op ondersteuning en begeleiding van senioren bij het gehele verhuisproces. • We continueren onze inzet op een regionale adviseur seniorenhuisvesting welke zich richt op bewustwording rondom het thema seniorenhuisvesting en het ontwikkelen van kennis hierover bij de partijen die verantwoordelijk zijn voor de realisatie van de woningbouwopgave in de regio. • We werken met een flexibel afwegingskader voor nieuwbouwinitiatieven dat de regio houvast biedt en ruimte laat voor marktinitiatieven.
--	---

Indicatoren

Verplichte indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Bron	Meest recent
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	Bureau Halt	2022: 5
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2022: 2,1
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2022: 5,13,2
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2022: 0,8
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2022: 10,7
Functiemenging	%	LISA	2022: 49,1
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners van 15 tm 64 jaar	LISA	2022: 165
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	CBS	2020: 140
Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS	2021: 10,8
Gemiddelde WOZ waarde	x € 1.000	CBS	2023: 322
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	2022: 3,7
Demografische druk	%	CBS	2023: 77,1
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In euro's	COELO	2022: 802
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In euro's	COELO	2022: 882

Met wie werken we samen ?

Voor het programma Ruimte werken we samen met de volgende verbonden partijen:

- Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
- Veiligheidsregio Noord-Holland Noord.
- Archeologie West-Friesland
- WerkSaam Westfriesland.
- Recreatieschap Westfriesland en
- Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord.
- Afvalbeheer Westfriesland (ABWF)

Deze verbonden partijen worden verder toegelicht in de paragraaf verbonden partijen.

Wat mag het kosten

	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Totaal lasten	17.535	20.426	19.989
Totaal baten	- 7.942	- 9.080	- 8.392
Saldo van baten en lasten	9.594	11.346	11.597
Toevoeging aan reserves	997	1.857	843
Onttrekking aan reserves	- 1.121	- 1.292	- 855
Resultaat	9.470	11.911	11.585

Toelichting op afwijkingen (baten en lasten)

Toelichting afwijkingen B2024 t.o.v. B2023 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Lasten:		
Bijdrage SED		-535 N
Kapitaallasten		-306 N
CUP Openbare orde en veiligheid		30 V
CUP Toerisme		60 V
OVH ondermijning		40 V
OVH Implementatie overdracht wegen		-26 N
OVH + CUP Bedrijfsterreinen		50 V

OVH + CUP Wonen	138 V	
Glasvezel	350 V	
Bijdrage veiligheidsregio	-95 N	
BG 2023 Parkeren	84 V	
Waterwegen	36 V	
KN Riolering	-107 N	
Omgevingsdienst	-150 N	
Klimaat en duurzaamheid	31 V	
Omgevingswet	688 V	
Plankosten	244 V	
Overige verschillen	-95 N	
Totaal lasten:	437 V	
Baten:		
Glasvezel	-1.014 N	
Riolering	88 V	
Afvalinzameling	170 V	
Overige verschillen	68 V	
Totaal baten	-688 N	
Totaal verschil	-251	N

Lasten

Bijdrage SED (€ 535.000 nadeel)

Een verklaring van het verschil is te vinden in het programma Bestuur en Dienstverlening onder het kopje Overhead.

CUP (€ 90.000 voordeel)

In de CUP 2023 zijn de volgende budgetten opgenomen:

- Openbare orde en veiligheid
- Toerisme

Overhevelingsbesluit (€ 552.000 voordeel)

In het overhevelingsbesluit is besloten om de volgende budgetten mee te nemen naar 2023:

- Ondernijning
- Implementatie overdracht wegen
- Bedrijfsterreinen
- Wonen

Glasvezel (€ 350.000 voordeel)

In de Raad van 21 februari 2023 is een incidenteel budget vrijgemaakt voor de toezicht en coördinatie van de aanleg van glasvezel. Daartegenover staan leges en degeneratiekosten.

Bijdrage Veiligheidsregio (€ 95.000 nadeel)

Op basis van de begroting 2024 Veiligheidsregio.

Parkeren (€ 84.000 voordeel)

Er zijn twee incidentele budgetten opgenomen bij de begroting 2023 voor parkeren. Dit zijn aanpassen vergunningenbeleid en haalbaarheidsonderzoek uitbreiding parkeerareaal.

Waterwegen (€ 36.000 voordeel)

Het budget is naar beneden bijgesteld.

Riolering (€ 107.000 nadeel)

Het nieuwe PSWR is aangenomen, waardoor er structurele wijzigingen zijn doorgevoerd in de begroting. Het saldo wordt verrekend met de voorziening.

Omgevingsdienst (€ 150.000 nadeel)

Op basis van de begroting 2024 Omgevingsdienst.

Incidentele budgetten 2023 (€ 963.000 voordeel)

In 2023 zijn de volgende incidentele budgetten vrijgemaakt, die niet terugkomen in 2024:

- Klimaat en duurzaamheid
- Omgevingswet
- Plankosten

Baten

Glasvezel (€ 1.014.000 nadeel)

Zie toelichting bij de lasten.

Riolering (€ 88.000 voordeel)

Het product riolering is 100% kostendekkend. Door de stijgende kosten neemt de opbrengst toe.

Afvalinzameling (€ 170.000 voordeel)

Het product afvalinzameling is 100% kostendekkend. Door de stijgende kosten neemt de opbrengst toe.

Onderwijs

Sport, cultuur
en recreatie

Sociaal domein

Volksgezond-
heid

Programma Samenleving

Inleiding

We vinden het belangrijk dat onze inwoners zich thuis voelen in onze gemeente en dat er genoeg voorzieningen zijn voor samen leven en ontmoeting. Ontmoeting gericht op verbinding, vrije tijdsbesteding en beweging (gezondheid). We willen de sociale cohesie in onze wijken stimuleren zodat inwoners voor elkaar klaar kunnen staan. We ondersteunen inwoners om zo zelfredzaam mogelijk te zijn. Als dat niet meer lukt, helpen we met passende ondersteuning.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

We vinden het belangrijk dat onze inwoners zich thuis voelen in onze gemeente en dat er genoeg voorzieningen zijn voor samen leven en ontmoeting. Ontmoeting gericht op verbinding, vrije tijdsbesteding en beweging (gezondheid). We willen de sociale cohesie in onze wijken stimuleren zodat inwoners voor elkaar klaar kunnen staan. We ondersteunen inwoners om zo zelfredzaam mogelijk te zijn. Als dat niet meer lukt, helpen we met passende ondersteuning.

Hieronder geven we inzicht in de doelen die we willen halen.

Per doelstelling geven we aan wat we daarvoor gaan doen in 2024.

De volgende ambities zijn opgenomen in het College Uitvoerings Programma (CUP):

Onderwijs	
Ambitie	Enkhuisen beschikt over goed(e) onderwijs(voorzieningen)
Wat willen we bereiken?	<ul style="list-style-type: none">• We hebben met het Integraal Huisvestigingsplan inzicht in de staat van onze scholen• Onderwijsachterstanden worden ingehaald
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none">• We stellen een Huisvestigingsplan Onderwijs op, waar-bij nieuwbouw wordt geprioriteerd boven verbouw en er wordt gestart met het opbouwen van een bestemmingsreserve.• We stimuleren efficiënt ruimtegebruik van lokalen• We geven uitvoering aan de plannen met betrekking tot de besteding van de middelen van het Nationaal Programma Onderwijs om achterstanden in te halen.• We gebruiken de middelen vanuit het Gemeentelijke onderwijsachterstandenbeleid ter bestrijding van onderwijsachterstanden.

Sport, Cultuur en Recreatie	
Ambitie	Enkhuisen is een sportieve en cultuurrijke gemeente.

Wat willen we bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> • We brengen het bestaande aanbod van sport-, beweeg- en cultuurparticipatie onder de aandacht. • We willen dat de huidige voorzieningen en activiteiten fysiek en financieel toegankelijk zijn en blijven voor onze inwoners. • We willen dat meer inwoners sporten en bewegen in de openbare ruimte. • We willen dat iedereen mee kan blijven doen aan sport, cultuur en recreatie. • We willen dat iedereen toegang heeft tot sport- en cultuurvoorzieningen met extra aandacht voor de jeugd. • We willen de sociale betrokkenheid en het gevoel van verbondenheid en veiligheid in de gemeenschap versterken.- • We willen maximale ondersteuning bieden voor verenigingen, vrijwilligers en mantelzorgers.
	•
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • We werken aan een gefaseerde verbetering van sportaccommodaties en faciliteiten. • We verbeteren de financiële toegankelijkheid voor o.a. minima en nemen dit mee in de stadspas. • We zetten een integrale benadering van onderwijs, sport en cultuur op voor een preventieve werking richting de onderwerpen binnen het sociaal domein (met als voorbeeld het IJslands model). • We vervullen een actieve rol om het aanbod en vraag van sport-, beweeg- en cultuurparticipatie samen te brengen. • We geven uitvoering aan het sportakkoord 2.0. • We voeren het uitvoeringsplan uit behorend bij de Brede Specifieke Uitkering (SPUK). • We bieden maximale ondersteuning aan verenigingen, vrijwilligers en mantelzorgers.

Subsidiestromen	
Ambitie	Subsidies worden doelmatig en rechtmatig toegekend.
Wat willen we bereiken?	We gaan inzicht krijgen in de subsidiestromen, zodat we ze kunnen optimaliseren en toetsen aan de doelmatigheid en rechtmatigheid.
Wat gaan we ervoor doen?	We gaan de subsidiestromen optimaliseren en toetsing voor de doelmatigheid en rechtmatigheid verbeteren.

Sociaal Domein	
Ambitie	Iedereen doet mee naar vermogen. De voorzieningen in Enkhuizen zijn voor iedereen die het nodig heeft toegankelijk
Wat willen we bereiken?	Meer doen en bereiken met gelijkblijvend budget.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • We voeren onderzoek uit naar preventie en voorliggende voorzieningen en eventueel missend aanbod in Enkhuizen. • We houden de processen schuldhulpverlening en minima tegen het licht en maken deze waar mogelijk klantvriendelijker. Daarnaast passen we het beleid op een humane manier toe en communiceren helder. • We onderzoeken de mogelijkheden voor één gemeenschappelijke stichting voor WMO, welzijn, e.d. • We voeren de Stadspas in en proberen zoveel mogelijk inwoners van de betreffende doelgroep te bereiken door goede en laagdrempelige en proactieve communicatie. • We besteden Wmo en Jeugdhulp opnieuw aan. • We vertegenwoordigen de belangen van Enkhuizen stevig in het regionale inkooptraject. • We stellen samen met Stede Broec en Drechterland voor de uitvoering van dit traject een tijdelijke implementatiemanager aan. • We evalueren de pilot 'algemene voorziening dagbesteding'. • We plaatsen vraagstukken omtrent lokale spreiding van dak- en thuislozen, spoedzoekers en statushouders op de bestuurlijk en ambtelijke agenda's en we onderzoeken de mogelijkheden om meer lokaal te spreiden in de regio. • Wmo-voorzieningen maken we ook bereikbaar voor inwoners die dit zelf minder makkelijk kunnen regelen. • Indien noodzakelijk komen we bij oudere mensen aan huis en bieden we regelingen proactief aan. • Bijzondere bijstand willen we minder arbeidsintensief toekennen en steekproefsgewijs controleren en meer op basis van vertrouwen werken. Hiervoor is harmonisatie van het proces nodig samen met Stede Broec en Drechterland (b.v. de snelbalie).

Volksgezondheid	
Ambitie	Enkhuizen is een gezonde gemeente waarin iedereen mee kan doen.
Wat willen we bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> • We willen alcohol en drugsgebruik onder jongeren verminderen. • Wij willen eenzaamheid onder jongeren en ouderen verminderen. • We willen de psychische gezondheid en mentaal welbevinden van jongeren bespreekbaar maken en vergroten. • We willen dat kinderen op gezond gewicht zijn. • We willen valpreventieprogramma's voor ouderen onderzoeken. • We willen preventieprogramma's voor het bevorderen van een gezonde leefstijl ontwikkelen en implementeren. • We willen de samenwerking tussen het medisch en het sociaal domein verbeteren.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • We geven verder uitvoering aan het project 'In control of alcohol en drugs'. • We gaan uitvoering geven aan het programma 'Welzijn op Recept' • We geven verder uitvoering aan het programma 'JOGG' • We onderzoeken hoe we een valpreventieprogramma kunnen implementeren. • We voeren het uitvoeringsplan uit behorend bij de Brede Specifieke Uitkering (SPUK). • We gaan door met de inzet van de kinderpsycholoog van Stichting Iedereen telt mee.

Indicatoren

Verplichte indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Bron	Meest recent
Banen	Aantal per 1.000 inwoners 15-74 jaar	LISA	2022: 613,5
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	CBS	2021: 2
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	CBS	2021: 5
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	2022: 71,6

Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	DUO	2021: 2,5
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	CBS	2021: 3
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	2021: 281,5
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	CBS	2022: 336,8
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren t/m 18 jaar	CBS	2020: 13
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren t/m 18 jaar	CBS	2020: 1,2
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	2019: 0,3
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD	2022: 820
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	2021: 0
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	2022: 26
Niet-sporters	% inwoners dat niet wekelijks gesport (vanaf 12 jaar)	RIVM, CBS	2020: 49,1

Met wie werken we samen ?

Voor het programma Samenleving werken we samen met de volgende verbonden partijen:

- WerkSaam Westfriesland
- Gemeentelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD)

Deze verbonden partijen worden verder toegelicht in de paragraaf verbonden partijen.

Wat mag het kosten

	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Totaal lasten	37.274	38.910	35.619
Totaal baten	- 10.532	- 9.809	- 5.630
Saldo van baten en lasten	26.742	29.101	29.989
Toevoeging aan reserves	13	133	570
Onttrekking aan reserves	- 253	- 132	- 35
Resultaat	26.502	29.102	30.524

Toelichting op afwijkingen (baten en lasten)

Toelichting afwijkingen B2024 t.o.v. B2023 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Lasten:		
Bijdrage SED	-437	N
Kapitaallasten	-100	N
OVH 2022-2023 - Noodfonds Corona	78	V
OVH 2022-2023 - Noodherstel skatepark kadijker Arena	10	V
OVH 2022-2023 - Sanering flosbeugel	83	V
OVH 2022-2023 - ICT voorziening en tussengroep	11	V
OVH 2022-2023 - Onderzoek preventie	10	V
OVH 2022-2023 - Aanbesteding WMO en Jeugdhulp	25	V
OVH 2022-2023 - Onderzoek een stichting Welzijn	10	V
OVH 2022-2023 - Praktijkondersteunder huisartsenzorg	11	V
OVH 2022-2023 - Energietoeslag	295	V
OVH 2022-2023 - Aanpak wachttijden specialistische jeugdzorg	13	V
OVH 2022-2023 - Jeugdhulpbeschikbaarheidswijzer	20	V
VJN 2023 - Schoolmaatschappelijk werk	-25	N
VJN 2023 - Onderwijsachterstanden beleid	497	V
VJN 2023 - Garantstelling Taalhuis	-20	N
VJN 2023 - Achterstallig onderhoud beelden buitenruimte	27	V
VJN 2023 - SPUK inburgering	194	V
VJN 2023 - Kosten opvang ontheemden Oekraïne	2.900	V
VJN 2023 - Herstelplan GGD	99	V
VJN 2023 - Brede SPUK	335	V
KN 2024 - Inkoop Jeugd en WMO	-37	N
KN 2024 - Voortzetting pilot Iedereen telt mee	-20	N
KN 2024 - Sloopkosten Korte Westerstaat 2	30	V
KN 2024 - Kerstattentie kinderen	44	V
Incidenteel - Subsidie padelbanen	50	V
Incidenteel - Regionale inkoop Jeugdhulp en WMO	46	V
Incidenteel - Verlengen opdracht collectiebeheerder	20	V
VJN 2022 - Afschaffing Woonlastenfonds	30	V
Begroting 2023 - Gemeentelijk collectie	106	V
Stelpost inzake korting AU besparing AU	125	V
Uitvoeringsagenda Erfgoedbeleid	-45	N
NPO middelen	105	V
CUP - Inzet in sociaal domein in de volle breedte	58	V
CUP - Onderzoek inzake preventie	40	V
CUP - Onderzoek naar een stichting voor WMO en Welzijn	40	V

Participatiebijdrage WSW	114	V
Participatiebijdrage re-integratie	221	V
Uitkeringen BUIG	-262	N
Cliëntgebonden kosten Jeugd en WMO	-658	N
Bijdrage GGD	-138	N
Overige lasten	-629	N
Overige verschillen	14	V
Totaal lasten:	3.290	V
Baten:		
VJN 2023 - Onderwijsachterstanden beleid	-497	N
VJN 2023 - SPUK inburgering	-194	N
VJN 2023 - Kosten opvang ontheemden Oekraïne	-2.900	N
VJN 2023 - Brede SPUK	-335	N
NPO middelen	-105	N
Uitkeringen BUIG	-127	N
Overige verschillen	-20	N
Totaal baten	-4.178	N
Totaal verschil	-888	N

Lasten

Bijdrage SED (€ 437.000 nadeel)

Een verklaring van het verschil is te vinden in het programma Bestuur en Dienstverlening onder het kopje Overhead.

Overhevelingsbesluit 2022-2023 (€ 566.000 voordeel)

De volgende incidentele budgetten zijn opgenomen in het overhevelingsbudget:

- Noodfonds Corona
- Noodherstel skatepark kadijker Arena
- Sanering flosbeugel
- ICT voorziening en tussengroep
- Onderzoek preventie
- Aanbesteding WMO en Jeugdhulp
- Onderzoek een stichting Welzijn
- Praktijkondersteuner huisartsenzorg
- Energietoeslag
- Aanpak wachttijden specialistische jeugdzorg
- Jeugdhulpbeschikbaarheidswijzer

Voorjaarsnota 2023/ Kadernota 2024 (€ 4.024.000 voordeel)

In de Kadernota 2024 en de Voorjaarsnota 2023 zijn de volgende budgetten gewijzigd:

- Schoolmaatschappelijk werk
- Onderwijsachterstanden beleid
- Garantstelling Taalhuis
- Achterstallig onderhoud beelden buitenruimte
- SPUK inburgering
- Kosten opvang ontheemden Oekraïne
- Herstelplan GGD
- Brede SPUK
- Inkoop Jeugd en WMO
- Voortzetting pilot iedereen telt mee
- Sloopkosten Korte Westerstaat 2
- Kerstattentie kinderen

Incidentele budgetten 2023 € 437.000 voordeel)

In de begroting 2023 zijn de volgende incidentele budgetten opgenomen:

- Subsidie padelbanen
- Regionale inkoop Jeugdhulp en WMO (tlv de reserve)
- Verlengen opdracht collectiebeheerder
- Afschaffing Woonlastenfonds
- gemeentelijke collectie
- Stelpost inzake korting AU besparing AU
- Uitvoeringsagenda Erfgoedbeleid
- Nationaal Programma Onderwijs

Coalitie Uitvoeringsprogramma (€ 138.000 voordeel)

In 2023 zijn de volgende CUP budgetten opgenomen:

- Onderwijsachterstanden beleid
- SPUK inburgering
- Kosten opvang ontheemden Oekraïne
- Brede SPUK

Participatiebijdrage WSW (€ 114.000 voordeel)

De bijdrage is aangepast aan de aangeleverde cijfers.

Participatiebijdrage re-integratie (€ 221.000 voordeel)

De bijdrage aan WerkSaam voor re-integratiekosten is aangepast aan wat in de begroting van WerkSaam is opgenomen

Uitkeringen BUIG (€ 262.000 nadeel)

De te verwachte uitkering is aangepast naar de aangeleverde cijfers.

Cliëntgebondenkosten Jeugd en WMO (€ 658.000 nadeel)

De kosten stijgen als gevolg van Indexatie op basis van het overbruggingsaanbod. Voor meer informatie zie de bijlage cliëntgebonden kosten.

Bijdrage GGD (€ 138.000 nadeel)

Het budget voor de afdracht aan GGD is aangepast aan wat in de begroting 2023 van de GGD is opgenomen

Overige lasten (€ 629.000 nadeel)

Toename van de lasten in verband met indexatie 2024

Baten

Voorjaarsnota 2023/ Kadernota 2024 (€ 3.926.000 nadeel)

In de Kadernota 2024 en de Voorjaarsnota 2023 zijn de volgende budgetten gewijzigd:

- Onderwijsachterstanden beleid
- SPUK inburgering
- Kosten opvang ontheemden Oekraïne
- Brede SPUK

Incidentele budgetten 2023 € 105.000 nadeel)

In de begroting 2023 zijn de volgende incidentele budgetten opgenomen:

- NPO middelen

Uitkeringen BUIG (€ 127.000 nadeel)

De rijksbijdrage voor de BUIG neemt in 2024 af.

Paragrafen

Lokale heffingen

Inleiding

In de Gemeentewet en in enkele bijzondere wetten is geregeld welke lokale heffingen de gemeente aan de inwoners en bedrijven mag opleggen. De raad bepaalt welke van die heffingen daadwerkelijk worden geheven.

De gemeente Enkhuizen kent de volgende lokale heffingen:

- belastingen waarvan de opbrengst vrij besteedbaar is. Hiertoe behoren de onroerendezaakbelastingen (OZB), toeristenbelasting en precariobelasting.
- belastingen om kosten mee te verhalen: de heffingen en rechten. De opbrengst is niet vrij besteedbaar, maar is gerelateerd aan de betreffende gemeentelijke zorgplicht of specifieke dienstverlening. Hiertoe behoren de rioolheffing, afvalstoffenheffing, secretarieleges, leges omgevingsvergunningen, begrafenisrechten, marktgelden, havengelden, reinigingsrechten en gemaklijkhedenretributie.

De paragraaf lokale heffingen bevat op grond van artikel 10 BBV ten minste:

- de geraamde inkomsten
- het beleid ten aanzien van lokale heffingen
- een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoe bij de berekening van tarieven van heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd
- een aanduiding van de lokale lastendruk
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Geraamde inkomsten

In de onderstaande tabel staan de verwachte opbrengsten van de lokale heffingen in 2024. Het totaal aan opbrengsten van belastingen en heffingen bedraagt ruim € 14,5 miljoen in 2024.

Belastingen	Begroting 2023	Begroting 2024
Onroerendezaakbelastingen op woningen (eigenaren)	2.675	2.860
Onroerendezaakbelastingen op niet-woningen (eigenaren)	1.812	1.937
Onroerendezaakbelastingen op niet-woningen (gebruikers)	1.283	1.372
Roerende-zaakbelasting	2	3
Precariobelasting	63	65
Forensenbelasting	109	40
Toeristenbelasting	528	549
Totaal	6.472	6.826

Heffingen	Begroting 2023	Begroting 2024
Secretarieleges	223	232
Leges omgevingsvergunningen	471	447
Begravenisrechten	214	222
Rioolheffing	1.968	2.107
Parkeervergunning	160	166
Afvalstoffenheffing	3.454	3.543
Staangelden markten	12	13
Haven- en liggelden	704	732
Pachtsommen kermissen	8	9
Overige heffingen	52	106
Vermakelijkhedenretributie	141	147
	7.407	7.724

Beleid ten aanzien van lokale heffingen

In deze begroting is het gematigde beleid voortgezet. In algemene zin komt het er op neer dat jaarlijks een stijgingspercentage wordt doorgevoerd ter grootte van het inflatiepercentage. Dit is in 2024 bepaald op een stijging van 3,9%. Wel wordt er in de meerjarenraming rekening gehouden met de resultaten van de ombuigingen met betrekking tot de gemeentelijke belastingen. De tarieven van 2024 zijn niet in deze begroting opgenomen. Dat komt omdat de vaststelling van de begroting in november plaatsvindt en het vaststellen van de tarieven in december van dit jaar.

Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

Onroerendezaakbelasting (OZB)

De OZB wordt geheven van onroerende zaken, die binnen de gemeente zijn gelegen. Dit gaat om een gebruikersbelasting en eigenarenbelasting op niet-woningen (dit zijn vooral kantoren bedrijfspanden) en een eigenarenbelasting op woningen.

De tarieven voor de onroerendezaakbelastingen (OZB) worden berekend naar een percentage van de WOZ-waarde van het onroerend goed in de gemeente. Bij het bepalen van dit tarief wordt een relatie gelegd met de waardeontwikkeling van het onroerend goed. Voor de onroerende-zaakbelastingen geldt als uitgangspunt dat de opbrengsten stijgen met de inflatiecorrectie.

Bij de bepaling van het tarief wordt rekening gehouden met de totale waardeontwikkeling van het onroerend goed in de gemeente. De waarderingsgrondslag voor de OZB-aanslagen van 2024 is de WOZ-peildatum 1-1-2023. Op basis van de voorlopige WOZ-waardes is de verwachting dat de waardeontwikkeling van woningen 1% bedraagt. Ook voor niet-woningen is de voorlopige waarde-ontwikkeling 1%. Om uit te komen op de door de raad vastgestelde opbrengstenstijging worden de tarieven per heffingseenheid aangepast, waarbij de verhouding van de lastendruk tussen woningen en niet-woningen ten opzichte van 2023 gelijk blijft.

De opbrengststijging voor 2024 bestaat de inflatiecorrectie (3,9%) en daarnaast een verhoging van de OZB met 3%. Dit heeft te maken met de ombuigingen waarbij de OZB in 2023 conform het amendement Van Galen in plaats van met 8% met 5% is verhoogd. De raad heeft daarbij besloten de resterende 3% door te schuiven naar 2024, zodat deze nu boven op de indexatie van 3,9% komt.

Roerende-zaakbelasting

Deze belasting wordt geheven over de waarde van roerende woon- en bedrijfsruimten gelijk aan de belasting die wordt geheven over de waarde van onroerende woon- en bedrijfsruimten (de OZB). Daarom wordt deze belasting ook wel Roerende-zaakbelasting (RZB) genoemd. Omdat deze belasting zorgt voor een gelijke behandeling van woon- en bedrijfsruimten (ongeacht of deze roerend dan wel onroerend zijn) schrijft de wet voor dat voor deze belasting dezelfde tarifiering geldt als voor de OZB.

Precariobelasting

Precario is een vergoeding voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond/provinciegrond. In Enkhuizen worden alleen terrassen in de heffing betrokken. Als uitgangspunt geldt dat de opbrengsten in 2024 met 3,9% stijgen als gevolg van inflatie.

Toeristenbelasting

Toeristenbelasting is bedoeld om mensen die wel gebruik maken van de gemeente maar geen inwoner zijn, mee te laten betalen aan de gemeentelijke voorzieningen. De inkomsten die gegenereerd worden uit de heffing komen ten gunste van de algemene middelen. In Enkhuizen is ervoor gekozen om (een deel van) de inkomsten te gebruiken om het voorzieningenniveau voor de toeristen te handhaven. De belasting wordt geheven van degene die verblijf biedt. De aanbieder kan dit bij degene die overnacht in rekening brengen. Door het uitvoeren van controles worden de aanbieders in de gemeente tin de toeristenbelasting betrokken. Zo vragen wij gegevens op bij de VVV en zijn wij afnemers van het boekje Vrienden op de fiets. Ook wordt de plaatselijke krant doorgenomen, zoeken we op internet en wordt er regelmatig een rondje door de stad gefietst. Als uitgangspunt geldt dat de opbrengsten in 2023 met 3,9% stijgen als gevolg van inflatie.

Leges

Leges zijn betalingen aan de gemeente waar een individueel aanwijsbare tegenprestatie van die gemeente tegenover staat. Het gaat om een bedrag dat moet worden betaald aan de gemeente voor het gebruik van hun diensten of producten. De leges worden geheven van de aanvrager van de dienst dan wel van degene ten behoeve aan wie de dienst is verleend. De leges mogen per titel maximaal 100% kostendekkend zijn. Hieronder vindt u een overzicht met betrekking tot de kostendekkendheid van de leges.

Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening		Lasten	Baten	Dekking
Paragraaf 1	Burgerlijke stand	€ 41.739	€ 48.248	116%
Paragraaf 2	Reisdocumenten	€ 228.425	€ 189.105	83%
Paragraaf 3	Rijbewijs	€ 76.257	€ 62.349	82%
Paragraaf 4	Verstrekingen uit de basisregistratie personen	€ 10.330	€ 7.225	70%
Paragraaf 7	Overige publiekszaken	€ 5.375	€ 4.353	81%

Paragraaf 9	Bijzondere wetten	€ 33.835	€ 18.960	56%
Paragraaf 20	Diversen	€ 1.134	€ 1.074	95%
Kostendekking Hoofdstuk 1		€ 397.095	€ 331.314	83%

Hoofdstuk 2 Fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning		Lasten	Baten	Dekking
Paragraaf 2	Voorfase	-	8.400	0%
Paragraaf 3	Activiteiten met betrekking tot bouwwerken	€ 451.705	€ 411.787	91%
Paragraaf 4	Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed	€ 2.055	€ 5.600	273%
Paragraaf 7	Aanlegactiviteiten	€ 5.184	€ 17.800	343%
Paragraaf 8	Overige activiteiten	€ 379	€ 500	132%
Paragraaf 11	Overige tarieven	€ 5.816	€ 5.888	101%
Kostendekking Hoofdstuk 2		€ 465.139	€ 449.975	97%

Hoofdstuk 3 Europese dienstenrichtlijn		Lasten	Baten	Dekking
Paragraaf 1	Horeca	€ 9.071	€ 11.126	123%
Paragraaf 4	Organiseren evenementen of markten	€ 63.383	€ 19.775	31%
Kostendekking Hoofdstuk 3		€ 72.454	€ 30.901	43%

Recapitulatie Hoofdstuk 1,2 en 3		Lasten	Baten	Dekking
Kostendekkendheid Hoofdstuk 1		€ 397.095	€ 331.314	83%
Kostendekkendheid Hoofdstuk 2		€ 465.139	€ 449.975	97%
Kostendekkendheid Hoofdstuk 3		€ 72.454	€ 30.901	43%
Kostendekkendheid totale tarieventabel		€ 934.688	€ 812.190	87%

Begraafplaatsrechten

Deze rechten worden geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor door de gemeente verleende diensten in verband met de begraafplaats. Daarbij mogen de baten niet hoger zijn dan de kosten. De opbrengst mag maximaal 100% kostendekkend zijn.

Rioolheffing

De rioolheffing wordt geheven van de gebruiker van een eigendom van waaruit afvalwater direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. De uitgangspunten voor de heffing zijn het PSWR (Programma stedelijk water en riolering 2023-2024) en volledige kostendekking.

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen met betrekking tot de kostendekkendheid van de rioolheffing:

Bedragen * 1.000 Euro

	2024
Kosten riolering	1.741
Inkomsten riolering excl. heffingen	<u>4</u>
Netto kosten riolering	<u>1.737</u>
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	162
BTW	208
Overige toe te rekenen kosten	<u>-</u>
Totale kosten	<u>2.107</u>
Opbrengsten heffingen	2.107
Dekking	100%

Afvalstoffenheffing

De tarieven voor de afvalstoffenheffing zijn afhankelijk van de kosten die voortkomen uit de dienstverleningsovereenkomst (DVO) met HVC en de overige activiteiten, zoals beleidsontwikkeling en inningskosten, die geheel of gedeeltelijk zijn toe te wijzen aan de zorgplicht voor de inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen. Tevens wordt rekening gehouden met de doorwerking van het BTW-compensatiefonds. Er wordt uitgegaan van 100% kostendekkendheid.

Bedragen * 1.000 Euro

	2024
Kosten afvalinzameling	2.833
Inkomsten afvalinzameling excl. heffingen	<u>114</u>
Netto kosten afvalinzameling	<u>2.719</u>
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	123
BTW	530
Overige toe te rekenen kosten	<u>171</u>
Totale kosten	<u>3.543</u>
Opbrengsten heffingen	3.543
Dekking	100%

Reinigingsrecht

Een bedrijf betaalt reinigingsrecht wanneer met huisvuil vergelijkbaar bedrijfsafval aan de straat wordt gezet of in (haven)containers wordt aangeboden. Vrijstelling van deze heffing wordt alleen verleend op verzoek en wanneer wordt aangetoond dat het bedrijf zelf zorgdraagt voor de afvoer van afval dan wel een overeenkomst heeft met een afvalinzamelaar.

Bedrijfsafval wordt niet opgehaald door HVC met uitzondering van het gebied in de gemeente waar het huisvuil in zakken wordt aangeboden. Wel is het bedrijfsafval beperkt tot het zogenaamde KWD (kantoor, winkel en detailhandel) afval wat in samenstelling en hoeveelheid overeenkomt met huishoudelijk afval.

Door HVC wordt bij het ophalen van het huisvuil gecontroleerd op het onjuist aanbieden van bedrijfsafval. Bij een overtreding wordt in overleg met de gemeente gehandhaafd.

Marktgelden

Voor het innemen van een standplaats om daarop zaken of voorwerpen te plaatsen, uit te stallen of te verkopen tijdens de weekmarkt, jaarmarkten, braderieën, themamarkten of andere evenementen worden onder de naam 'marktgelden' rechten geheven.

Haven- en liggelden

Onder de naam 'havengelden' worden rechten geheven voor het gebruik van de haven, door vaartuigen niet zijnde woonschepen. Onder de naam 'liggelden' worden rechten geheven voor het innemen van een ligplaats door woonschepen. Als uitgangspunt geldt dat de opbrengsten in 2024 met 3,9% stijgen als gevolg van inflatie.

Vermakelijkhedenretributie

Met deze retributie wordt een bijdrage gevraagd aan organisaties die vermaak bieden voor de voorzieningen die de gemeente treft voor de bezoekers van de vermakelijkheid. De gemeente ontvangt namelijk voor toeristen geen bijdrage via de Algemene uitkering. Voor overnachtende toeristen is een toeristenbelasting ingevoerd.

Forensenbelasting

Forensenbelasting wordt geheven van degene die voor zichzelf of voor zijn gezin meer dan 90 dagen per jaar een gemeubileerde woning beschikbaar houdt zonder in de gemeente hoofdverblijf te hebben. Onder gemeubileerde woningen vallen ook zomerhuisjes, chalets en caravans. Als uitgangspunt geldt dat de opbrengsten in 2024 met 3,9% stijgen als gevolg van inflatie.

Een aanduiding van de lokale lastendruk

Een aanduiding van de lokale lastendruk

Het Coelo (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden) heeft de cijfers van de gemeentelijke belastingdruk voor 2023 bekendgemaakt. Tot de gemeentelijke woonlasten worden gerekend de bedragen die huishoudens betalen aan OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. De gemiddelde woonlasten voor een meerpersoonshuishouden met een huurwoning in Nederland bedragen € 436 en voor een meerpersoonshuishouden met een eigen woning € 944.

Onderstaande tabel laat zien wat de gemiddelde bruto woonlasten van de omringende gemeenten zijn. De gemeente met de hoogste gemiddelde lastendruk staat bovenaan.

Woonlasten per huishouden

Gemeente	Bruto Woonlasten één persoonshuishouden		Bruto Woonlasten meer persoonshuishouden	
	2022	2023	2022	2023
	Koggenland	€ 675	€ 785	€ 772
Hoorn	€ 775	€ 813	€ 867	€ 914
Enkhuizen	€ 802	€ 889	€ 882	€ 975
Drechterland	€ 787	€ 884	€ 901	€ 1.004
Medemblik	€ 800	€ 967	€ 905	€ 1.067
Opmeer	€ 1.012	€ 1.105	€ 1.123	€ 1.218
Stede Broec	€ 865	€ 990	€ 994	€ 1.122

Bron: Atlas Coelo - atlas van de lokale lasten, bijlage 3 woonlasten per gemeente

Conclusie

Uit deze cijfers blijkt dat de gemeente voor deze regio een gemiddeld hogere lastendruk kent en net boven het Nederlands gemiddelde zit.

Kwijtschelding

Als een belastingschuldige niet of over te weinig financiële middelen beschikt om de belastingaanslag te voldoen, kan onder bepaalde voorwaarden aan deze belastingschuldige kwijtschelding worden verleend.

Systematiek kwijtscheldingsberekening

Voor beantwoording van de vraag of een belastingschuldige voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding in aanmerking komt, vindt een vermogens- en een inkomenstoets plaats. Met de vermogenstoets wordt bekeken of er op het moment van de aanvraag voldoende middelen (bezittingen) aanwezig zijn om de openstaande belastingschuld te betalen. Zijn deze middelen aanwezig, dan wordt geen kwijtschelding verleend. Ontbreken deze middelen of zijn deze onvoldoende, dan wordt met de inkomenstoets gekeken of er in de nabije toekomst alsnog betalingscapaciteit ontstaat waaruit de belastingschuld kan worden voldaan.

Samenwerking

De gemeente heeft voor de behandeling van kwijtscheldingsverzoeken een samenwerkingsverband gesloten met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK). Indien iemand in aanmerking wil komen of denkt te komen voor kwijtschelding van gemeentelijke heffingen of waterschapsbelastingen, kan worden volstaan met het indienen van een kwijtscheldingsverzoek bij één van deze twee organisaties. De organisatie waar het verzoek wordt ingediend, zorgt ervoor dat het verzoek tevens bij de andere organisatie wordt behandeld.

Wat kan worden kwijtgescholden?

De gemeenteraad heeft bepaald dat voor de belastingen waar vrijwel ieder huishouden mee in aanraking komt, kwijtschelding mogelijk is. Dat zijn de OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Daarnaast is besloten dat ook voor de grafrechten kwijtschelding mogelijk is. Hieraan verwante kosten, zoals aanmanings- en dwangbevelkosten, worden niet kwijtgescholden. Op het moment dat iemand in aanmerking komt voor volledige kwijtschelding, worden deze kosten niet in rekening gebracht.

Raming hoogte kwijtschelding

In 2024 wordt rekening gehouden met € 139.000 aan kwijtschelding voor OZB, afvalstoffenheffing, rioolheffing en grafrechten.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Het weerstandsvermogen is de mate waarin de gemeente in staat is om de gevolgen van risico's op te vangen zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt. Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit (hoeveel middelen zijn er nodig om alle risico's op te kunnen vangen). Beide komen in deze paragraaf aan de orde.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit geeft aan hoeveel middelen beschikbaar zijn om eventuele risico's op te kunnen vangen. De volgende onderdelen maken deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit:

- de onbenutte belastingcapaciteit
- onvoorzien
- vrij aanwendbare reserves
- stille reserves

Berekening weerstandscapaciteit

Onbenutte belastingcapaciteit	€	45
Onvoorzien	€	27
Totaal structureel	€	<u>72</u>
Vrij aanwendbare reserves	€	4.525
Stille reserves	€	0
Totaal incidenteel	€	<u>4.525</u>
Totale weerstandscapaciteit		<u>€ 4.597</u>

Onbenutte belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller deze in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of dat er ruimte is voor nieuw beleid. Wanneer het berekende gemiddelde OZB-tarief voor de gemeente lager is dan het percentage voor toelating tot artikel 12 is er in principe sprake van een onbenutte belastingcapaciteit. In de onderstaande tabel is bij benadering de onbenutte belastingcapaciteit aangegeven. Er is voor gekozen het verschil in percentage te vermenigvuldigen met de geschatte WOZ-waarde van woningen + de WOZ-waarde van niet-woningen.

OZB-percentage van de Woz-waarde voor toelating art.12	0,1614%
Werkelijk gewogen OZB-percentage van de Woz-waarde gemeente	0,1601%
Vershil	0,0013%
Onbenutte belastingcapaciteit (in euro's)	45.000

Post onvoorzien

Jaarlijks wordt een bedrag van € 27.000 voor onvoorziene uitgaven opgenomen.

Vrij aanwendbare reserves

Alleen de algemene reserves worden gekwalificeerd als vrij aanwendbaar en worden meegenomen in de berekening van de incidentele weerstandscapaciteit. Eerder werden ook de bestemmingsreserves waarvan de raad de bestemming vrijelijk kan wijzigen meegerekend. Volgens het toezichtkader van de provincie is dat niet meer toegestaan omdat de raad aan deze reserves een bestemming heeft gegeven. Hierdoor zijn deze reserves in de ogen van de toezichthouder niet vrij besteedbaar.

De stand van de algemene reserves per 31-12-2024 is € 4.525.000.

Stille reserves

Stille reserves hebben te maken met activa die te laag of tegen nul euro zijn gewaardeerd. De stille reserves maken alleen deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit als de betrokken activa op korte termijn (binnen 1 jaar) verkoopbaar zijn, verkoop van de stille reserves niet leidt tot een gat in de gemeentebegroting en verkoop de taakuitoefening van de gemeente niet aantast. De stille reserves waardenen wij praktisch gezien op € 0.

Risicomanagement

Aanleiding en achtergrond

De risico's voor de gemeente Enkhuizen zijn in kaart gebracht. Door inzicht in de risico's is de gemeente in staat om op verantwoorde wijze besluiten te nemen zodat de risico's nu en de risico's gerelateerd aan toekomstige ontwikkelingen in verhouding staan tot de vermogenspositie van de gemeente.

Niet alle risico's laten zich financieel vertalen. Er zijn diverse risico's die geen directe financiële gevolgen hebben, bijvoorbeeld imagoschade. In deze paragraaf ligt de nadruk op de financiële risico's omdat aan de hand daarvan het weerstandsvermogen wordt bepaald.

Risico's

Volgens de toelichting op artikel 11 BBV zijn risico's die relevant zijn voor het weerstandsvermogen de risico's die niet anderszins te ondervangen zijn. Reguliere risico's, risico's die zich regelmatig voordoen en die veelal vrij goed meetbaar zijn, maken geen deel uit van de risico's in de paragraaf weerstandsvermogen. Hiervoor zijn immers verzekeringen afgesloten of voorzieningen gevormd.

De risico's worden tweemaal per jaar geïnventariseerd met alle verantwoordelijke afdelingshoofden, teamleiders en specialisten. In de gemeentelijke begroting van 2024 zijn 13 risico's opgenomen. De bedrijfsvoeringsrisico's zijn risico's voor de SED organisatie.

Om een risico te kunnen analyseren en beoordelen bepalen we de kans op het risico (percentage waarschijnlijkheid) en de gevolgen van het risico (impact) voor de organisatie.

De kansberekening wordt onderverdeeld in vijf niveaus. Deze kunnen als volgt worden uitgelegd:

Klasse	Kans	Percentage
1	< of 1x per 10 jaar	10%
2	1x per 5-10 jaar	30%
3	1x per 2-5 jaar	50%
4	1x per 1-2 jaar	70%
5	1x per jaar of >	90%

De klassen van impact zijn als volgt:

Klasse impact

5	=	> € 500.000
4	=	> € 100.000 < € 500.000
3	=	> € 50.000 < € 100.000
2	=	> € 25.000 < € 50.000
1	=	< € 25.000
0	=	Geen geldgevolgen

Door de kans en impact in klassen te verdelen wordt aan beide een score toebedeeld. Op basis van deze scores wordt een statistische berekening gemaakt van de benodigde weerstandscapaciteit. In de beleidsnota is bepaald dat alleen de risico's met een score van 15 of hoger (score =kans*impact) worden gepresenteerd. Risico's met een score lager dan 15 zijn onderaan in de tabel opgenomen onder 'overige risico's'.

De onderstaande tabel bevat een overzicht van de risico's die na toepassing van de beheersmaatregelen een financieel risico laten zien en waarvoor geen voorziening of reserve voor is opgenomen. Alleen risico's met een score van 15 of hoger worden apart genoemd in de tabel om focus te houden op de risico's die substantieel van aard zijn.

Onderwerp	Volledige beschrijving risico	Genomen beheersmaatregel(en)	Bedrag impact	Kans op optreden	Impact	Bedrag x kans
Aansprakelijkheid	Aansprakelijkheid openbare buitenruimte door incidenten in de buitenruimte (bijvoorbeeld loszittende tegels, loshangende takken, onjuiste bebording, slechte staat van onderhoud, etc.), waardoor een beroep wordt gedaan op het eigen risico. Daarnaast is er sprake van verschillende ziekten en plagen in het openbaar groen welke niet begroot is.	Er zijn vastgestelde beheerplannen voor Wegen, Groen, Riolering, Kunstwerken, Water, Beschoeiing en de speelvoorzieningen. Voor plaagdierbestrijding wordt gewerkt om hier ook een beleid voor te maken.	€ 120.000	4	4	€ 84.000

Onrechtmatigheid	Financieel risico, omdat de gemeenten financieel garant staan voor de GR SED.	Opnemen in de paragraaf verbonden partijen in de begroting en de jaarrekening van de gemeenten. Gedurende het jaar rapporteren door middel van kwartaalrapportages en bespreken in AB	€ 150.000	4	4	€ 105.000
Uitblijven verkoop objecten	Extra onderhoudskosten door het niet (tijdig) realiseren van de verkoop/ontwikkeling van diverse objecten. Bij het opstellen van de meerjaren onderhoudsplannen is de verkoop van diverse objecten meegenomen als besparing.	Er zijn diverse panden in ontwikkeling gezet via makelaars en gesprekken gestart met sommige zittende gebruikers/huurders om interesse tot aankoop te inventariseren.	€ 100.000	4	4	€ 70.000
WMO	Overschrijding op de open einde regeling Wmo door een stijging van het aantal Wmo-meldingen.	Goede monitoring op de budgetten en het aantal aanvragen.	€ 188.000	4	4	€ 131.600
Jeugdzorg	Overschrijding op de open einde regeling Jeugdzorg, rekening houdend met het in control komen van jeugdzorgaanbieders. Verder is er een specifiek risico t.a.v. de JeugdzorgPlus. Gezien de afbouw van gesloten naar open jeugdhulp i.c.m. het beschikbaar houden van bedden voor gesloten jeugdhulp is de basiscapaciteit onderdeel van het huidige contract.	Goede monitoring op de budgetten en het aantal aanvragen.	€ 100.000	4	4	€ 70.000
Gronden	Voor grondexploitaties worden project specifieke en algemene (conjuncturele) risico's geïdentificeerd en gekwantificeerd.		€ 832.932	3	5	€ 416.466
						Overige risico's € 885.500
						SED risico doorbelasting € 540.666
						Totaal benodigde weerstandscapaciteit € 2.303.232

In aanvulling op het risico bij de Wmo en jeugd zien we een toename van het aantal cliënten. Voor de Wmo is dit ook terug te zien in het "Wmo-voorspelmodel" van de VNG. Op basis van een reële prognose is het aannemelijk dat de kosten de komende jaren zullen toenemen. Aangezien het een prognose betreft wordt bij de Najaarsnota 2024 bekeken welke effecten dit heeft voor 2024 en volgende jaren en worden -indien nodig- voorstellen gedaan voor wijziging van de begroting.

De bedrijfsvoering risico's, opgenomen onder de SED organisatie, zijn financieel door de verdeelsleutel (begroting 2024) bepaald en opgenomen onder het weerstandsvermogen van de gemeente Enkhuzen voor € 540.666. Voor de SED organisatie zijn deze risico's (3) opgenomen :

- Datalekken en Cybercrime
- Bezettingsprobleem structurele formatie door krapte op de arbeidsmarkt
- Het onvoldoende beschikbaar hebben van juridische kennis op de afdelingen

De beschikbare weerstandscapaciteit is € 4.597.000 en de benodigde weerstandscapaciteit is € 2.072.909 (= 90% * € 2.303.232). Het ratio weerstandsvermogen is 2,2.

Om het weerstandsvermogen te beoordelen heeft het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NAR) in samenwerking met de universiteit Twente een normtabel ontwikkeld. Ons weerstandsvermogen krijgt als waardering 'uitstekend'.

Waardering	Ratio	Betekenis
A	>2,0	Uitstekend
B	1,4 – 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 – 1,4	Voldoende
D	0,8 – 1,0	Matig
E	0,6 – 0,8	Onvoldoende
F	<0,6	Ruim onvoldoende

Kengetallen

Om de financiële positie van de gemeente inzichtelijker te maken, schrijft het Rijk een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen voor. Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van de gemeente.

De opgenomen kengetallen maken inzichtelijk over hoeveel financiële ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven inzicht in de financiële wend- en weerbaarheid. De kengetallen moeten daarbij in samenhang en in onderlinge verhouding beoordeeld worden.

Onderstaande tabel geeft de berekende kengetallen van Enkhuzen weer.

Begroting jaar 2024

Verloop van de kengetallen

Kengetallen:	RekeningBegrotingBegrotingBegrotingBegrotingBegroting					
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
netto schuldquote	57%	101%	78%	76%	88%	96%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	49%	91%	69%	67%	79%	87%
solvabiliteitsratio	20%	12%	17%	17%	16%	15%
structurele exploitatieruimte	4%	2%	-1%	2%	-3%	-3%
grondexploitatie	7%	2%	1%	1%	1%	1%
belastingcapaciteit	98%	108%	107%	107%	107%	107%

Het ministerie van BZK heeft onderstaande signaleringswaarden opgesteld. Hierbij is A goed, B gemiddeld en C vereist aandacht.

Specificering kengetal naar categorie	Cat. C	Cat. B	Cat. A
1. Netto schuldquote:			
a. zonder correctie doorgeleende gelden	> 130 %	90 - 130 %	< 90%
b. met correctie doorgeleende gelden	> 130 %	90 - 130 %	< 90%
2. Solvabiliteitsratio	< 20%	20 - 50 %	> 50%
3. Grondexploitatie	> 35%	20 - 35 %	< 20%
4. Structurele exploitatieruimte	< 0 %	0	> 0%
5. Belastingcapaciteit	> 105 %	95 - 105 %	< 95 %

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Het zegt het meest over de financiële vermogenspositie van de gemeente. De netto schuldquote geeft aan of een gemeente investeringsruimte heeft of juist op haar tellen moet passen. Het kengetal wordt berekend door het totaal van de geleende gelden weer te geven als percentage van de totale baten. Hoe lager het percentage des te gunstiger en minder risicovol.

Toelichting percentages

De netto schuldquote van een gemeente ligt meestal tussen de 0% en 90% (bron: ministerie van BZK). Bij een hogere netto schuldquote is de gemeenteschuld relatief hoog. Als de netto schuldquote boven 130% uitkomt, bevindt de gemeente zich in de gevarenzone. De genoemde percentages zijn grove vuistregels. Enkhuzen heeft in 2024 een netto schuldquote van 78%. Ten opzichte van de begroting 2023 met een schuldquote van 101% pakt dit gunstiger uit. Voor 2023 was de verwachting dat er meer financieringsmiddelen nodig zouden zijn. Door o.a. het niet doorgaan van de nieuwbouw van het Integraal Kind Centrum (IKC) in de binnenstad en doordat we meer eigen financieringsmiddelen (reserves) hebben is dat niet het geval. Dit vertaalt zich in een lagere netto schuldquote.

In de jaren 2026 en 2027 loopt de netto schuldquote verder op. Dit komt doordat we vanaf dat moment rekening houden met de financiering van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs.

Netto schuldquote: gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Hoe lager dit percentage, hoe beter.

Toelichting percentages

De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen bedraagt 69%. Ten opzichte van de netto schuldquote is de afwijking van 10% voor de komende vrijwel jaren constant. Dit komt omdat er nauwelijks leningen aan derden worden verstrekt. Enkhuzen valt onder de signaleringswaarde van categorie A.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. Hoe hoger dit percentage is, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer.

Toelichting percentages

Het gemiddelde voor alle gemeenten is circa 30% (bron: ministerie van BZK). Volgens het ministerie van BZK wordt een solvabiliteitsratio tussen de 20% en 50% als gemiddeld beschouwd. Enkhuizen heeft in 2024 een solvabiliteitsratio van 17%. Dit percentage valt onder categorie C en verdient daarmee aandacht.

Kengetal grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten en is een indicatie van het risico. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee. Een grondexploitatie van 35% of hoger wordt als zeer risicovol beschouwd (bron: ministerie van BZK). Hoe lager het percentage des te geringer het risico.

Toelichting percentages

De boekwaarde van de voorraad uitgedrukt in een percentage van de totale begrotingsbaten zegt niets over de terugverdienmogelijkheden. Doordat er in 2024 niet veel grondexploitatie in de begroting is opgenomen komt dit percentage uit op 1% .

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt een onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Wanneer het percentage negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

Toelichting percentages

De structurele exploitatieruimte is in 2024 negatief. Dit betekent dat de structurele lasten hoger zijn dan de structurele baten. Als structurele tegenvallers zich voordoen moet worden gezocht naar mogelijkheden om bestaande structurele uitgaven te verlagen of structurele inkomsten te verhogen.

Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishoudens

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om haar belastingen te verhogen om bijvoorbeeld opgetreden risico's op te vangen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder de woonlasten vallen de OZB, de rioolheffing en de reinigingsheffing voor

een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. Een belastingcapaciteit van 100% is gelijk aan het landelijk gemiddelde. Een lage belastingcapaciteit houdt in dat de gemeente nog ruimte heeft om structurele baten te genereren.

Toelichting percentages

De gemeentelijke tarieven zijn iets hoger dan de landelijke tarieven. Dit betekent dat de mogelijkheid om extra baten te genereren door de belastingen te verhogen, beperkter zijn dan gemiddeld.

Samenhang kengetallen

De structurele exploitatieruimte is in 2024 negatief, vervolgens in 2025 nog positief maar neemt vervolgens in de jaren daarna weer af tot -3%. Gelijktijdig met het aanbieden van deze begroting wordt een voorstel aan de raad voorgelegd met keuzemogelijkheden om in ieder geval in 2024 tot een sluitende begroting te komen. Voor de jaren daarna worden de landelijke ontwikkelingen afgewacht.

De solvabiliteit blijft een punt van aandacht. De omvang van het eigen vermogen is in verhouding tot de omvang van de balans, de begroting en de lopende projecten relatief klein, maar wordt voor dit moment toereikend geacht. De verwachte omzetting van de reserve onderhoud kapitaalgoederen naar een voorziening onderhoud kapitaalgoederen zal het solvabiliteits-percentages verder in negatieve zin beïnvloeden.

De gemeente Enkhuzen heeft volgens de opgestelde signaleringswaarden van het ministerie van BZK een gemiddelde schuldpositie.

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De gemeente heeft het eigendom en het beheer van de openbare ruimte. De openbare ruimte is voor een ieder toegankelijk en speelt een belangrijke rol in het publieke leven. In de openbare ruimte zijn voorzieningen aanwezig zoals verhardingen, groen en civiele kunstwerken. Deze voorzieningen worden kapitaalgoederen genoemd. De kapitaalgoederen hebben een grote invloed op de leefbaarheid en belevingskwaliteit van de openbare ruimte. Ze zijn van groot belang voor de verschillende gebruikers: inwoners, ondernemers en bezoekers. Het in stand houden van de kapitaalgoederen is één van de kerntaken van de gemeente.

Deze paragraaf gaat over het in stand houden van de bestaande Kapitaalgoederen door het uitvoeren van (klein en groot) onderhoud.

Beleidsuitgangspunten

In oktober 2009 heeft de raad besloten dat de kapitaalgoederen worden beheerd op minimaal verantwoord niveau. Op 5 april 2016 heeft de gemeenteraad het beheerplan Kapitaalgoederen (2016-2025) vastgesteld. Dit plan is de basis voor het onderhoud in de openbare ruimte op strategisch en tactisch niveau. Voor het beheer van de openbare ruimte heeft de gemeenteraad voor het beheer van de kapitaalgoederen (excl. riolering en gebouwen) beeldkwaliteit B en de norm veilig vastgesteld. Met uitzondering van het onderhoud van het openbaar groen in het Snouck van Loosenpark. Daar heeft de gemeenteraad beeldkwaliteit op A vastgesteld.

In 2020 is een forse bezuiniging doorgevoerd in het beheer van het openbaar groen. Vele grasstroken worden niet meer intensief gemaaid en omvormingen van beplantingsvakken zal minder frequent worden uitgevoerd wat tot gevolg zal hebben dat de technische kwaliteit van de beplanting zal afnemen.

Het groot onderhoud aan de kapitaalgoederen in de gemeente Enkhuzen vindt jaarlijks plaats op basis van nut en noodzaak. Veiligheid en functionaliteit zijn daarbij belangrijke aspecten. Voor het onderhoud van rioleringen vormt het PSWR (Programma Stedelijk Water en Riolering 2023-2024) de basis waarbij de onderhoudsmaatregelen meerjarig inzichtelijk zijn.

Als gevolg van de huidige crisis zijn de prijzen van bouwstoffen explosief gestegen. De kosten voor de fabricatie van bouwstoffen hebben een relatie met de olie en gasprijzen. Hiermee is de indexatie van de begroting niet voldoende toereikend om de indexatie conform de CBS voor de grond- weg- en waterbouw te dekken. Hierbij bestaat de kans dat werken niet kunnen worden uitgevoerd omdat de huidige middelen niet toereikend zijn of omdat materialen niet voorradig of leverbaar zijn.

Vastgoed

De ambitie is dat gemeentelijk vastgoed duurzaam en toegankelijk is en voldoet aan daaraan gestelde kwaliteitseisen: conditieniveau 3 (redelijk). Het doel is dat het groot onderhoud van gebouwen wordt uitgevoerd volgens het vastgestelde MeerJarenOnderhoudsPlan (MJOP).

Waarbij het Vastgoed strategisch wordt uitgevoerd.

Dit gaan we doen door in 2024 te beginnen met het uitvoeren van nieuw beleid:

- Het strategische vastgoedbeleid
- Accommodatiebeleid

Het strategische vastgoedbeleid en accommodatiebeleid wordt aan u voorgelegd en door u vastgesteld in Q4 2023 en geeft sturing om te bepalen welke objecten we behouden, verkopen, verhuren en/of verduurzamen. Tijdens het reguliere werk en verbouwing kijken we gelijk naar de toegankelijkheid van onze gebouwen en zullen we werk met werk maken als hier aanpassingen in nodig zijn.

Stand van zaken kapitaalgoederen

Wegen

In 2024 wordt er onderhoud uitgevoerd aan het wegenareaal. Dit betreft werkzaamheden aan zowel asfalt als wel elementenverhardingen. De focus voor het asfalt en de elementenverhardingen zal in 2024, net als in 2023, het wegwerken van het achterstallig onderhoud zijn. Iedere twee jaar vindt er een wegininspectie via een erkend bureau plaats. De uitkomsten van de inspectie van 2023 worden verwerkt in een onderhoudsplanning voor de vijf opvolgende jaren. In Q1 van 2024 zijn de te nemen maatregelen bekend.

Programma Stedelijk Water en Riolering (PSWR)

Er is sprake van achterstallig onderhoud met betrekking op de rioleringszorg en een goed beeld van de daadwerkelijke staat van het stelsel. Bij het vaststellen van het PSWR is gerekend op basis van de technische levensduur van het rioolstelsel. Maar in de praktijk kan dit zich anders voordoen en bestaat de kans dat de riolering langer stand houdt. Naast de noodzakelijke vervangingen en verbetermaatregelen wordt er gestuurd op beleid en risicobeperking. Vanwege de achterstand is er gekozen om het PSWR voor een kortere periode vast te stellen dan gebruikelijk is. De looptijd van het huidige PSWR wordt gebruikt om een inhaalslag te maken om een duidelijk investeringsplan te formuleren voor het nieuwe PSWR dat medio Q3 2024 vastgesteld moet worden.

Watergangen en beschoeiingen

Het areaal oeververdedigingen/beschoeiingen is op orde. De komende jaren wordt aandacht besteed aan het vervangen van objecten die de voorgaande jaren op basis van een zekere restlevensduur nog niet zijn vervangen.

Met de overdracht van het stedelijk water van de gemeente aan HHNK is het onderhoud van het stedelijk water (met name baggeren) nu bij het HHNK. Voor de resterende watergangen die nog in onderhoud zijn bij de gemeente, is het beheer op orde en wordt gewerkt aan het opstellen van een meerjarig baggerplan (cyclustijd 7 jaren).

Groen

Het beheer is op orde en er zijn geen achterstanden in de technische kwaliteit van het groen. De komende jaren wordt meer aandacht besteed aan het verhogen van de biodiversiteit. Dit is met name zichtbaar door een gewijzigd maaibeeld in een aantal grotere groengebieden. Ook het effect van de bezuinigingen is zichtbaar door de omvormingen van gazons naar ruw gras in de woonwijken en op de bedrijventerreinen. Daarnaast zullen beplantingsvakken

minder snel vervangen of omgevormd worden waardoor de soms zeer gewenste opwaardering achterwege blijft.

In het kader van de klimaatambities zal meer aandacht geschonken moeten worden aan het vergroenen van de buitenruimte.

Binnen het budget van de onderhoudsbegroting worden dit jaar extra bomen geplant in de binnenstad.

Voor het vergroten van de biodiversiteit worden stroken ingezaaid in bermen en de grotere groenstructuren zoals bijvoorbeeld in de buurtbos, Weeshuispolder en de Vest.

Spelen

In het kader van de zorgplicht wordt gelijktijdig met het reguliere onderhoud de veiligheidsinspectie uitgevoerd. De basis voor onderhoud is vastgesteld in de Beleidsnota Speelruimte en het beheerplan Kapitaalgoederen. Als gevolg van de bezuinigingen worden kleine vervangingen niet uitgevoerd waardoor een verarming van de speelwaarde kan optreden.

De technische kwaliteit en daarmee de veiligheid van de speelvoorzieningen is op orde. Echter de functionaliteit en de speelwaarde laat op sommige locaties te wensen over.

Bruggen

Het areaal gemeentelijke bruggen, (134 objecten, inclusief waarvan de 4 beweegbare bruggen) is op orde. De bruggen voldoen aan eisen van veiligheid en functionaliteit.

Het planmatig onderhoud wordt gebaseerd op inspecties en maatregelen die daar uit voortvloeien.

Openbare verlichting

Het areaal is voor een groot deel op orde en bestaat momenteel uit 4460 verlichtingsobjecten. Verouderde verlichtingsobjecten of onderdelen zijn in beeld en worden jaarlijks projectmatig en wijkgericht vervangen. Deze vervangingsmethode zorgt voor een tijdelijke afname van de verouderde verlichtingsobjecten of onderdelen, maar zal het niet helemaal wegnemen, omdat er jaarlijks te vervangen objecten bij komen. Circa veertig procent van de verlichtingsobjecten zijn voorzien van led lichtbronnen. Om het veilig werken aan de elektrische installaties te waarborgen en de openbare verlichting te laten functioneren, worden voedingskasten en kabels planmatig vervangen. De vervangingen worden in 2024 voortgezet.

Verkeerskundig meubilair

Het verkeerskundig meubilair bestaat uit verkeersborden en dragers, markeringen en overige zaken als komborden en schrikhekken.

Jaarlijks wordt een deel van het areaal geïnspecteerd en gecontroleerd op juridische status (staan de juiste borden op de juiste plaats).

Met deze aanpak worden alle verouderde borden en bijbehorende dragers vervangen. De vervangingen worden in 2024 voortgezet.

Gebouwen

De ambitie is dat gemeentelijk vastgoed duurzaam en toegankelijk is en voldoet aan daaraan gestelde kwaliteitseisen: conditieniveau 3 (redelijk). Het doel is dat het groot onderhoud van gebouwen wordt uitgevoerd volgens het vastgestelde MeerJarenOnderhoudsPlan (MJOP).

Waarbij het Vastgoed strategisch wordt uitgevoerd.

Dit gaan we doen door in 2024 te beginnen met het uitvoeren van nieuw beleid:

- Het strategische vastgoedbeleid
- Accommodatiebeleid

Het strategische vastgoedbeleid en accommodatiebeleid wordt aan u voorgelegd en door u vastgesteld in Q4 2023 en geeft sturing om te bepalen welke objecten we behouden, verkopen, verhuren en/of verduurzamen. Tijdens het reguliere werk en verbouwing kijken we gelijk naar de toegankelijkheid van onze gebouwen en zullen we werk met werk maken als hier aanpassingen in nodig zijn.

Begraafplaatsen

Het technisch beheer van de gemeentelijke begraafplaats is op orde en er zijn geen achterstanden.

Financiële consequenties

Voor de financiële dekking van de kosten voor groot onderhoud is een reserve onderhoud kapitaalgoederen en een voorziening MeerJarenOnderhoudsPlan vastgoed ingericht. Hiermee worden fluctuaties in het groot onderhoud aan de openbare ruimte en gebouwen opgevangen.

Het MeerJarenOnderhoudsPlan voor gebouwen is in 2021 herzien en gewijzigd van een bestemmingsreserve in een voorziening (Raadsbesluit 9 maart 2021).

Het Beheerplan kapitaalgoederen voor de openbare ruimte wordt op dit moment herzien.

Bij de herziening worden de financiële consequenties inzichtelijk waarbij de reserve conform de BBV in 2023 wordt omgezet naar een voorziening.

Onderstaande tabel laat zien welke middelen in 2024 gereserveerd zijn voor het klein- en groot onderhoud van de genoemde kapitaalgoederen.

Onderdeel	Omschrijving	Begroting 2024
Openbare verlichting	Dagelijks onderhoud	106
Speelterreinen	Dagelijks onderhoud	42
Begraafplaatsen	Dagelijks onderhoud	102
Riolering	Dagelijks onderhoud	334
Waterwegen	Dagelijks onderhoud	87
Openbaar groen	Dagelijks onderhoud	879
Wegen	Dagelijks onderhoud	952
Bruggen	Dagelijks onderhoud	62

<u>Voorziening</u>		
Gebouwen	Dagelijks onderhoud	307
	Storting voorziening groot onderhoud	623
	Aanwending voorziening groot onderhoud	510
<u>Reserve</u>		
Waterwegen	Aanwending reserve groot onderhoud	0
Openbaar groen	Aanwending reserve groot onderhoud	64
Wegen	Aanwending reserve groot onderhoud	701
Bruggen	Aanwending reserve groot onderhoud	90
Reserve onderhoud kapitaalgoederen	Storting reserve	843
Reserve onderhoud kapitaalgoederen	Totaal aanwending reserve	855

Financiering

Inleiding

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeheer van de gemeente. Het geeft ook inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Het wettelijk kader ligt besloten in:

- de Gemeentewet,
- de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet fido) en de bijbehorende ministeriële regelingen en
- de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof)

In de Gemeentewet is opgenomen dat de provincies het financieel toezicht op gemeenten uitvoeren. De taken van de toezichthouder op dit terrein vloeien voort uit de Wet fido.

Het beleidskader binnen de gemeente is:

- het Treasurystatuut 2017 en
- het Leningen- en borgstellingenbeleid.

Financieringsfunctie

De financieringsfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's. Deze functie omvat de financiering van het beleid en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn.

De Wet fido schrijft de decentrale overheden een aantal zaken voor op het gebied van financiering. In deze wet staan transparantie en risicobeheersing centraal. De belangrijkste verplichtingen die uit deze wet voortvloeien zijn:

- het opstellen van een financieringsstatuut,
- het opnemen van een financieringsparagraaf in de begroting en de jaarrekening,
- het voldoen aan de kasgeldlimiet en
- het voldoen aan de renterisiconorm.

Financieringsbeleid

Het aantrekken van geldleningen gebeurt volgens de kaders van het Treasurystatuut 2017.

De financieringsportefeuille bestaat uit:

- opgenomen langlopende leningen en
- in beheer gekregen waarborgsommen

Het beleid van de gemeente is erop gericht om de financieringsbehoefte af te dekken met kortlopende schulden, omdat de rente op de kortlopende schulden in het algemeen lager is dan de rente op langlopende middelen. Hierbij is de gemeente gehouden aan de kasgeldlimiet. Die bepaalt dat de gemiddelde vlottende schuld over drie maanden niet boven de 8,5% van het begrotingstotaal mag uitkomen.

Overtollige middelen worden belegd bij de schatkist.

Opgenomen langlopende leningen en waarborgsommen

Het onderstaande overzicht is een raming van het verloop van de vaste financiering in 2024. Naar verwachting wordt voor een bedrag van € 7,5 miljoen aan langlopende financiering aangetrokken.

Stand langlopende leningen per 1 januari 2024	51.217
Stand Waarborgsommen per 1 januari 2024	24
Nieuwe leningen	7.500
Reguliere aflossingen	5.339
Verwachte stand 31 december 2024	<u>53.402</u>

bedragen X € 1.000

Uitgezette leningen

De gemeente verstrekt langlopende leningen aan lokale- en regionale instellingen en verenigingen. De basis voor verstrekking is het Leningen- en borgstellingenbeleid.

Het onderstaande overzicht is een raming van het verloop van de langlopende uitgezette leningen in 2024.

Stand uitgezette leningen per 1 januari 2024	5.943
Vermeerderingen	25
Reguliere aflossingen	1
Extra of vervroegde aflossingen	
Verwachte stand 31 december 2024	<u>5.967</u>

bedragen X € 1.000

Risicobeheer

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van de financieringsfunctie zijn koersrisico's, renterisico's en kredietrisico's. Hieronder staat hoe deze risico's worden beheerst:

Koersrisico

De gemeente neemt alleen deel in het aandelenvermogen van de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten, Alliander, Afvalbeheer Westfriesland en HVC.

Het risico op waardeverlies van deze aandelen is zeer beperkt.

Renterisico

Het renterisicobeheer is het beheersen van de risico's die gepaard gaan met een in de toekomst hoger dan gewenst niveau van de rentelasten van het vreemd vermogen of lagere rentebaten. Ter beperking van het renterisico heeft de wetgever de kasgeldlimiet en de renterisiconorm ingesteld.

Renterisiconorm

De norm voor het renterisico stelt een grens aan financiering op lange termijn (looptijd van één jaar of langer). Het doel is om overmatige renterisico's op de vaste schuld te vermijden. Door een gelijkmatige opbouw van de leningportefeuille spreidt de gemeente het renterisico op vaste schuld. De norm wordt berekend door het begrotingstotaal te vermenigvuldigen met een door het Rijk vastgesteld percentage van 20%.

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Renterisico				
1. Renteherzieningen	-	-	-	-
2. Te betalen aflossingen	5.339	5.514	5.755	5.897
3. renterisico (1+2)	5.339	5.514	5.755	5.897
Renterisiconorm				
4a. Omvang begroting 1 januari	68.732	68.815	66.320	70.201
4b. Vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
4. Renterisiconorm (4a x 4b)	13.746	13.763	13.264	14.040
Toets renterisiconorm				
Renterisico op vaste schuld (3)	5.339	5.514	5.755	5.897
Renterisiconorm (4)	13.746	13.763	13.264	14.040
Ruimte (3-4)	-8.407	-8.249	-7.509	-8.143
(4 > 3) Ruimte onder renterisiconorm				
(3 > 4) Overschrijding renterisiconorm				

bedragen X € 1.000

De bedragen aan langlopende leningen waar de gemeente de komende jaren een renterisico over loopt, blijven de komende periode binnen de norm.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft voor de gemeente de maximale toegestane omvang van de kortlopende schuld (looptijd korter dan 1 jaar) aan. Wettelijk moet worden overgegaan tot omzetting naar langlopende schulden zodra de limiet meer dan twee achtereenvolgende kwartalen wordt overschreden. Het doel van deze limiet is het renterisico op korte financiering te beperken. Fluctuaties in korte rente kunnen namelijk een relatief grote invloed hebben op rentelasten. De kasgeldlimiet wordt uitgedrukt in een percentage van het begrotingstotaal (8,5%) en bedraagt voor de gemeente voor 2024 € 5.842.000.

Omschrijving	
1.	Toegestane kasgeldlimiet
	Omvang begroting (lasten) per 1 januari 2024 68.732
	Percentage kasgeldlimiet 8,50%
	Omvang kasgeldlimiet 5.842
2.	Omvang vlottende schuld (gemiddeld 2024)
	Opgenomen gelden < 1 jaar 2.489
	Schuld in rekening courant 250
	Gestorte gelden door derden < 1 jaar 0
	Overige geldleningen (geen vaste schuld) 0
	2.739
3.	Vlottende middelen (gemiddeld 2024)
	Contante gelden in kas 1
	Tegoeden in rekening courant 149
	Overige uitstaande gelden < 1 jaar 0
	150
4.	Toets kasgeldlimiet
	Toegestane kasgeldlimiet 5.842
5.	Totaal netto vlottende schuld (2-3)
	2.589
	Ruimte (4-5)
	3.253

bedragen X € 1.000

Bij het financieringsbeleid wordt rekening gehouden met deze limiet.

Kredietrisico

Kredietrisico's bestaan uit het risico dat uitgeleend geld niet wordt terug ontvangen. De gemeente verstrekt in beginsel geen leningen uit hoofde van de publieke taak en anders worden zoveel mogelijk zekerheden opgenomen.

Door invoering van het schatkistbankieren kunnen overtollige middelen alleen nog worden aangehouden in de schatkist van het Rijk.

Op openstaande debiteuren wordt een actieve debiteurenbewaking toegepast.

Schatkistbankieren

De gemeente moet de middelen die zij (tijdelijk) niet nodig hebben aanhouden bij het ministerie van Financiën.

Rentetoerekening

Rentekosten moeten aan de taakvelden worden toegerekend met behulp van een (rente)omslag. Dit geeft inzicht in de kosten per taakveld en de toerekening gebeurt op een gelijke wijze.

In onderstaand schema staat hoe de rentetoerekening plaatsvindt.

De externe rentelasten over de korte en lange financiering	1.178	
De externe rentebaten (idem)	91 -/-	
Totaal door te rekenen externe rente		1.087
De rente die aan de grondexploitatie moet worden toegerekend	56 -/-	
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	189 -/-	
De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken, die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0 +/-	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		-245
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		842
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		842 -/-
Renteresultaat op het taakveld Treasury		0

bedragen x € 1.000

Toelichting op bovenstaande schema:

De geraamde rentelasten voor korte en lange financiering zijn € 1.178.000. De verwachte rentebaten voor de uitgezette leningen zijn € 91.000. De gemeente rekent geen rente over het eigen vermogen en de voorzieningen. Het saldo van € 1.087.000 wordt toegerekend aan de taakvelden op basis van de boekwaarden van de investeringen per taakveld.

Bedrijfsvoering

In deze paragraaf komen de beleidsvoornemens op het gebied van bedrijfsvoering aan de orde. Met bedrijfsvoering worden de bedrijfsprocessen bedoeld die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen uit de programma's te realiseren. Het gaat hierbij om de bedrijfsprocessen van de drie gemeenten die zijn ondergebracht bij de SED organisatie. In de begroting 2024 van de SED organisatie is uitgebreid ingegaan op wat we in 2024 willen bereiken, wat we daarvoor gaan doen en hoeveel dat kost. In deze paragraaf staan de belangrijkste ontwikkelingen en focus voor het jaar 2024.

Hiermee zal uiteindelijk de dienstverlening verbeteren, zullen we medewerkers kunnen binden, boeien en aantrekken en werken we bevlogen en rechtmatig.

In deze paragraaf gaat het over de inrichting van de bedrijfsvoering. Inspanningen voor de verbetering van onze dienstverlening aan inwoners en bedrijven zijn beschreven in programma 1 Bestuur en Dienstverlening.

Personeel en organisatie

De arbeidsmarkt wordt steeds krappere. Wij gaan op een fundamenteel andere manier om met de arbeidsmarkt en met arbeidspotentieel binnen de organisatie.

Ons doel is om een 'broedplaats' te zijn voor talent. We leiden zelf op met een combinatie van training-on-the-job, gerichte scholing en aantrekkelijke traineeships. We zijn een erkend leerbedrijf, waarbij vakafdelingen medewerkers - zonder de juiste vooropleiding - opleiden om fit te zijn voor de functie.

In 2023 heeft een analyse van realistisch begroten plaatsgevonden. In de SED-begroting 2024 is een eerste stap gemaakt met het realistisch begroten van de loonsom 2024. De analyse leidt tot een meerjarige strategie.

De CAO 2023 is in april vastgesteld. De financiële uitwerking van enkele onderdelen wordt nog berekend. Zodra de CAO 2024 is vastgesteld, verwerken we de effecten in de overige P&C-producten.

Juridische zaken

We streven naar een hoge juridische kwaliteit binnen de organisatie. We ondersteunen bestuur en organisatie bij besluitvorming. We analyseren juridische risico's en dekken die waar nodig af. We behandelen aansprakelijkstellingen en bezwaar- en beroepszaken en coördineren de afhandeling van ingebrekestellingen en klachten. Om escalatie en juridische procedures te voorkomen, gaan we graag vooraf met onze inwoners in gesprek. Complexe bezwaren worden afgehandeld door de externe bezwarencommissie. De komende jaren houden we de effecten van de invoering van de externe bezwarencommissie nauwlettend in de gaten.

Communicatie

Wij vertalen gemeentelijk beleid naar een heldere boodschap voor inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers. Deze boodschap verspreiden we via allerlei laagdrempelige kanalen.

Wij betrekken inwoners op verschillende manieren bij besluitvorming, bijvoorbeeld met enquêtes, bewonersbijeenkomsten of interactieve beleidsvorming. Op het gebied van de website ligt de focus op de digitale toegankelijkheid. Hierbij gaat het erom dat iedereen, met of zonder beperking, de kans krijgt gebruik te maken van onze online dienstverlening. We monitoren de sociale media. Door goed te monitoren wat er speelt sluiten we in de communicatie aan op de doelgroep. Zo verbeteren we de dienstverlening via alle kanalen.

Facilitair

Het hybride werken is niet enkel een filosofie. Het heeft ook als doel een toekomstbestendige werkomgeving te creëren, waarin de medewerkers efficiënt en flexibel hun werkzaamheden kunnen uitvoeren. De borging van de afspraken en de aandacht voor medewerkers zijn in 2024 speerpunten in de planning.

In 2023 is gestart met het opstellen van een gedegen en feitelijk rapport omtrent huisvesting. Afhankelijk van de uitkomst leidt dit tot een voorstel in 2024. Het doel van de opdracht is om een volledig inzicht te krijgen in de huidige huisvestingssituatie. De daaropvolgende vervolgstap is dan een projectopdracht voor de uitwerking van scenario's/business case. Deze uitwerking wordt ook aan de besturen en raden voorgelegd.

Informatie

De ontwikkelingen op het gebied van ICT zijn veelzijdig en razendsnel. De digitale transformatie is in volle gang en stelt andere eisen aan de manier waarop we dienstverlening en aanpak van maatschappelijke vraagstukken vormgeven. ICT en digitalisering is de ruggengraat om onze maatschappelijke doelen te realiseren.

In een complexe werkomgeving is het zaak om processen zo optimaal, eenvoudig en gestandaardiseerd mogelijk digitaal in te richten en te beheren en hierbij ook rekening te houden met andere (toekomstige en lopende) ontwikkelingen. Zoals in de SED-begroting 2024 is opgenomen wordt robotisering verder opgepakt in 2024.

Wet open overheid (WOO) en Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) eisen verbetering van informatiestromen, security en privacy van onze gegevens. Informatie wordt zoveel mogelijk op één plek opgeslagen, zodat dit op de juiste wijze beheerd, openbaar gemaakt, bewaard, hergebruikt, gearchiveerd en vernietigd wordt en de WOO vanuit één waarheid de verzoeken beantwoordt.

Door strengere informatiebeveiligingsnormen (NIS2), waar ook de lokale overheden mee te maken krijgen, nemen we maatregelen, zodat we hier medio 2024 aan voldoen.

Planning en Control

We vervolgen de ingezette lijn. Resultaat hiervan zijn de verbeteringen in onze P&C-producten. Om te zorgen dat in de toekomst de P&C-producten van een hoge kwaliteit zijn en dat het bestuur en de SED organisatie voldoende stuur hebben om (financieel) bij te sturen, is

het belangrijk om voldoende focus te hebben op data gedrevenheid en het klantvriendelijk ontsluiten hiervan. Daarvoor nemen we processen en systemen onder de loep en waar nodig zullen we investeren.

Inkoop

Inkoop richt zich in 2024 op het creëren van bewustzijn binnen de organisatie om rechtmatig en doelmatig in te kopen. We sturen op spendanalyse en rechtmatigheidsoordelen.

Administratieve organisatie en interne beheersing

De beheersing van de bedrijfsvoering is ingericht langs het model van de ‘three lines of defence’:

1. Interne controlemaatregelen zijn belegd in de lijnorganisatie. Dit zijn interne beheers- en controlemaatregelen die zijn ingericht in processen.
2. Interne controlefuncties en functionarissen die het lijnmanagement ondersteunen.
3. Verbijzonderde interne controle die de werking van de eerste en tweede lijn controleert wordt uitgevoerd door het team AO/IB.

De verbijzonderde interne controle (derde verdedigingslinie) is een aanvulling op de reguliere interne controle (tweede verdedigingslinie), in die zin dat een objectief oordeel gegeven wordt over de opzet, het bestaan en de werking van de interne controles en beheersmaatregelen (eerste verdedigingslinie). De focus ligt hierbij op de processen met de grootste (financiële en maatschappelijke) risico's, zoals we hebben opgenomen in het IC-VIC plan.

De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording door het college met ingang van het boekjaar 2023 betekent dat we ook in 2024 verdere stappen zetten om de interne beheersing te verbeteren.

We monitoren de opvolging van de aanbevelingen van de accountant en voeren audits en bijzondere onderzoeken uit omwille van onafhankelijke oordeelsvorming.

Verbonden partijen

Inleiding

Verbonden partijen stellen beleid op en/of voeren beleid uit dat de gemeente in principe ook in eigen beheer kan doen. De gemeente mandateert als het ware de verbonden partijen, maar houdt wel de eindverantwoordelijkheid voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's.

Verbonden partijen

In onderstaande tabel staan de verbonden partijen en, indien van toepassing, de gemeentelijke bijdrage.

	rekening 2022	begroting 2023	begroting 2024
Gemeenschappelijke regelingen:			
SED organisatie	13.923	13.801	16.549
SSC DeSom	884	826	900
Westfries Archief	153	160	181
Ondersteuning Bestuurlijke Samenwerking West-Friesland	17	68	65
Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	1.216	1.239	1.330
Recreatieschap Westfriesland	108	117	127
Gemeenschappelijke gezondheidsdienst Hollands Noorden	729	1.144	1.243
WerkSaam Westfriesland	1.009	1.136	1.222
Afvalbeheer Westfriesland (ABWF)	5	5	6
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord	466	470	605
Archeologie Westfrieze gemeenten	34	23	28
Vennootschappen:			
HVC Groep	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
BNG Bank	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Alliander NV	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	18.544	18.989	22.256

Gemeenschappelijke regelingen

Westfries Archief

Gerelateerd aan programma('s) 1. Bestuur en dienstverlening

Vestigingsplaats	Hoorn
Rechtsvorm	GR
Vertegenwoordiging	Lid van het algemeen bestuur
Deelnemers	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec.
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	Jaarlijkse bijdrage op basis van het aantal inwoners. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Doel / openbaar belang	<p>Goed informatiebeheer maakt het handelen van de gemeente transparant en dient zo de democratie. Archiefinstellingen hebben de opdracht om (overheids-)informatie te bewaren, te beheren en beschikbaar te stellen. Informatie van nu is ook na vele jaren nog waardevol. Als historische bronnen maken ze deel uit van het cultureel erfgoed van ons land. Het Westfries Archief heeft daartoe drie kerntaken die volgen uit de Archiefwet en de Gemeenschappelijke Regeling:</p> <p>Het ondersteunen van en diensten verlenen aan aangesloten overheden.</p> <p>Informereren, enthousiasmeren en helpen van het publiek om archieven optimaal te gebruiken en de geschiedenis van de regio te leren kennen.</p> <p>Beheren, toegankelijk maken en uitbreiden van de collectie.</p>
Activiteiten en ontwikkelingen	<p>Het huidige beleidsplan loopt in 2023 af en veel van de gestelde doelen zijn behaald. Enkele, zoals het grootschalige project van de digitalisering van de bouwvergunningen en de verbouwing van het Depot op de begane grond zullen nog doorlopen in 2024/5. Eind 2023 zal een nieuw beleidsplan voor de komende jaren worden aangeboden aan het algemeen bestuur. De doelstellingen daarvan zijn nog niet allemaal bekend, maar het ligt voor de hand dat een doorontwikkeling van het eDepot en verdere digitalisering van de collectie daar hier een onderdeel van zullen uitmaken. Evenals het succesvolle educatieve programma en de samenwerking met de musea, bibliotheken, historische verenigingen en archeologie.</p> <p>Activiteiten en ontwikkelingen</p> <ol style="list-style-type: none">1. De archiefwet zal naar verwachting worden gewijzigd, waardoor archieven van overheden na 10 jaar openbaar worden (is nu 20 jaar) en in beheer overgedragen aan het Westfries Archief. Dit zal een inhaalslag en grote toename in opslag en beheer met zich meebrengen, waarbij het WFA ook meer betrokken zal zijn bij advisering van gemeenten en deelnemende GR'en.2. De depots van het Westfries Archief beginnen vol te raken. Aan de hand van nieuwe berekeningen is een inschatting gemaakt

van de aanwas in de komende jaren. Uit deze berekeningen blijkt dat maatregelen noodzakelijk zijn. Om de capaciteit van de depots te vergroten zonder significante wijzigingen aan het gebouw aan te brengen zal het depot op de begane grond in 2024 voorzien worden van verrijdbare stellingen;

3. In de regio Westfriesland bevindt zich ruim 660 meter bouwvergunningen die zich in de depots bij het Westfries Archief bevinden of daar binnenkort naar worden overgebracht. In 2021 heeft het Westfries Archief een aanbesteding doorlopen waarbij alle bouwdoSSIERS uit de periode 1902 tot 2010 met een totaal van 660 meter zal digitaliseren. Het Westfries Archief coördineert en regisseert dit 4 jaar durende project. Financiering van dit project gebeurt, conform het besluit van het AB, met inzet van de bestemmingsreserve aangevuld met een deel van het reguliere budget. De bouwdoSSIERS die nog niet in aanmerking komen voor overbrengen ten tijde van de start van het project belasten we door aan de gemeenten.

Financieel belang

-

Risico's

- - Een ramp of een crisis,
- een langdurig zieke medewerker,
- sterke verhoging energiekosten door de klimaatinstallatie,
- cyberaanvallen en
- ongeluk bezoeker/personeel met mogelijk letsel.

EV per 1-1

€ 227.000

VV per 1-1

€ 386.000

EV per 31-12

€ 127.000

VV per 31-12

€ 382.000

Ondersteuning bestuurlijke samenwerking West-Friesland (OBS)

Gerelateerd aan programma('s) 1. Bestuur en dienstverlening

Vestigingsplaats

Hoorn

Rechtsvorm

GR

Vertegenwoordiging

Lid van het Algemeen Bestuur

Deelnemers

De gemeenten Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec.

Deelname verplicht

Nee

Bijdrage (afgerond)

Jaarlijkse deelnemersbijdrage op basis van het aantal inwoners. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.

Doel / openbaar belang

Ondersteuning samenwerking op het gebied van bestuurlijk overleg in de regio Westfriesland. Periodiek worden er bestuurlijke overleggen georganiseerd, gefaciliteerd en gecoördineerd op een aantal werkterreinen in de vormen van portefeuillehoudersoverleggen. De OBS kent de volgende portefeuillehoudersoverleggen: Madivosa (Maatschappelijke Dienstverlening, Volksgezondheid en Sociale aangelegenheden), VVRE (verkeer en vervoer, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening, Economie) en ABZ (Algemeen Bestuurlijke Zaken).

Activiteiten en ontwikkelingen	<p>De kerntaken zijn: Het regioteam richt zich op de ondersteuning van de regionale samenwerking en draagt bij aan de regionale samenwerking en de ambities in het Pact van Westfriesland door:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Faciliteren regionale afstemming in stuurgroep Pact, portefeuillehoudersoverleggen ABZ, VVRE en Madivosa en afdelingshoofden VVRE en Madivosa, de Westfriesse Samenwerkingsdriehoek, Kring Gemeentesecretarissen, strategisch adviseurs en projectleiders Pact. 2. Versterken van de samenwerking tussen gemeenten en maatschappelijke partners door het aandragen van oplossingen voor knelpunten en doen van voorstellen voor de ontwikkeling van het Pact en mogelijkheden voor financiering. 3. Zichtbaar maken van de ambities, ontwikkelingen, successen en aandachtspunten van het Pact en de regio. 4. Bewaken van de samenhang in het Pact door het leggen van verbindingen tussen projecten en projectleiders die verbonden zijn aan het Pact. 5. Versterken en onderhouden van verbindingen van de activiteiten van het Pact met regio Alkmaar, De Kop, Noord-Holland Noord, de MRA, de Provincie NH en ministeries.
---------------------------------------	---

Financieel belang

Risico's Er zijn geen risico's bekend.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Gerelateerd aan programma('s)	2. Ruimte 3. Samenleving
Vestigingsplaats	Alkmaar
Rechtsvorm	GR
Vertegenwoordiging	Lid van het algemeen bestuur
Deelnemers	De gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel.
Deelname verplicht	Ja
Bijdrage (afgerond)	Jaarlijkse deelnemersbijdrage op basis van het aantal inwoners voor de ambulancezorg. De overige bijdrage is gebaseerd op een verdeelsleutel. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Doel / openbaar belang	Veiligheidsregio Noord-Holland Noord richt zich op het verkleinen van risico's en het beperken van leed en schade bij incidenten en realiseert dit door het bieden van adequate hulp en het samenwerken met alle bij de veiligheid en hulpverlening betrokken partijen. Daarbij worden burgers en bedrijven gestimuleerd tot het nemen van eigen verantwoordelijkheid en worden zij actief betrokken bij de hulpverlening.

Activiteiten en ontwikkelingen Hoewel de risico's om ons heen veranderen, blijft de identiteit van de VRNHN als organisatie constant. VRNHN heeft zich ontwikkeld tot een regionaal platform, waar zij multidisciplinair samenwerken op twee vlakken: het voorkomen van en voorbereiden op incidenten én het bieden en coördineren van de hulpverlening.

Financieel belang

Risico's

- Brandweervrijwilligers van rechtswege overgaan in een arbeidsovereenkomst.
- Langdurige uitval.
- BTW plicht over activiteiten van de Meldkamer Noord-Holland aan VRNHN.
- IT dreigingen (bijv. virus, cyberaanval enz.).
- Tekort ambulanceverpleegkundigen.
- Materiële en personele schade bij omvangrijke incidenten.
- Aanbestedingsclaim.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
€ 6.816.000	€ 49.679.000	€ 5.151.000	€ 56.378.000

Recreatieschap Westfriesland

Gerelateerd aan programma('s) 2. Ruimte

Vestigingsplaats Bovenkarspel

Rechtsvorm GR

Vertegenwoordiging Lid van het algemeen bestuur

Deelnemers De gemeenten Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec.

Deelname verplicht Nee

Bijdrage (afgerond) Jaarlijkse deelnemersbijdrage op basis van het aantal inwoners. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.

Doel / openbaar belang Behartigt voor de Westfrieze gemeenten de belangen van de openluchtrecreatie en het landschap in het samenwerkingsgebied. Inzet voor een rijkere, gevarieerdere natuur met meer recreatiemogelijkheden, beheer en onderhoud van terreinen.

Activiteiten en ontwikkelingen Het bestuur van het Recreatieschap zal in 2024 een visie én ambitie gaan vormen om voor nu én voor de toekomst te zorgen voor voldoende natuur en recreatie voor de bewoners van en bezoekers aan de regio. Dit zal (mogelijk) leiden tot een herziening van (delen van) het huidige beleidskader Natuur- en Recreatieplan Westfriesland.

Financieel belang

Risico's

- Langdurige afwezigheid van een werknemer door ziekte.
- Het ontbreken van vastgestelde beheerplannen.
- Het uittreden van één van de gemeenten uit gemeenschappelijke regeling.
- Imagoschade.
- gevolgen van klimaatverandering

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
€ 1.675.000	€ 1.157.000	€ 1.617.000	€ 1.042.000

Gerelateerd aan programma('s) 3. Samenleving

Vestigingsplaats	Alkmaar
Rechtsvorm	GR
Vertegenwoordiging	Lid van het algemeen bestuur
Deelnemers	De gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel.
Deelname verplicht	Ja
Bijdrage (afgerond)	Jaarlijkse deelnemersbijdrage op basis van het aantal inwoners. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Doel / openbaar belang	Een belangrijk deel van de taken van de GGD concentreert zich in het 'voorveld' (preventie, signaleren, monitoren), maar de GGD voert ook vangnettaken voor de gemeente uit. Naast de basistaken levert de GGD ook aanvullende producten (maatwerkdeel). Deze aanvullende producten vallen niet onder de Gemeenschappelijke regeling. Vanuit het maatwerkdeel wordt ingezet op activiteiten die aanvullend zijn op de werkzaamheden vanuit de GR GGD. Dit zijn onder andere de extra begeleiding contacten en opvoedsprekuren. Indien nodig kan er worden opgeschaald naar Video Home Training, Stevig Ouderschap en VoorZorg.
Activiteiten en ontwikkelingen	<p>- Een belangrijk deel van de activiteiten van de GGD concentreert zich in het 'voorveld' (preventie, signaleren, monitoren), maar de GGD voert ook vangnettaken voor de gemeente uit. Naast de basistaken voert de GGD levert de GGD ook aanvullende producten (maatwerkdeel). Deze aanvullende producten vallen niet onder de Gemeenschappelijke regeling. Vanuit het maatwerkdeel wordt ingezet op activiteiten die aanvullend zijn op de werkzaamheden vanuit de GR GGD. Dit zijn onder andere de extra begeleiding contacten en opvoedsprekuren. Indien nodig kan er worden opgeschaald naar Video Home Training, Stevig Ouderschap en VoorZorg.</p> <p>-</p> <p>- De speerpunten zijn voor 2024 zijn:</p> <p>- 1. Proactief inzetten op preventie en bestrijding van (nieuwe) infectieziekten.</p> <p>- 2. Informatiebeveiliging en privacy.</p> <p>- De loonstijging ligt fors hoger dan de 2,3% loonindexatie, die GGD HN via de deelnemersbijdragen 2023 ontvangt. De kans is groot dat gemeenten financieel moeten bijspringen als gevolg van nieuwe Cao-afspraken voor 2023.</p> <p>-</p>
Financieel belang	
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> - Doorontwikkeling JGZ 2019-2023, - ziekteverzuim JGZ, - hogere instroom Veilig Thuis, - informatiebeveiliging en privacybescherming, - kostenstijgingen, - medische arrestantenzorg en - reizigersadvisering.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
€ 1.276.000	€ 25.057.000	€ 1.306.000	€ 25.057.000

Archeologie Westfriese Gemeenten

Gerelateerd aan programma('s) 2. Ruimte

Vestigingsplaats	Hoorn
Rechtsvorm	GR
Vertegenwoordiging	Lid van het algemeen bestuur
Deelnemers	De gemeenten Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel.
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	Geen.
Doel / openbaar belang	Het borgen van de cultuurhistorische waarden conform wettelijke vereisten.
Activiteiten en ontwikkelingen	Archeologie West-Friesland geeft als certificaathouder advies. Door middel van een quickscan beoordelen zij of en zo ja, in welke mate archeologisch onderzoek nodig is. Vervolgens voeren zij dit onderzoek uit of voeren zij de monitoring op het onderzoek uit. Zo wordt er voor gezorgd dat bij een opgraving de verrichte handelingen en aangetroffen archeologische vondsten worden gedocumenteerd, de vondsten worden geconserveerd en een rapport wordt opgesteld waarin de resultaten van de handelingen zijn beschreven. Naast advisering en uitvoering draagt Archeologie West-Friesland bij aan gemeentelijke beleidsontwikkeling en verzorgt zij publieksactiviteiten en pr.
Financieel belang	€
Risico's	Er zijn geen risico's bekend.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
-	-	-	-

WerkSaam Westfriesland

Gerelateerd aan programma('s) 3. Samenleving

	2. Ruimte
Vestigingsplaats	Hoorn
Rechtsvorm	GR
Vertegenwoordiging	Lid van het algemeen bestuur
Deelnemers	De gemeenten Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec.
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	Jaarlijkse bijdrage aan apparaatskosten op basis van een verdeelsleutel en het gedeelte van de integratie-uitkering Sociaal Domein. dat de raden beschikbaar stellen voor participatie (inclusief volwasseneneducatie), inkomensdeel/buig en de wet sociale werkvoorziening voor zover het gaat om het budget dat samenhangt met de taken die overgaan naar WerkSaam. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.

Doel / openbaar belang	WerkSaam Westfriesland voert de Participatiewet en de Wet Sociale Werkvoorzieningen (WSW) uit voor de Westfrieze gemeenten. Een klein onderdeel van de Participatiewet, de bijzondere bijstand, is bij de afzonderlijke gemeenten gebleven. Het doel van de Participatiewet is dat iedereen die gedeeltelijk of volledig kan werken begeleid wordt naar werk, het liefst bij een gewone werkgever. Hierbij kan WerkSaam Westfriesland verschillende instrumenten inzetten, zoals job-coaching of loonkostensubsidie. Ook biedt WerkSaam beschutte werkplekken voor mensen die kunnen werken, maar veel begeleiding daarbij nodig hebben. Lukt het (nog) niet om te werken dan zorgt WerkSaam Westfriesland voor een uitkering als dat nodig is.
Activiteiten en ontwikkelingen	In 2024 wordt verder uitvoering gegeven aan het beleidsplan 2022-2025 zoals vastgesteld door het algemeen bestuur van WerkSaam na de zienswijzen van de deelnemende gemeenten.
Financieel belang	-
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Bijdrage GR sluit niet aan op ontwikkeling gemeentefonds • Uitvoeringstaken Wet Inburgering • Ontwikkeling toegevoegde waarde • Externe factoren zoals cyberaanvallen

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
€ 7.587.000	€ 15.640.000	€ 6.443.000	€ 15.605.000

SED organisatie

Gerelateerd aan programma('s) 1. Bestuur en dienstverlening

Vestigingsplaats	Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland.
Rechtsvorm	GR
Vertegenwoordiging	Lid van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur.
Deelnemers	De gemeenten Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland.
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	Jaarlijkse bijdrage volgens verdeelsleutel. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Doel / openbaar belang	De missie van de SED organisatie is samen werken aan een prettige woon-, werk- en leefomgeving. De SED organisatie staat voor goede dienstverlening aan de inwoners en ondernemers en een krachtige en deskundige ondersteuning aan de besturen van de gemeenten Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland.

Activiteiten en ontwikkelingen Doelstelling en openbaar belang
De SED organisatie werkt aan een prettige woon- werk- en leefomgeving.

Zij staat voor goede dienstverlening aan inwoners en ondernemers, en krachtige en deskundige ondersteuning aan de besturen van gemeenten Stede Broec, Enkhuzen en Drechterland.

Activiteiten en ontwikkelingen
We bouwen aan een stevige organisatie en zijn goed in contact met onze medewerkers. Daarbij zijn de volgende succesbepalende factoren opgesteld:

- 1.Focus op dienstverlening
“Dienstverlening aan de inwoners, bedrijven, verenigingen en collega’s voldoet aan de overeengekomen kwaliteit”.
- 2.Opgave integraal centraal stellen
“Integrale aanpak van maatschappelijke opgaven”.
- 3.Aantrekkelijk werkgeverschap
“We zijn een aantrekkelijke werkgever voor huidige en nieuwe medewerkers”.
- 4.SED in control
“De interne processen zijn op orde, zodat we in de toekomst goed kunnen (bij)sturen”.
- 5.Balans tussen bevoegenheid, beheersing en bedoeling
“Uitkomst en het evenwicht van de vorderingen die we maken op de vier succesbepalende factoren”.

Dit betekent dat in 2024 de SED organisatie zich zal focussen op deze zaken.
Hierdoor zal uiteindelijk de dienstverlening verbeteren, zullen we medewerkers kunnen binden, boeien en aantrekken en werken we bevoegen en rechtmatig.

Financieel belang

Risico's

- Datalek, cybercrime en uitval ICT systemen,
- personeel, beperkte structurele formatie en
- wet- en regelgeving, het ontbreken van juridische kennis en capaciteit in primaire proces.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
€ 0	€ 13.570.000	€ 0	€ 13.047.000

SSC DeSom

Gerelateerd aan programma('s) 1. Bestuur en dienstverlening

Vestigingsplaats Wognum
Rechtsvorm GR
Vertegenwoordiging Lid van het algemeen bestuur
Deelnemers De gemeenten Drechterland, Enkhuzen, Stede Broec, Opmeer, Medemblik en Koggenland.

Deelname verplicht	Nee		
Bijdrage (afgerond)	Jaarlijkse bijdrage volgens verdeelsleutel. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.		
Doel / openbaar belang	De deelnemers en WerkSaam ondersteunen met ICT-voorzieningen en deze voorzieningen steeds beter afstemmen op de behoefte van deze tijd en de nieuwe ontwikkelingen.		
Activiteiten en ontwikkelingen	<p>Dit is een tijd waarin de techniek zich snel ontwikkelt, waarin cyberdreigingen toenemen en waarbij de Cloud ontwikkelingen doorgaan. Om deze ontwikkelingen het hoofd te bieden en te onderzoeken in welke vorm SSC DeSom de gewenste en noodzakelijke ondersteuning dient te bieden, is vanuit de deelnemende gemeenten een eerste aanzet gegeven in de notitie 'Stip op de horizon'. Een nadere uitwerking volgt en zal mogelijk gevolgen hebben voor de komende begrotingen en meerjarenramingen van SSC DeSom. Voorlopig gaat SSC DeSom door met de ingezette weg om de ICT-infrastructuur verder door te ontwikkelen. Die doorontwikkeling is vooral gebaseerd op het voorbereiden op de (komende) SAAS-oplossingen en de snel toenemende cyberdreigingen.</p> <p>In de Kaderbrief 2024 zijn aanvankelijk budgetten opgenomen voor informatiebeveiliging. Uit de zienswijzen van de gemeenteraden is duidelijk geworden dat budgetten voor informatiebeveiliging niet eerder in de Begroting 2024 kunnen worden opgenomen dan nadat daarover consensus bestaat binnen het Algemeen Bestuur.</p> <p>Het Dagelijks Bestuur heeft in de raadsinformatiebrief inzake informatiebeveiliging van 4 april 2023 aangegeven dat het Dagelijks Bestuur zich zal inspannen om die gewenste consensus te realiseren. Daarbij is ook aangegeven dat als de tijd te kort is om consensus over de benodigde budgetten voor informatiebeveiliging te realiseren, de Begroting 2024 wordt aangeboden zonder deze budgetten. Omdat DeSom over deze ontwikkelingen nog in gesprek is met de deelnemende gemeenten en WerkSaam Westfriesland, zijn in de Begroting 2024 geen budgetten voor informatiebeveiliging opgenomen en worden deze nog in 2023 via separaat voorstel aan het Algemeen Bestuur voorgelegd, na zienwijzen van de gemeenteraden.</p>		
Financieel belang	€		
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Cyberaanvallen en/of cybercriminaliteit. • Geen goede centrale regie en beveiliging op SAAS oplossingen. • Incompliance door gewijzigde voorwaarden softwareleveranciers. • Ontvlechting van WerkSaam. • Beëindigen van contracten met onze leveranciers. • Tijdige invulling van vacatures en werving geschikt personeel. 		
EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
€ 335.000	€ 4.283.000	€ 335.000	€ 3.608.000
Afvalbeheer Westfriesland (ABWF)			
Gerelateerd aan programma('s) 2. Ruimte			

Vestigingsplaats	Hoorn
Rechtsvorm	GR
Vertegenwoordiging	Lid van het algemeen bestuur
Deelnemers	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec.
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	<p>Het Centraal Afvalverwijderingsbedrijf West-Friesland (CAW) is namens de deelnemende gemeenten aandeelhouder van de N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland (HVC). Het CAW is houder van 338 van de 2.914 uitstaande aandelen van de NV Huisvuilcentrale Noord Holland en heeft zich op grond van artikel 9 en 10 van de ballotageovereenkomst garant gesteld voor rente en aflossing van leningen van de NV Huisvuilcentrale Noord Holland. Bij uitwinning of aansprakelijkheidsstelling van de aandeelhouders zijn de aandeelhouders onderling aansprakelijk naar rato van het aantal uitgegeven aandelen van de aan uitwinning of aansprakelijkheid verbonden kosten. Deze garantstelling vertaalt zich indirect naar de deelnemende gemeenten. De geprognostiseerde stand van de leningen eind 2017 bedraagt ruim €606 miljoen.</p> <p>Er zijn 2.914 aandelen uitgegeven. Het aandeel van het CAW hierin is 338. Dit is een percentage van 11,6%, waardoor het CAW een bedrag garant staat voor ca. € 70,5 miljoen. Op basis van het inwoneraantal betekent dat voor de gemeente Enkhuizen een bedrag van € 6,2 miljoen.</p>
Doel / openbaar belang	<p>Het ABWF is een gemeenschappelijke regeling waarin het ABWF de zeven Westfriese gemeenten vertegenwoordigd over zaken afstemming op het gebied van de afvalinzameling, het contractmanagement HVC en aandeelhouderszaken. Eveneens is het ABWF de eigenaar van en verantwoordelijk voor de voormalige stortplaats te Westwoud.</p>
Activiteiten en ontwikkelingen	<p>De activiteiten zijn direct verbonden aan het beheer van de voormalige stortplaats en het zorgdragen voor intergemeentelijke afstemming met betrekking tot het afvalstoffenbeleid en – uitvoering, DVO- en aandeelhouderszaken.</p> <p>In het kader van de evaluatie van het Pact van West-Friesland is geconstateerd dat de ambitie om te behoren tot de top 10 van meest aantrekkelijke regio's in Nederland onverminderd hoog is. Pact 7.1 staat voor zeven gemeenten één geluid en gaat verder dan het eerste Pact uit 2013. Het gaat onder meer over aantrekkelijk wonen, het stimuleren van economische ontwikkelingen en aandacht kennis en innovatie, maar ook over het verbeteren van de bereikbaarheid en de toeristische aantrekkingskracht. Het ABWF zal haar bijdragen leveren aan de in het pact genoemde thema's energietransitie, klimaatadaptatie en circulaire economie. Dit zal zij doen middels het organiseren van afstemming op het gebied van huishoudelijk afval en aandeelhouderschap HVC.</p>
Financieel belang	-
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Ondersteuning (geen eigen huisvesting en personeel) • Stortplaats Westwoud

EV per 1-1

VV per 1-1

EV per 31-12

VV per 31-12

-/- € 48.000

€ 1.568.000

-/- € 20.000

€ 1.512.000

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN)

Gerelateerd aan programma('s) 2. Ruimte

Vestigingsplaats	Hoorn
Rechtsvorm	GR
Vertegenwoordiging	Lid van het algemeen bestuur
Deelnemers	Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec, Texel en de provincie Noord-Holland.
Deelname verplicht	Ja
Bijdrage (afgerond)	Jaarlijkse bijdrage volgens het bedrijfsplan op basis van lumpsumfinanciering (vastgestelde prijs voor een totaalproject). Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Doel / openbaar belang	De OD NHN is een professionele opdrachtnemer die op een efficiënte manier en volgens geldende kwaliteitsstandaarden uitvoering geeft aan de opgedragen milieutaken op het gebied van de fysieke leefomgeving in Noord-Holland Noord.
Activiteiten en ontwikkelingen	<p>Waar de afgelopen jaren in het teken stonden van het inrichten van de organisatie op de komst van de Omgevingswet, staat 2024 in het teken van het verrichten van die werkzaamheden onder de Omgevingswet. Met de komst van deze wet worden gemeenten voor een groter deel van de bodemtaken bevoegd gezag, worden een aantal LPG-tankstations meldingsplichtig, kunnen veehouderijen op basis van hun dierenaantallen weer vergunningsplichtig worden en behoren asbestslopmeldingen (bedrijfsmatige verwijdering van asbest) tot het basistakenpakket.</p> <p>Naar aanleiding van de resultaten van de commissie Van Aartsen is een Interbestuurlijk Programma gestart. Hierin is onder meer aandacht voor de robuustheid van de omgevingsdiensten, normfinanciering, de schaarste op de arbeidsmarkt en de kwaliteitscriteria.</p> <p>In december 2023 wordt de Handhavings- en Uitvoeringsstrategie 2024 – 2027 (U&H-strategie) door het algemeen bestuur van de omgevingsdienst vastgesteld en ter besluitvorming aangeboden aan het college.</p>
Financieel belang	
Risico's	<ul style="list-style-type: none">- Claims,- datalek van geregistreerde gegevens,- aanbestedingsrisico's,- projecten ten laste van het rekeningresultaat,- omgevingswet en het Digitaal Stelsel Omgevingswet en- bijdrage voor wettelijke taken niet geheel gedekt via de lumpsum.

EV per 1-1

VV per 1-1

EV per 31-12

VV per 31-12

Gemeente Enkhuizen

82

Begroting 2024

€ 3.731.000

€ 6.522.000

€ 3.731.000

€ 6.522.000

Deelneming

Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord

Gerelateerd aan programma('s)

Vestigingsplaats	Alkmaar
Rechtsvorm	NV
Vertegenwoordiging	17 gemeenten in Noord-Holland en de provincie Noord-Holland.
Deelnemers	17 gemeenten in Noord-Holland en de provincie Noord-Holland.
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	Jaarlijks wordt een subsidie toegekend. De aandeelhouder is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.
Doel / openbaar belang	Bevorderen van de regionale economie en welvaart en de nationale en internationale positionering van Noord-Holland Noord.
Activiteiten en ontwikkelingen	Belangrijke speerpunten voor het Ontwikkelingsbedrijf zijn in 2021 vooral de ondersteuning van MKB op het gebied van digitalisering, innovatie en financiering. Ook gaan zij onder andere een regionaal 5g Loket uitvoeren als gesprekspartner van geïnteresseerde providers. De samenwerking met het Ontwikkelingsbedrijf loopt tot en met 2024, maar volgens afspraak voeren we in 2021 een tussenevaluatie uit.
Financieel belang	€
Risico's	Er zijn geen risico's bekend.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
€ 1.169.000	€ 2.616.000	€	€

Alliander N.V.

Gerelateerd aan programma('s) 1. Bestuur en dienstverlening

Vestigingsplaats	Amsterdam
Rechtsvorm	Overig
Vertegenwoordiging	Aandeelhouder
Deelnemers	Alle aandelen van Alliander N.V. zijn in handen van Nederlandse provincies en gemeenten.
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	De gemeente heeft als aandeelhouder 124.198 aandelen. De aandeelhouder is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.
Doel / openbaar belang	Alliander is een netwerkbedrijf dat zorgt voor een betrouwbare, betaalbare en bereikbare energievoorziening in een groot deel van Nederland. Door hun netwerk continu te verbeteren, bereiden ze zich voor op een toekomst waarin iedereen duurzame energie kan gebruiken, produceren en delen. Enkhuizen heeft aandelen in Alliander, waarvan de dividend op Algemene dekkingsmiddelen wordt ontvangen.

Activiteiten en ontwikkelingen De overgang naar een duurzame energievoorziening brengt nieuwe technische uitdagingen en nieuwe wensen van klanten met zich mee. In nauwe samenwerking met onder andere gemeenten, provincies en woningcorporaties vertaalt Alliander wensen, mogelijkheden en kaders in beleid en planning om de dagelijkse energievoorziening nu en in de toekomst te blijven garanderen. Via de Regionale Energiestrategieën (RES) geven ze invulling aan de afspraken uit het Klimaatakkoord. Alliander N.V. is, samen met de partners in de RES, ervoor verantwoordelijk om een optimale duurzame energievoorziening te ontwerpen en realiseren.

Financieel belang n.v.t.

- Risico's**
- Realisatie werkpakket
 - Veranderkracht
 - Veiligheid
 - Langetermijneriëntatie van wet- en regelgeving
 - Privacy
 - Toekomstbestendigheid IT-landschap
 - Financierbaarheid
 - Voldoen aan klantverwachtingen
 - Toekomstvaste investeringen

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
€ 4.328 mln	€ 2.723 mln	€ 4.470 mln	€ 3.360 mln

Bank Nederlandsche gemeenten (BNG)

Gerelateerd aan programma('s) 1. Bestuur en dienstverlening

Vestigingsplaats Den Haag

Rechtsvorm Overig

Vertegenwoordiging Aandeelhouder

Deelnemers De Staat, gemeenten, provincies en één hoogheemraadschap.

Deelname verplicht Ja

Bijdrage (afgerond) De gemeente heeft als aandeelhouder 130.650 aandelen. De aandeelhouder is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.

Doel / openbaar belang De uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van overheden. Draagt bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

Activiteiten en ontwikkelingen De BNG heeft zich gecommitteerd om bij te dragen aan het nationale Klimaatakkoord en aan het bereiken van de klimaatdoelstellingen van Parijs. De bank ontwikkelt en stimuleert innovatieve duurzame verdienmodellen. Dankzij haar top-rating kan de bank tegen lage tarieven geld lenen op de internationale geld- en kapitaalmarkt, en dit geld vervolgens tegen lage prijzen uitlenen aan klanten.

Financieel belang n.v.t.

Risico's Er zijn geen risico's bekend.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
-------------------	-------------------	---------------------	---------------------

€ 5.097 mln

€ 155 mld

€ 5.062 mln

€ 144 mld

HVC Groep**Gerelateerd aan programma('s)** 2. Ruimte**Vestigingsplaats** Alkmaar**Rechtsvorm** NV**Vertegenwoordiging****Deelnemers** 6 waterschappen en 44 gemeenten.**Deelname verplicht** Nee**Bijdrage (afgerond)**

Doel / openbaar belang HVC is een afval- en energiebedrijf met zowel publieke als commerciële activiteiten op het gebied van afval en energie. Voor de verwerking en inzameling van het huishoudelijk afval heeft de gemeente een dienstverleningsovereenkomst (DVO) afgesloten met een looptijd van 6 jaar (1 januari 2020 tot 1 januari 2026). Eveneens heeft de gemeente aandelen in het bedrijf en daarmee stemrecht in de Algemene Ledenvergadering. Aan het aandeelhouderschap is een ballotageovereenkomst verbonden waarin onder meer geregeld is dat het brandbaar afval afgestaan moet worden en de gemeente, samen met de andere aandeelhouders, garant staat voor een deel van de leningen.

Activiteiten en ontwikkelingen**Financieel belang** € 1.400**Risico's**

- Op een aantal vlakken worden de activiteiten van HVC significant beïnvloed door regulering vanuit de overheid.
- Prijsfluctuaties van elektriciteit en gas, maar ook van bijvoorbeeld grondstoffen zoals papier en metalen hebben een direct effect op de marge en de dekkingsbijdrage van activiteiten van HVC.
- Door een slechter wordende wereldmarkt voor schadeverzekeringen en een eigen negatieve schadestatistiek over de afgelopen 10 jaar, ziet HVC zich geconfronteerd met toenemende verzekeringskosten op een aantal van de hoofdverzekeringen van HVC zoals allrisk en aansprakelijkheid.
- Incidenten leiden tot uitval, letsel en discontinuïteit van processen. Een adequaat onderhoudsprogramma is een randvoorwaarde voor veilige, betrouwbare installaties. Daarnaast is het uitgangspunt van HVC dat de installaties binnen de vigerende milieunormen presteren.

EV per 1-1

niet bekend

VV per 1-1

niet bekend

EV per 31-12

niet bekend

VV per 31-12

niet bekend

Grondbeleid

Inleiding

In de paragraaf grondbeleid van de begroting 2024 wordt verslag gedaan over de visie, ontwikkelingen en stand van zaken van de grondexploitaties in relatie tot de doelstellingen uit de begroting.

Visie

De vigerende Nota Grondbeleid is vastgesteld in 2016. Een nota grondbeleid is niet verplicht en kent dus ook geen termijn voor herziening. De huidige nota gaat op hoofdlijnen uit van 'situationeel' grondbeleid, waarbij per project gekeken wordt welke rol de gemeente het beste past. In alle gevallen zijn marktconforme prijsstellingen het vertrekpunt

De nog vast te stellen omgevingsvisie Enkhuizen (naar verwachting eind 2024) vanuit de nieuwe Omgevingswet kan aanleiding geven om de nota grondbeleid aansluitend te actualiseren.

Prognose resultaten

De gemeente Enkhuizen kent naar verwachting in 2024 en verder één actieve grondexploitatie:

Gommerwijk West West

Deze grondexploitatie kent een positief resultaat.

Stand van zaken grondexploitatie

Gommerwijk West West

Het bestemmings- en exploitatieplan liggen bij de raad van state. In 2024 wordt de uitspraak verwacht. Ondertussen wordt verder gewerkt aan de ontwikkelstrategie van het gehele gebied om aansluitend zo spoedig mogelijk te kunnen starten met de voorbereidingen van het bouwrijpmaken en aansluitend de woningbouw.

Stand van zaken Strategische grondposities

Strategische gronden

Met het openen van de grondexploitatie Gommerwijk West West en de aanbesteding en verkoop van de gronden in het project Zilverstraat/Hoogstraat, heeft de gemeente geen strategische gronden meer in haar bezit.

Financiële kaders en financiële risico's

Gommerwijk West West

Over de grondexploitatie is een risicoanalyse gedaan bij een eventuele onvoorziene vertraging van het project. Bij een vertraging van 2 jaar zien we 1% hogere kostenstijging en 1% lagere inkomstenstijging. Dit betekent een potentieel lager resultaat. Dit bedrag is opgenomen in de risicoreserve bouwgrondexploitaties van de gemeente.

Wet Open Overheid (WOO)

De Wet open overheid (Woo) is op 1 mei 2022 in werking getreden. De Woo heeft de Wet openbaarheid bestuur (Wob) vervangen, deze wet is echter meer dan de Wob.

De Woo verplicht de SED gemeenten tot:

- Het passief openbaar maken van informatie via het afhandelen van Woo-verzoeken.
- Het aanstellen van een Woo-contactfunctionaris.
- Het actief openbaar maken van 11 informatie categorieën.
- Het op orde brengen van de informatiehuishouding.

De implementatie van de Woo gebeurt via het project Implementatie Woo:

Het passief openbaar maken, oftewel Woo-verzoeken, is per 1 mei 2022 met de inwerking-treding van de Woo al geïmplementeerd. Een burger kan een Woo-verzoek elektronisch indienen bij de SED.

Per 12 juni 2023 is de Woo-contactfunctionaris gestart.

Deze vervult een rol bij het actief publiceren en het coördineren van Woo-verzoeken.

Het actief openbaar maken doet de SED deels al. Denk aan de publicatie van wet- en regelgeving op [overheid.nl](https://www.overheid.nl). De komende jaren gaat de SED de 11 informatie categorieën fasegewijs publiceren conform de landelijke planning. In 2023 hebben we geregeld dat we convenanten, bestuursstukken, Woo-verzoeken en organisatiegegevens actief kunnen publiceren.

Voor het op orde brengen van de informatiehuishouding hebben de SED-gemeenten tot 2030 de tijd. Het streven is om te werken vanuit het principe '1 bron 1 waarheid', elk informatie-element kent maar 1 bron; informatie rechtmatig opslaan, delen en bewaren. Via quickscans van elke informatie categorie zijn de knelpunten in beeld gebracht. Op basis van de quick scans zijn verbeteringen in gang gezet via multidisciplinaire verbeter teams ('W00ts').

Zo is er inmiddels anonimiseringssoftware geïmplementeerd en zijn er online publicatie-formulieren voor convenanten en Woo-verzoeken ingericht.

In 2024 werken we volgens de nieuwe werkwijze voor Woo-verzoeken, implementeren we de nieuwe werkwijze voor Klachten en pakken we het nieuwe proces rondom Jaarverslagen op.

Financiën

Overzicht van baten en lasten

Overzicht van baten en lasten per programma

	werkelijk 2022	begroting 2023	begroting 2024
Programma 1			
totaal lasten	9.672.118	11.251.489	11.709.889
totaal baten	-49.000.957	-49.150.341	-52.403.595
saldo van baten en lasten	-39.328.838	-37.898.852	-40.693.706
toevoeging aan reserves	477.000	0	
onttrekking aan reserves	-3.148.024	-2.084.200	-59.000
Resultaat	-41.999.862	-39.983.052	-40.752.706
Programma 2			
totaal lasten	17.535.693	20.426.466	19.989.085
totaal baten	-7.941.638	-9.080.271	-8.391.913
saldo van baten en lasten	9.594.056	11.346.195	11.597.172
toevoeging aan reserves	997.420	1.857.420	843.420
onttrekking aan reserves	-1.121.132	-1.292.709	-855.377
Resultaat	9.470.344	11.910.906	11.585.215
Programma 3			
totaal lasten	37.273.811	38.909.769	35.619.425
totaal baten	-10.531.757	-9.808.638	-5.630.206
saldo van baten en lasten	26.742.054	29.101.131	29.989.219
toevoeging aan reserves	13.000	133.000	570.000
onttrekking aan reserves	-253.273	-132.250	-35.000
Resultaat	26.501.781	29.101.881	30.524.219
RESULTAAT	-6.027.737	1.029.735	1.356.728

Overzicht van incidentele baten en lasten

Lasten

Programma/Omschrijving	Begroting 2024
2. Ruimte	
Implementatie gemeentebreed omgevingsplan	€ 63.000
Opstellen verkeersplan binnen en buiten de Vest	€ 50.000
3. Samenleving	
Beleidsadviseur en implementatie Inkoop Jeugd en WMO	€ 62.000
Exploitatiebijdrage hertenkamp ivm mogelijke overname hertenkamp	€ 162.000
Leader subsidie	€ 19.000
Reserves : lasten	
Storting reserve kunst en museumbeleid	€ 13.000
Storting reserve onderwijshuisvesting	€ 557.000
Onderhoud kapitaalgoederen	€ 843.000
Totaal	€ 1.769.000

Baten

Programma/Omschrijving	Begroting 2024
Reserves : baten	
Reserve Kunst en museumbeleid	€ 20.000
Reserve Sociaal domein; aanpak wachttijden specialistische zorg	€ 15.000
Reserve Onderhoud kapitaalgoederen	€ 855.000
Totaal	€ 890.000

Toelichting incidentele baten en lasten

Implementatie gemeentebreed omgevingsplan

Onderdeel van de implementatie van de omgevingswet is een gemeentebreed omgevingsplan. Hiervoor is in de periode 2023 tot en met 2025 incidenteel budget vrijgemaakt.

Opstellen verkeersplan binnen en buiten de Vest

In 2024 stelt de raad incidenteel middelen beschikbaar. Deze zijn bedoeld om een plan te ontwikkelen om de verkeerssituatie af te stemmen op een betere leefbaarheid van de binnenstad en het behoud van het historische karakter van de stad.

Beleidsadviseur en implementatie Inkoop Jeugd en WMO

Er zijn voor 2024 en 2025 middelen vrij gemaakt voor een implementatiemanager om te komen tot een adequaat inkooptraject. De bijdrage die geleverd wordt is een meerwaarde en levert een duidelijke stem in het inkooptraject, waarbij de belangen van onze gemeente stevig worden vertegenwoordigd

Exploitatiebijdrage hertenkamp ivm mogelijke overname hertenkamp

Er waren plannen om de exploitatie van het Hertenkamp over te dragen naar een zorginstelling. Omdat daarnaast nog een onderzoek loopt om de gehele Wmo aan te bieden als algemene voorziening heeft de raad besloten voor de jaren 2024 en 2025 de exploitatie nog bij de huidige exploitant te laten. Voor de jaren 2024 en 2025 heeft de raad incidentele middelen beschikbaar gesteld als bijdrage in de exploitatielasten.

Leader subsidie

Cofinanciering Vijfjarig project voor plattelandsontwikkeling (vijfjarig Europees subsidie-programma)

Overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

Programma	Omschrijving	2024	
		Lasten	Baten
Bestuur en dienstverlening	Reserve dekking afschrijvingslasten		59.000

Structureel saldo

	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Saldo van baten en lasten	-893	948	-2.454	-2.766
Saldo mutaties reserves	-464	-617	-115	-115
Begrotingssaldo na bestemming	-1.357	329	-2.569	-2.881
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-879	-758	-193	-193
Structureel begrotingssaldo	-478	1.087	-2.376	-2.688

Overzicht van baten en lasten per taakveld

Programma 1		2024	2024	2025	2025	2026	2026	2027	2027
		lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
T01	Bestuur	1.643	0	1.653	0	1.645	0	1.645	0
T02	Burgerzaken	632	321	646	321	659	321	665	321
T04	Overhead	8.862	950	9.089	950	9.299	950	9.397	950
T05	Treasury	92	541	92	541	92	541	92	541
T061	OZB Woningen	160	2.860	162	2.791	159	2.789	159	2.789
T062	OZB niet-woningen	10	3.309	11	3.212	11	3.209	11	3.209
T064	Overige belastingen	77	109	79	107	80	107	81	107
T07	Uitk. Gemeentefonds	0	43.452	0	45.147	0	42.999	0	43.657
T08	Overige baten en lasten	54	126	50	126	314	126	577	126
T341	Economische promotie	0	736	0	719	0	719	0	719
T541	Historisch archief	181	0	183	0	183	0	183	0
Totaal		11.710	52.404	11.966	53.914	12.441	51.761	12.810	52.419

Programma 2		2024	2024	2025	2025	2026	2026	2027	2027
		lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
T03	Beheer gebouwen en gronden	361	623	366	611	383	611	393	611
T063	Parkeerbelasting	5	166	5	164	5	164	5	164
T08	Overige baten en lasten	89	0	101	0	113	0	126	0
T11	Crisisbeheersing brandweer	1.506	0	1.509	0	1.510	0	1.511	0
T12	Openbare orde en veiligheid	1.125	38	1.126	38	1.145	38	1.117	38
T21	Verkeer en vervoer	4.239	71	4.287	70	4.394	70	4.481	70
T22	Parkeren en recr. havens	355	0	360	0	367	0	370	0
T23	Recreatieve havens	1.508	954	1.519	943	1.534	943	1.541	943
T24	Economische havens	402	0	408	0	437	0	473	0
T31	Economische ontwikkelingen	1.172	0	1.171	0	1.188	0	1.197	0
T32	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	77	0	79	0	81	0	82	0
T33	Bedrijvenloket en -regelingen	31	14	32	13	32	13	33	13
T34	Economische promotie	133	9	131	8	133	8	133	8
T571	Openb. groen en recreatie (ec)	130	0	130	0	130	0	130	0
T572	Openb. groen en recreatie (vv)	1.489	0	1.519	0	1.540	0	1.553	0
T72	Riolering	1.514	2.085	1.257	2.057	1.275	2.057	1.283	2.057
T73	Afval	2.872	3.678	2.877	3.678	2.882	3.678	2.885	3.678
T74	Milieubeheer	883	43	886	41	889	41	890	41
T75	Begraafplaatsen-crematoria	302	222	306	220	292	220	293	220
T81	Ruimtelijke ordening	1.157	0	1.165	0	1.132	0	1.145	0
T82	Grex (niet-bedrijventerreinen)	61	0	57	0	58	0	59	0
T83	Wonen en bouwen	579	489	588	495	590	495	569	495
Totaal		19.989	8.392	19.879	8.340	20.111	8.340	20.271	8.340

Programma 3		2024	2024	2025	2025	2026	2026	2027	2027
		lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
T08	Overige baten en lasten	529	0	603	0	676	0	749	0
T41	Openbaar basisonderwijs	15	0	16	0	16	0	16	0
T42	Onderwijshuisvesting	715	0	708	0	1.079	0	1.444	0
T43	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	882	9	891	9	896	9	898	9
T51	Sportbeleid en activering	806	0	778	0	780	0	780	0
T52	Sportaccommodaties	1.611	468	1.883	469	1.899	469	1.903	469
T53	Cultuur	645	0	468	0	468	0	468	0
T54	Musea	190	0	189	0	189	0	189	0
T55	Cultureel erfgoed	517	53	490	52	494	52	465	52
T56	Media	398	32	383	32	383	32	384	32

T57	Openbaar groen en recreatie	184	0	181	0	181	0	181	0
T61	Samenkracht en burgerpart.	3.315	84	2.695	83	2.733	83	2.751	83
T62	Toegang en eerstelijnsvoorz.	1.153	0	1.163	0	1.164	0	1.164	0
T63	Inkomensregelingen	7.268	4.816	7.222	4.816	7.197	4.816	7.180	4.816
T64	WSW en beschut werk	2.760	0	2.783	0	2.791	0	2.796	0
T65	Arbeidsparticipatie	411	0	414	0	416	0	417	0
T66	Maatwerkvoorziening Wmo	429	0	423	0	423	0	423	0
T671A	Hulp bij het huishouden	30	0	30	0	30	0	30	0
T671B	Begeleiding (Wmo)	90	0	90	0	90	0	90	0
T671D	Overige maatwerkarr. (Wmo)	6.997	96	6.981	92	7.004	92	7.010	92
T672A	Jeugdhulp begeleiding	112	0	114	0	114	0	114	0
T672D	Jeugdhulp zonder verblijf	2.655	0	2.650	0	2.658	0	2.661	0
T673A	Pleegzorg	250	0	250	0	250	0	250	0
T673C	Jeugdhulp met verblijf overig	1.117	0	1.131	0	1.131	0	1.131	0
T674A	Jeugdhulp GGZ zonder verblijf	168	0	170	0	170	0	170	0
T674B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verbl.	38	0	39	0	39	0	39	0
T681A	Beschermde wonen (Wmo)	152	73	154	73	154	73	154	73
T681B	Totaal jeugdbescherming	962	0	962	0	971	0	975	0
T71	Volksgezondheid	1.219	0	1.225	0	1.233	0	1.238	0
totaal		35.619	5.630	35.088	5.626	35.630	5.626	36.071	5.626
T10	mutaties reserves	1.413	949	1.552	934	1.049	934	1.049	934
T011	Resultaat baten en lasten		1.357	329			2.569		2.881
		68.732	68.732	68.815	68.815	66.230	66.230	70.201	70.201

Algemeen financieel beeld

Uiteenzetting van de financiële positie en toelichting

	2024	2025	2026	2027
Ruimte na de raad van 27 juni 2023	282	1.970	452	-139
<i>Kadernota 2024-2027:</i>				
Voorjaarsnota	-970	-1.193	-1.647	-2.112
CUP	-105	-30	-30	-30
Overig nieuw beleid	-316	-306	-207	-207
vrijval stelpost indexatie SED	306	458	610	610
Indexatie	-584	-672	-760	-848
ruimte na de Kadernota	-1.387	227	-1.582	-2.726
<i>Raadsbrief Meicirculaire 2023 en Inkoop Jeugd-Wmo:</i>				
* Meicirculaire 2023	153	265	-418	730
* Inkoop Jeugd en Wmo	-302	-302	-302	-302
nieuw: autonome mutaties begroting 2024	179	140	98	144
nieuw: kapitaallasten onderwijshuisvesting			-366	-727
nieuw: Invoering betaald parkeren		pm	pm	pm
begrotingstotaal	-1.357	330	-2.569	-2.881

De primitieve begroting 2024 sluit met een nadelig saldo, evenals de 'ravijnjaren' 2026 en 2027. Dienstjaar 2025 geeft vooralsnog een batig saldo te zien.

De VNG is nadrukkelijk bezig het Rijk te bewegen iets te doen aan de ravijnjaren 2026 en 2027.

Vooralsnog lijkt er weinig beweging bij het rijk te zijn, maar wellicht biedt de Septembercirculaire 2023 in dit kader nog enig soelaas.

Gemeente moeten van de toezichthouder (Provincie NH) in de begroting en meerjarenraming het begrotingsjaar reëel en materieel sluitend aanbieden, of -als dat niet lukt- het laatste jaar van de meerjarenraming. In deze begroting hebben beide jaren een nadelig saldo.

Bij de behandeling van de begroting 2024 zullen wij een 'palet' van maatregelen voorleggen om in ieder geval begrotingsjaar 2024 reëel en materieel sluitend te maken, zodat met een aanvullende begrotingswijziging een sluitend dienstjaar 2024 aan de provincie kan worden aangeboden.

Voor de jaren na 2025 zal dan -indien het Rijk in financiële zin onvoldoende soelaas biedt- weer een ombuigingsoperatie moeten worden opgestart en uitgevoerd.

Uitgangspunten voor de begroting

De uitgangspunten voor het opstellen van deze begroting zijn als volgt:

Algemene prijsinflatie Indexatie meicirculaire 2023
Voor prijsgevoelige budgetten wordt de prijsindexatie uit de meicirculaire 2023 verwerkt.
Voor 2024 is dat 3,9%. Voor de jaren na 2024 is dat 1,6%.

Salarissen Indexatie meicirculaire 2023
Voor salarissen wordt de loonindexatie uit de meicirculaire 2023 verwerkt. Inmiddels is er een nieuwe CAO 2023. De financiële gevolgen daarvan worden middels een begrotingswijziging op de begroting 2023 structureel verwerkt.

Tarieven en heffingen indexatie meicirculaire 2023
Dit percentage wordt toegepast op Secretarieleges, Onroerendezaakbelastingen, Havenrechten, Marktgelden en Rioolheffing.
Afvalstoffenheffing wordt mede bepaald door de HVC-tarieven. Deze zijn nog niet bekend .

Rente op nieuwe investeringen 3,5%
Dit percentage is gebaseerd op het rentepercentage van een lening van de BNG Bank met een looptijd van 20 jaar.

Rente op bestaande investeringen Rente omslagpercentage
Dit is het percentage wat berekend wordt door de verwachte rentelasten te delen door de Boekwaarde van de activa.

Algemene uitkering gemeentefonds Meicirculaire 2023
Er wordt uitgegaan van het systeem van lopende prijzen.
Dit betekent dat rekening wordt gehouden met de compensatie voor loon- en prijsstijgingen.

Bijdrage Gemeenschappelijke regelingen + 7,1 %
De indexatie is gelijk aan de indexatie die is gehanteerd door de Regietafel Noord Holland Noord voor de kadernota 2024 voor de GR-en. Dit indexatiecijfer is een gewogen gemiddelde van de loonindex (7,5%) die voor 70% meetelt en de prijsindex (6,1%) die voor 30% meetelt. In de indexatiecijfers zit een 'inhaalindexatie' van 3,6% over de jaren 2021 en 2022: achteraf is gebleken dat de werkelijke inflatie in deze jaren 3,6% hoger was dan de geraamde indexatie. Voor de jaren na 2024 wordt gerekend met 3,5% indexatie.

Subsidies (alle sectoren) + 7,1%
Voor de indexatie wordt aangesloten bij de indexatie voor de bijdragen aan GR-en.

SED organisatie Begroting 2024 SED organisatie
Voor de bijdrage aan de SED organisatie wordt uitgegaan van de Begroting 2024 van de SED organisatie.

Geprognosticeerde balans

Het opnemen van de geprognosticeerde balans in de begroting is verplicht. Door het opnemen van een geprognosticeerde balans in zowel de begroting als de meerjarenraming krijgt de raad meer inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en in de financieringsbehoefte. De geprognosticeerde balans moet qua informatiebehoefte aansluiten op de balans in de jaarrekening, maar hoeft niet dezelfde mate van detail te kennen.

Hierna vindt u de geprognosticeerde balans voor 2024. In het hoofdstuk 'Meerjarenraming en toelichting' wordt de geprognosticeerde balans meerjarig weergegeven.

Geprognosticeerde balans	Bedragen x € 1.000	
	1-1-2024	31-12-2024
Begin- en eindbalans		
ACTIVA		
Vaste activa		
Immateriële activa	440	430
Materiele vaste activa	57.438	63.223
Financiële vaste activa; kapitaalverstrekkingen	372	372
Financiële vaste activa; leningen	5.943	5.967
Totaal vaste activa	63.753	69.562
Vlottende activa		
Voorraden	4.861	520
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	8.754	8.166
Liquide middelen	500	500
Overlopende activa	1.000	1.000
Totaal vlottende activa	15.115	10.186
Totaal ACTIVA	78.868	79.748
PASSIVA		
Vaste passiva		
Eigen Vermogen	12.705	13.170
Voorzieningen	4.928	5.179
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar	51.241	53.402
Totaal vaste passiva	68.874	71.751
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden rentetypische looptijd < 1 jaar	2.739	2.738
Overlopende passiva	7.255	5.259
Totaal vlottende passiva	9.994	7.997
Totaal PASSIVA	78.868	79.748

Berekening van het EMU-saldo

Volgens artikel 20c van het Besluit Begroting en Verantwoording moet in de toelichting op het overzicht van baten en lasten de berekening van het aandeel van de gemeente in het EMU-saldo worden opgenomen. De berekening over het vorige begrotingsjaar, het geraamde bedrag over het begrotingsjaar en de berekening van het geraamde bedrag over het jaar volgend op het begrotingsjaar. De ontwikkeling van het EMU-saldo over de drie jaren volgend op het begrotingsjaar is weergegeven onder het hoofdstuk meerjarenraming en toelichting.

Het EMU-saldo is in 1992 door de EMU ingevoerd om vergelijkingen tussen de verschillende eurolanden te kunnen maken. In het verleden hanteerde elke staat zijn eigen berekening voor het financieringssaldo, vergelijken kon hierdoor niet. Volgens de regels van de EMU mag het vorderingentekort niet groter zijn dan 3% van het bruto binnenlands product (het Verdrag van Maastricht). Hiermee wil men de economische sterkte van de Eurolanden behouden.

In de tabel hieronder is de berekening van het EMU-saldo voor onze gemeente weergegeven.

		2022	2023	2024
	Omschrijving	Begroting (na wijziging)	Begroting (primitief)	Begroting
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	1.918	971	893
-2	Mutatie (im)materiële vaste activa	7.716	6.681	5.775
3	Mutatie voorzieningen	-31	140	251
-4	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	0	0	-4.341
-5	Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	0	0	0
Berekend EMU-saldo		-5.829	-5.570	-290

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten

In de begroting zijn ramingen opgenomen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Hiervoor mag geen voorziening getroffen worden. Wel moet hierover informatie in de begroting worden opgenomen. Onder deze verplichtingen worden de aanspraken verstaan op toekomstige uitkeringen door het huidige dan wel het voormalig personeel. In de begroting van Enkhuizen zijn alleen nog budgetten voor de bovengenoemde onderdelen die betrekking hebben op het college. Het overige personeel is immers werkzaam bij de SED organisatie. Binnen de begroting van Enkhuizen gaat het om de volgende posten:

Pensioenen wethouders

Voor gewezen wethouders is een pensioenvoorziening ingesteld. Jaarlijks worden daar de pensioenuitkeringen uit gefinancierd. De onttrekking in 2024 gaat om de pensioenuitkeringen aan ex-wethouders en nabestaanden van een gewezen wethouder.

Investeringen

In de onderstaande tabellen worden de nieuwe investeringen weergegeven. De kapitaallasten van deze investeringen zijn in de begroting verwerkt.

Er wordt onderscheid gemaakt in investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut.

Investeringen met een economisch nut zijn alle investeringen die verhandelbaar zijn (er is markt voor) en/of als ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen bijvoorbeeld door het vragen van rechten, heffingen, leges of tarieven.

Investeringen met een economisch- en maatschappelijk nut worden geactiveerd, mits ze groter of gelijk zijn dan € 15.000 respectievelijk € 30.000.

Investeringen in de openbaren ruimte met een maatschappelijk nut genereren geen middelen, maar vervullen wel duidelijk een publieke taak. Het betreffen investeringen in bijvoorbeeld wegen, bruggen, water en groenvoorzieningen.

Investeringen met economisch nut

Omschrijving	Investering 2024
Investeringen GRP	528.000
Totaal	528.000

Investerings met maatschappelijk nut

Omschrijving	Investering 2024
Aanvullen boombeplantingen Krabbersplaat	75.000
Aanbrengen beweegbare hydraulische palen kernwinkelgebied	100.000
Integraal project vervanging Peperstraat	163.000
OVL vervanging lichtmasten	89.000
OVL vervanging armaturen	83.000
Kast- en kabelvervanging	70.000
Kunstwerken 2024	930.000
Oeverbescherming 2024	528.000
Speelvoorzieningen 2024	30.000
Totaal	2.068.000

Investerings in de openbaren ruimte met een maatschappelijk nut genereren geen middelen, maar vervullen wel duidelijk een publieke taak. Het betreffen investeringen in bijvoorbeeld wegen, bruggen, water en groenvoorzieningen.

Overzicht reserves en voorzieningen

Algemene reserve

Deze reserve heeft een bufferfunctie. Voordelige jaarresultaten en voordelige resultaten op grondexploitaties worden in deze reserve gestort. Nadelige jaarresultaten, stortingen in voorzieningen en dekking van incidentele uitgaven kunnen worden onttrokken aan deze reserve.

	Boekwaarde 1-1-2024	Vermeerderingen	Verminderings	Boekwaarde 31-12-2024
Algemene reserve	2.215			2.215
Reserve weerstandscapaciteit	2.060			2.060
Bouwgrondexploitatie	250			250
Totaal	4.525	0	0	4.525

Bestemmingsreserves

	Boekwaarde		Boekwaarde	
	1-1-2024	Vermeerderingen	Verminderingen	31-12-2024
Verkiezingen	0			0
Parkeerbonds	11			11
Onderhoud kapitaalgoederen	2.938	844	855	2.927
Stadsuitleg	174			174
Klimaat en duurzaamheid	245			245
Egalisatiereserve				
Omgevingswet	0			0
Volkshuisvestingsfonds	296			296
Aanleg glasvezelnetwerk	664			664
Huisvestingsvoorzieningen				
onderwijs	211	557		768
Sociaal Domein	939		15	924
Kunst- en museumbeleid	60	13	20	53
Cultuurfonds	0			0
Erfgoedprojecten	0			0
Bestemmingsreserve Oekraïne	1.903			1.903
Dekking afschrijvingslasten	739		59	680
Totaal	8.180	1.414	949	8.645

Toelichting mutaties bestemmingsreserves

Onderhoud kapitaalgoederen

De vermeerdering betreft de structurele storting ad € 844.000 (dit bedrag is gedurende de periode 2020-2029 met € 100.000 verlaagd vanwege de eenmalige storting vanuit de algemene reserve van € 1 miljoen). De verminderingen betreffen dekking van geraamd onderhoud in de begroting 2024. Hiervoor wordt verwezen naar de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

Huisvestingsvoorzieningen onderwijs

Bij de behandeling van de programmabegroting 2023 heeft de raad besloten een bedrag van € 500.000 te storten in de reserve onderwijshuisvesting. Dit omdat we verwachten dat voor het nog vast te stellen Integraal Huisvesting Plan een aanzienlijk bedrag aan financiële middelen wordt gevraagd.

Daarnaast is de investering in het IKC binnenstad niet doorgedaan en heeft de raad besloten de kapitaallasten die hierdoor kwamen te vervallen beschikbaar te houden voor onderwijshuisvesting. In 2024 gaat het om een bedrag van € 57.000 (€ 118.000 minus kapitaallasten Pancratius € 61.000).

Sociaal domein

In de Voorjaarsnota 2022 is voor de jaren 2022, 2023 en 2024 € 15.000 gereserveerd voor aanpak wachttijden specialistische zorg (raadsbesluit 5 juli 2022). In 2024 wordt conform dit besluit € 15.000 onttrokken aan deze reserve.

Kunst- en museumbeleid

De vermeerdering ad € 13.000 betreft de reguliere structurele storting vanuit de exploitatie. Er is € 20.000 beschikbaar voor uitgaven van geringe omvang voor het in stand houden van het museale bezit, danwel het realiseren van permanente of tijdelijke kunst projecten. Verder wordt er € 20.000 onttrokken voor het zo ver mogelijk op orde brengen van de gemeentelijke cultuurhistorische collectie.

Dekking afschrijvingslasten

De vermindering ad € 59.000 is voor de dekking van de geraamde afschrijvingen 2024.

Voorzieningen

	Boekwaarde		Boekwaarde	
	1-1-2024	Vermeerderingen	Verminderingen	31-12-2024
Pensioenvoorziening wethouders	660	80	40	700
Voorziening MJOP vastgoed	1.405	623	510	1.518
Voorziening rioleringen	543	85		628
Voorziening Zilverstraat	270			270
Egalisatie afvalstoffenheffing	235			235
Investeringssubsidie Wijkcentrum	1.273			1.273
Begraafplaats	542	13		555
Totaal	4.928	801	550	5.179

Toelichting mutaties voorzieningen

Pensioenvoorziening wethouders

De vermindering ad € 40.000 is voor de dekking van pensioenverplichtingen van voormalige wethouders van de gemeente Enkhuizen.

Voorziening MJOP vastgoed

De vermeerdering betreft de jaarlijkse dotatie ad € 623.000. De verminderingen betreffen de kosten van groot onderhoud 2024 zoals opgenomen in de MeerJarenOnderhoudsPlanning. Voor verdere informatie wordt verwezen naar de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

Voorziening Riolering

Het voordelig exploitatiesaldo van de riolering in 2024 ad € 85.000 wordt toegevoegd aan de voorziening.

Voorziening begraafplaats

Er wordt een bedrag van € 13.000 toegevoegd aan de voorziening. Dit betreft enerzijds de onttrekking ten behoeve van de jaarlijkse exploitatiekosten (€ 100.000). Anderzijds betreft dit de toevoeging vanwege vooruitontvangen grafrechten en grafonderhoud (€ 113.000).

Meerjarenraming en toelichting

Algemeen financieel beeld in meerjarenperspectief

Zoals hiervóór aangegeven wordt bij de begrotingsbehandeling aan de raad een palet van maatregelen aangeboden, waarmee -door middel van begrotingswijziging- het dienstjaar 2024 reëel en materieel sluitend kan worden gemaakt.

In meerjarenperspectief is met name het financieel beeld na dienstjaar 2025 negatief. Er is nu nog sprake van een structureel tekort van ruim € 2 miljoen, waarbij wordt opgemerkt dat dit nog zonder de benodigde middelen voor onderwijshuisvesting is. Zoals eerder aangegeven is de VNG druk bezig het Rijk te bewegen hierin gemeenten tegemoet te komen, maar op dit moment lijkt een nieuwe ombuigingsoperatie onafwendbaar. Wij zullen uw raad uiteraard vanaf de aanvang daarvan 'meenemen', zoals we dat ook bij de ombuigingen in 2020 hebben gedaan..

Meerjarenraming

	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Programma 1			
totaal lasten	11.966	12.441	12.810
totaal baten	-53.914	-51.761	-52.419
saldo van baten en lasten	-41.948	-39.320	-39.609
toevoeging aan reserves			
onttrekking aan reserves	-59	-59	-59
Resultaat	-42.007	-39.379	-39.668
Programma 2			
totaal lasten	19.879	20.111	20.271
totaal baten	-8.340	-8.340	-8.340
saldo van baten en lasten	11.539	11.771	11.931
toevoeging aan reserves	843	843	843
onttrekking aan reserves	-855	-855	-855
Resultaat	11.527	11.759	11.919
Programma 3			
totaal lasten	35.088	35.630	36.071
totaal baten	-5.626	-5.626	-5.626
saldo van baten en lasten	29.462	30.004	30.445
toevoeging aan reserves	709	206	206
onttrekking aan reserves	-20	-20	-20
Resultaat	30.151	30.190	30.631
RESULTAAT	-329	2.569	2.881
	batig	nadelig	nadelig

Uitgangspunten van de meerjarenraming

De uitgangspunten van de meerjarenraming zijn uiteengezet onder de uitgangspunten van de begroting 2024 in het hoofdstuk 'Financiële positie'.

Geprognosticeerde balans

Het opnemen van de geprognosticeerde balans in de begroting is verplicht. Door het opnemen van een geprognosticeerde balans in zowel de begroting als de meerjarenraming krijgt de raad meer inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en in de financieringsbehoefte. De geprognosticeerde balans moet qua informatiebehoefte aansluiten op de balans in de jaarrekening, maar hoeft niet dezelfde mate van detail te kennen.

Hierna vindt u de meerjarige geprognosticeerde balans voor 2024. In het hoofdstuk 'Financiële positie' wordt de geprognosticeerde balans voor 2024 weergegeven.

Geprognosticeerde meerjarenbalans	Bedragen x € 1.000		
	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
ACTIVA			
Vaste activa			
Immateriële activa	420	410	400
Materiele vaste activa	63.554	70.194	76.412
Financiële vaste activa; kapitaalverstrekkingen	372	372	372
Financiële vaste activa; leningen	5.991	6.015	6.039
Totaal vaste activa	69.917	76.581	82.823
Vlottende activa			
Vorraden	520	520	520
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	8.166	8.166	8.166
Liquide middelen	500	500	500
Overlopende activa	1.000	1.000	1.000
Totaal vlottende activa	10.186	10.186	10.186
Totaal ACTIVA	80.103	86.767	93.009
PASSIVA			
Vaste passiva			
Eigen Vermogen	13.788	13.904	14.019
Voorzieningen	5.065	5.093	5.125
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar	52.887	59.032	62.782
Totaal vaste passiva	71.740	78.029	81.926
Vlottende passiva			
Netto vlottende schulden rentetypische looptijd < 1 jaar	2.739	2.739	2.739
Overlopende passiva	5.624	5.999	8.344
Totaal vlottende passiva	8.363	8.738	11.083
Totaal PASSIVA	80.103	86.767	93.009

Berekening van het EMU – saldo

Volgens artikel 23D van het Besluit Begroting en Verantwoording moet in de meerjarenraming de ontwikkeling van het EMU-saldo voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar worden weergegeven.

Het EMU-saldo is in 1992 door de EMU ingevoerd om vergelijkingen tussen de verschillende eurolanden te kunnen maken. In het verleden hanteerde elke staat zijn eigen berekening voor het financieringssaldo, vergelijken kon hierdoor niet. Volgens de regels van de EMU, mag het vorderingentekort niet groter zijn dan 3% van het bruto binnenlands product (het Verdrag van Maastricht). Hiermee wil men de economische sterkte van de Eurolanden behouden.

Omschrijving	2024 Begroting (primitief)	2025 begroting	2026 begroting	2027 begroting
Berekend EMU-saldo	-290	-1.382	-3.781	-2.741

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten

In de meerjarenraming zijn ramingen opgenomen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Hiervoor mag geen voorziening getroffen worden. Wel moet hierover informatie in de begroting worden opgenomen. Onder deze verplichtingen worden de aanspraken verstaan op toekomstige uitkeringen door het huidige dan wel het voormalig personeel. In de begroting van Enkhuizen zijn alleen nog budgetten voor de bovengenoemde onderdelen welke betrekking hebben op het college. Het overige personeel is immers werkzaam bij de SED organisatie. Binnen de begroting van Enkhuizen gaat het om de volgende posten:

Pensioenen wethouders

Voor gewezen wethouders is een pensioenvoorziening ingesteld. Jaarlijks worden daar pensioenuitkeringen uit gefinancierd. De onttrekking van € 40.000 per jaar betreft de pensioenuitkering aan ex-wethouders en nabestaanden van een gewezen wethouder.

Investerings

In de onderstaande tabel worden de meerjarige investeringen weergegeven op basis van bestaande besluitvorming. De kapitaallasten van deze investeringen zijn al in de meerjarenraming tot en met 2027 verwerkt.

Investerings met economisch nut

Omschrijving	Investering 2025	Investering 2026	Investering 2027
Investerings GRP	528.000	528.000	528.000
Integraal Huisvestingsplan		6.000.000	6.000.000
Totaal	528.000	6.528.000	6.528.000

Investerings met maatschappelijk nut

Omschrijving	Investering 2025	Investering 2026	Investering 2027
Aanvullen boombeplantings Krabbersplaat	75.000		
Kunstwerken	1.054.000	1.097.000	1.050.000
Oeverbescherming	569.000	879.000	700.000
Speelvoorzienings	30.000	75.000	70.000
OVL vervanging lichtmasten	89.000	89.000	89.000
OVL vervanging armaturen	83.000	83.000	83.000
Totaal	1.900.000	2.223.000	1.992.000

Overzicht reserves en voorzienings

Het meerjarenoverzicht van de algemene reserve is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2026	Boekwaarde 31-12-2027
Algemene reserve	2.215	2.215	2.215	2.215
Reserve weerstandscapaciteit	2.060	2.060	2.060	2.060
Bouwgrondexploitatie	250	250	250	250
Totaal	4.525	4.525	4.525	4.525

Het meerjarenoverzicht van de overige reserves is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2026	Boekwaarde 31-12-2027
Verkiezingen				
Parkeerfonds	11	11	11	11
Onderhoud kapitaalgoederen	2.927	2.915	2.904	2.892
Stadsuitleg	174	174	174	174
Klimaat en duurzaamheid	245	245	245	245
Egalisatiereserve Omgevingswet				
Volkshuisvestingsfonds	296	296	296	296
Aanleg glasvezelnetwerk	664	664	664	664
Huisvestingsvoorzieningen onderwijs	768	1.464	1.657	1.850
Sociaal Domein	924	924	924	924
Kunst- en museumbeleid	53	46	39	32
Cultuurfonds				
Erfgoedprojecten				
Bestemmingsreserve Oekraïne	1.903	1.903	1.903	1.903
Dekking afschrijvingslasten	680	621	562	503
Totaal	8.645	9.263	9.379	9.494

Het meerjarenoverzicht van de voorzieningen is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2026	Boekwaarde 31-12-2027
Pensioenvoorziening wethouders	700	740	780	820
Voorziening MJOP vastgoed	1.518	1.298	1.227	1.170
Voorziening rioleringen	628	681	727	763
Voorziening Zilverstraat	270	270	270	270
Egalisatie afvalstoffenheffing	235	235	235	235
Investeringsubsidie Wijkcentrum	1.273	1.273	1.273	1.273
Begraafplaats	555	568	581	594
Totaal	5.179	5.065	5.093	5.125

Incidentele baten en lasten

Lasten

Programma/Omschrijving	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
2. Ruimte			
Gemeentebreed omgevingsplan	€ 62.000		
3. Samenleving			
Leader subsidie	€ 19.000	€ 19.000	€ 19.000
Reserves : lasten			
Storting reserve Kunst en Museumbeleid	€ 13.000	€ 13.000	€ 13.000
Storting reserve Onderhoud kapitaalgoederen	€ 843.000	€ 843.000	€ 843.000
Storting reserve Huisvestingsvoorzieningen onderwijs	€ 696.000	€ 193.000	€ 193.000
Totaal	€ 1.633.000	€ 1.068.000	€ 1.068.000

Baten

Programma/Omschrijving	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Reserves : baten			
Reserve kunst en museumbeleid; cultuurnota	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Reserve Sociaal Domein			
Reserve Onderhoud kapitaalgoederen	€ 855.000	€ 855.000	€ 855.000
Totaal	€ 875.000	€ 875.000	€ 875.000

Toelichting

Implementatie gemeentebreed omgevingsplan

Onderdeel van de implementatie van de omgevingswet is een gemeentebreed omgevingsplan. Hiervoor is in de periode 2023 tot en met 2025 incidenteel budget vrijgemaakt.

Leader subsidie

Cofinanciering Vijfjarig project voor plattelandsontwikkeling (vijfjarig Europees subsidieprogramma)

Structurele mutaties reserves

Programma	Omschrijving	2025		2026		2027	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Bestuur en dienstverlening	Reserve dekking afschrijvingslasten		59.000		59.000		59.000

Bijlagen

Subsidieprogramma

Beleidsverantwoording

Wat is opgenomen in de begroting?

Subsidies en subsidiebeleid

Onder het begrip subsidie wordt volgens de Algemene wet bestuursrecht (Awb) verstaan: “de aanspraak op financiële middelen, door een bestuursorgaan verstrekt met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager, anders dan als betaling voor aan het bestuursorgaan geleverde goederen of diensten” (artikel 4:21, eerste lid Awb). Artikel 4:23, eerste lid Awb schrijft voor dat subsidies worden verstrekt op basis van een wettelijk voorschrift, dat regelt voor welke activiteiten subsidie kan worden verstrekt. Dit wettelijk voorschrift is bij de gemeente Enkhuzen:

1. De Algemene subsidieverordening (ASV) Enkhuzen als procedurele verordening, waarin in op hoofdlijnen is aangegeven voor welke activiteit(en) subsidie kan worden verstrekt.
2. De specifieke 18 subsidieregelingen (zie onderstaand overzicht) onder ander op de gebieden van maatschappelijke dienstverlening, ouderenwerk, onderwijs, beheer maatschappelijke accommodaties, sport en recreatie, jeugd- en jongerenwerk, vormings- en ontwikkelingswerk, kunst en cultuur, toerisme en instrumentaal en- vocaal muziekonderwijs.

Het subsidiebeleid is voor de gemeente een van de middelen om de doelstellingen van het beleid te realiseren. Vooral daar waar er voor de gemeente sprake is van een voorwaardenscheppende rol, is subsidieverlening een belangrijk instrument. Hiermee kan de gemeente sturen op de instandhouding van organisaties en voorzieningen die een functie vervullen voor de gemeentelijke beleidsdoelen. Uitgangspunt hierbij is vooral het ondersteunen en bevorderen van activiteiten voor en door burgers. Hierbij is het vergroten van de participatie van de burger en het vergroten van de sociale samenhang het centrale doel. De gemeente ziet haar voorwaardenscheppende rol daarin vooral in het in stand houden van een goed basispakket aan welzijnsvoorzieningen.

Vertaling naar het subsidiebeleid

Het subsidiebeleid is, vanuit de uitgangspunten van de Beleidsnota Wmo en het subsidiebeleidskader, enerzijds gericht op het in stand houden van een goed voorzieningenniveau voor alle inwoners van Enkhuzen en anderzijds op het extra ondersteunen van activiteiten en voorzieningen die onder andere gericht op de jeugd en jongeren, ouderen, gehandicapten en kwetsbare inwoners. De subsidieregelingen zijn onderverdeeld in de 4 volgende thema's:

1. Opgroeien in Enkhuzen
2. Thuis in Enkhuzen
3. Drempels weg in Enkhuzen
4. Enkhuzen op de kaart

Op basis van de subsidieregelingen kunnen de meeste subsidieontvangers zelf berekenen op hoeveel subsidie zij aanspraak kunnen maken. Het algemene juridische en procedurele kader van het subsidiebeleid wordt geregeld in de Algemene Subsidieverordening Enkhuzen. De totale voor subsidie beschikbare financiële middelen en de verdeling daarvan over de diverse onderdelen van het beleid, worden jaarlijks door de gemeenteraad vastgesteld. Binnen deze financiële kaders stelt het college vervolgens jaarlijks de subsidieregelingen vast. In deze regelingen wordt uiteengezet wat nu in de praktijk subsidiabel is.

Financiële consequenties

Subsidieplafond begroting 2024

Werksoort	Totale subsidie
Onderwijsbegeleiding	22
Voorschoolse Voorzieningen	24
Jeugd in Enkhuizen	562
Cultuureducatie en –participatie Jeugd	171
Vrijwilligersondersteuning	43
Enkhuizers voor Elkaar	11
Openbaar bibliotheekwerk	328
Projecten Amateuristische Kunstbeoefening	15
Podiumfunctie en programmering	63
Beheer maatschappelijke accommodaties	951
Geestelijke gezondheid	29
Enkhuizen Sociaal	166
Sport en Bewegen	89
Overstijgende coördinatie mantelzorgondersteuning	11
Kwetsbare inwoners met licht verstandelijke beperking, sociale en/of psychische problematiek	33
School)maatschappelijk werk	191
Stadspromotie	118
Evenementen	76
	<hr/>
	2903

Toelichting:

De indexering van subsidies is voor 2024 vastgesteld op 7,1%. Verder hebben er binnen de afzonderlijke plafonds in verband met onder- of overbenutting budgettaire wijzigingen plaatsgevonden om zo beter aan te kunnen sluiten bij behoefte van organisaties in de gemeente. Zo is de verlaging van het plafond onder regeling 9 bijvoorbeeld toegevoegd aan het plafond van regeling 18. Ook zijn er lagere plafonds opgenomen voor de regelingen 2 en 16, omdat onderdelen binnen deze regelingen, o.a. het schoolmaatschappelijk werk, worden ondergebracht bij Stichting Iedereen Telt Mee. Tevens heeft er ten behoeve van het Welzijnswerk Enkhuizen (Welwonen) een correctie plaatsgevonden (o.a. door gestegen

Bijlage cliëntgebonden kosten

De cliëntgebonden kosten Wmo en Jeugd zijn onderdeel van programma Samenleving.

Kijken we naar de jaren 2022-2024 dan zien we een stijgende lijn in de kosten voor Wmo en jeugd. De reden hiervoor is de jaarlijkse indexering van tarieven.

In het overbruggingsaanbod wordt het tarief geïndexeerd met ingang van 2024. Het overbruggingsaanbod is de inkoop van de zorg 2024. Voor 1-1-2025 wordt een nieuwe aanbesteding opgestart.

Bij het opstellen van de Kadernota/Voorjaarsnota 2023-2027 was het overbruggingsaanbod nog niet bekend.

In de 'Raadsbrief Meicirculaire 2023 en regionale inkoop Jeugd en Wmo' van 14 juni 2023 is de raad geïnformeerd over het overbruggingsaanbod 2024. Het begrotingssaldo in de Kadernota 2024 is op basis daarvan bijgesteld met € 302.000 structureel. Op dat moment leek het overbruggingsaanbod deels uit de bestaande begroting te kunnen worden bekostigd. Nu met alle cijfers in beeld blijkt dat niet het geval.

Om deze indexering te kunnen bekostigen is de begroting 2024 bijgesteld.

Daarnaast zien we ook een aantal ontwikkelingen op ons afkomen welke invloed hebben op de meerjarenbegroting:

1. Inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor de Wmo: het lijkt erop dat per 2026 deze weer wordt ingevoerd. Hiervoor is in de algemene uitkering korting van de rijksbijdrage opgenomen. Het rijk verwacht dat hierdoor de zorgaanvragen gaan teruglopen en gemeenten minder kosten hoeven te maken.
2. Hervomingsagenda jeugd: door de hervormingsagenda jeugd verwacht het rijk dat de maatregelen die hieruit volgen ook leiden tot een daling in het aantal zorgaanvragen.
3. Inkoop 2025: Op dit moment wordt de (regionale) aanbesteding van jeugdhulp en Wmo opgestart. Onderdeel daarvan zijn ook tarievenonderzoeken. Op dit moment weten we nog niet wat de gevolgen hiervan gaan zijn voor de begroting in 2025 en verder.

Wat het effect precies zal zijn is nu nog niet in te schatten. Bij de Kadernota 2025 en Najaarsnota 2024 beoordelen we opnieuw of bijstelling van de begroting noodzakelijk is.

In onderstaande tabel zijn de cliëntgebonden kosten opgenomen:

	Werkelijke cliëntgebonden lasten 2022	Begroot na Voorjaarsnota 2023	Begroot 2024
Cliëntgebonden lasten Jeugd	€ 5.037.100	€ 5.180.400	€ 5.508.300
Cliëntgebonden lasten Wmo	€ 5.043.800	€ 5.339.200	€ 5.744.400
PGB Jeugd en Wmo	€ 252.000	€ 229.400	€ 232.200
Eigen bijdrage Wmo	€ -/ - 73.000	€ -/ - 92.000	€ -/ - 92.000
Totaal	€10.259.900	€10.657.000	€11.392.900

Voorstel aan de gemeenteraad

Onderwerp:	Ombuigingen 2024 en Septembercirculaire 2023
Zaaknummer:	201189
Commissie:	Niet van toepassing.
Raadsvoorstel:	7 november 2023, nummer 2023049
Portefeuillehouder:	W. Hoogervorst
Programma:	Alle programma 's
Karakter:	Besluitvormend
Bijlagen:	Palet van ombuigingsopties: de menukaart Overzicht tarieven en vergelijking met andere gemeenten

Voorgesteld besluit:

De gemeenteraad besluit:

1. De taakstelling voor besparingen inzake jeugdzorg bij te stellen conform dit voorstel;
2. In 2024 een reservering van € 359.000 structureel op te nemen voor een mogelijke bijstelling van indexatie van lonen 2024 door de SED organisatie;
3. De ombuigingstaakstelling vast te stellen op € 1.281.000;
4. Ombuigingsmaatregelen vast te stellen, zodanig dat daarmee de begroting 2024 reëel en materieel sluitend is.

Inleiding

De toezichthouder (de provincie) vraagt van gemeenten een reëel en materieel sluitende begroting of -als dat niet het geval is- een reëel en materieel sluitende exploitatie in het laatste dienstjaar van de meerjarenraming.

Aan de raad is een begroting 2024 aangeboden met een tekort van afgerond € 1,357 miljoen, waarbij ook het laatste jaar van de meerjarenraming een (aanzienlijk) tekort te zien geeft. Daarbij is aangegeven dat een raadsvoorstel wordt aangeboden om deze begroting 2024 sluitend te maken, waarover door de raad wordt besloten in dezelfde raadsvergadering als die waarin de begroting 2024 wordt vastgesteld.

De vastgestelde begroting 2024 en het raadsbesluit om deze reëel en materieel sluitend te maken door middel van een 1e begrotingswijziging 2024 wordt als één geheel aan de provincie aangeboden.

De provincie heeft al aangegeven dit geheel dan te beoordelen als “de begroting 2024”.

Beoogd effect

De raad kiest uit het aangeboden palet van maatregelen die maatregelen als 1e begrotingswijziging die de begroting 2024 reëel en materieel sluitend maken.

Vooruitlopend op keuzes vanuit het palet stellen wij voor de financiële gevolgen van Septembercirculaire 2023 toe te voegen aan de begroting 2024, waarbij aanvullende voorstellen worden gedaan.

Beleidsvrijheid / -ruimte (wettelijk kader)

De raad heeft het budgetrecht en is bevoegd tot wijziging van de begroting en meerjarenraming.

Ombuigingen 2024

We hebben een zodanig palet van maatregelen samengesteld, zodat er voor de raad keuzes mogelijk zijn. Naast deze maatregelen kan bij amendement natuurlijk ook tot andere opties worden besloten.

Septembercirculaire 2023

De Septembercirculaire 2023 is doorgerekend en geeft het volgende financiële beeld:

	2024	2025	2026	2027
Toename Algemene Uitkering	+ 746	+ 639	+ 461	+ 832
Al meegenomen in de begroting 2024 (spec. 5)	<u>-/- 164</u>	<u>-/- 164</u>	<u>-/- 164</u>	<u>-/- 164</u>
Resteert bij te ramen inkomsten	582	475	297	668

Bij te ramen inkomsten Septembercirculaire 2023	582	475	297	668
<u>Voorstellen inzake SC 2024:</u>				
1 Doorbetaling Participatie aan WerkSaam WF	- 22	- 20	- 19	- 18
2 Bijstelling taakstelling besparingen Jeugdzorg	- 125	- 50	- 42	- 29
3 Reservering bijstelling indexatie 2024 SED	- 359	- 359	- 359	- 359
Toevoegen aan de financiële ruimte	76	46	-/- 123	262

- Ad 1 De afspraak in de regio is dat middelen in de Algemene uitkering inzake Participatie worden doorbetaald naar de uitvoerende instantie inzake participatie: WerkSaam WF.
- Ad 2 Daar de raden hiertoe eerder hebben besloten heeft dit onderdeel geen apart raadsbesluit; Bij de begroting 2023 heeft de raad besloten een taakstelling voor besparingen binnen het sociaal domein op te nemen van € 125.000 in 2024 en € 625.000 vanaf 2025. Dit vanwege door het Rijk aangekondigde maatregelen die de besparingen mogelijk maken en de navenante korting op de algemene uitkering als gevolg daarvan. In de Septembercirculaire 2023 is de korting enigszins verlaagd en de taakstelling voor besparingen dient daarom eveneens te worden verlaagd;
- Ad 3 Een aanzienlijk deel van toename van de algemene uitkering betreft een hogere loonindexatie door het Rijk, gebaseerd op recente ramingen van het Centraal plan Bureau (CPB): 6,7% (was 3,9%). Wellicht zal de nieuwe CAO voor de SED Organisatie voor 2024 in de richting van deze indexatie worden vastgesteld, terwijl in de begroting 2024 van de SED Organisatie 3,9% is toegepast. Wij achten het prudent een deel van de toename van de algemene uitkering 2024 te reserveren voor deze ontwikkeling. Voor Enkhuizen betekent een stijging van de loonsom 2024 in de SED begroting 2024 met 2,8% (6,7% -/- 3,9%) een bedrag van € 359.000.

Met de toevoeging van € 76.000 aan dienstjaar 2024 wordt het tekort 2024 ad € 1.357.000 met € 76.000 verlaagd en wordt de resterende ombuigingstaakstelling naar beneden vastgesteld op € 1.281.000.

Maatregelen voor ombuigingen van afgerond € 1,3 miljoen

Verlagen van uitgaven

Een eerste mogelijkheid tot het sluitend maken van de begroting 2024 is het verlagen van uitgaven 2024. Wij zien binnen het palet van maatregelen daarvoor de volgende mogelijkheden:

- Het schrappen van "Lucht in de begroting":
in 2023 hebben we onderzocht of er mogelijk sprake is van structurele ruimte binnen de structurele budgetten. Daarbij is gekeken naar de raming van de afgelopen drie jaar en de werkelijke uitgaven in die drie jaar. Conclusie is dat € 238.000 aan uitgaven structureel kan worden afgehaald zonder dat dit effect heeft op de bedrijfsvoering of het voorzieningenniveau.
- Het schrappen van aanvullende indexatie:
 - In de Najaarsnota 2022 heeft de raad structureel € 242.000 gevoteerd voor verhoging van de indexatie van 2023 naar 3%. Als we deze indexatie alleen toepassen op uitgaven Gr-en, subsidies en inkomsten dan valt een structureel bedrag van € 139.000 vrij. De cumulatieve indexatie op uitgaven blijft dan 1,4%;
 - In de Kadernota 2024-2027 heeft de raad € 584.000 gevoteerd voor verhoging van de indexatie 2024 naar 3,9% op eigen budgetten. Als we deze indexatie alleen toepassen op uitgaven Gr-en, subsidies en inkomsten dan valt een structureel bedrag van € 336.000 vrij. De cumulatieve indexatie op uitgaven blijft dan 1,4%.
Het schrappen van beide aanvullende indexaties heeft als voordeel dat deze niet nader hoeft te worden ingevuld (geen stelpost) en dat deze 'kaasschaaf' de gehele organisatie evenredig raakt.
- Het dekken van incidentele budgetten in de begroting 2024 door een bijdrage uit reserve:
in de begroting 2024 is voor € 459.000 aan incidentele budgetten opgenomen. Hiervan heeft € 123.000 betrekking op het sociaal domein. Wij stellen voor in de begroting 2024 deze € 123.000 te dekken uit de reserve sociaal domein en de overige budgetten ad € 336.000 te dekken uit de algemene reserve. De reserve sociaal domein bedraagt dan € 802.000 en de algemene reserve bedraagt dan € 1.956.000.
- Het verlagen van de geraamde storting in de reserve onderwijshuisvesting:
In de begroting 2023 heeft de raad besloten tot een storting van € 500.000 in de reserve onderwijshuisvesting in 2024 en 2025. Wij stellen voor deze storting in 2024 terug te brengen naar € 250.000, zodat er incidenteel € 250.000 vrijvalt.

- 5 Stelpost voor invulling van nadere ombuigingen:
Analoog aan de werkwijze bij ombuigingen in 2020 kan voor de ombuiging 2024 -gelet op de beperkte omvang van de ombuiging- een taakstelling aan de organisatie worden opgelegd van € 450.000. Deze stelpost moet dan nog worden ingevuld en daarbij is niet uit te sluiten dat het voorzieningenniveau wordt geraakt. De provincie is geen voorstander van stelposten in de begroting, daar er bij vaststelling van de begroting nog geen duidelijkheid is over de invulling daarvan.
- 6 Opleggen van een taakstelling aan de gemeenschappelijke regelingen;
Een verlaging van de bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen van 1% (met uitzondering van de SED Organisatie) levert structureel ca. € 58.000 op. Voor deze ombuiging is echter de medewerking van alle deelnemers aan de gemeenschappelijke regelingen nodig.

Verhogen van inkomsten

Een tweede mogelijkheid tot het sluitend maken van de begroting 2024 is het verhogen van inkomsten 2024. Voor een vergelijking van de tarieven van Enkhuizen met die van de andere Westfriese gemeenten is een bijlage bijgevoegd. In deze bijlage zijn ook enkele tarieven vergeleken met enkele andere "Zuiderzeesteden".

Wij zien binnen het palet van maatregelen de volgende mogelijkheden:

- 7 Verhogen toeristenbelasting: 1% verhoging levert bij gelijkblijvend aantal toeristen € 6.800 op. Het huidig tarief (€ 2,60) is -in vergelijking met de andere Westfriese gemeenten- aan de hoge kant.
- 8 Verhoging liggeld cruiseschepen: 1% verhoging levert bij gelijkblijvend aantal schepen € 400 op. Van de Westfriese gemeenten heeft alleen Hoorn liggeld voor cruiseschepen. Het huidig tarief (€ 2,20 per m¹) ligt veel lager dan in Hoorn (€ 4,43 per m¹ + € 175,25)
- 9 Verhoging precarioheffing: 1% verhoging levert bij ongewijzigde omstandigheden € 650 op. Van de Westfriese gemeenten heeft alleen Hoorn precarioheffing. Het huidig tarief (€ 71,50 per m² per seizoen) ligt hoger dan in Hoorn (€ 43,97 per m² per jaar)
- 10 Verhoging forensenbelasting: 1% verhoging levert bij ongewijzigde omstandigheden € 400 op.
- 11 Verhoging havengelden: 1% verhoging levert bij gelijkblijvend aantal schepen € 7.500 op.
- 12 Verhoging ozb: 1% verhoging ozb levert € 60.000 op. Hierbij wordt vermeld dat er binnen de WOZ drie verschillende tarieven zijn: tarief eigendom woningen; tarief eigendom niet-woningen en tarief gebruik niet-woningen.
- 13 Verhoging parkeervergunningen: 1% verhoging levert bij gelijkblijvend aantal vergunningen € 1.600 op. Wij achten een verhoging van de opbrengst van parkeervergunning met € 30.000 alleszins acceptabel, gelet op de huidige tarieven en de tarieven van andere vergelijkbare gemeenten. Dit betekent wel dat de parkeervergunning geen onderdeel van de legesverordening meer kan zijn en als belasting moet worden opgelegd. Dit kan worden geregeld in de raad van december 2023.

Het voorstel van het college:

Bij ons voorstel voor ombuigingen hebben we in de eerste plaats gekeken naar die maatregelen die relatief eenvoudig zijn door te voeren en die naar ons oordeel geen of weinig politieke onrust veroorzaken en daarbij de bedrijfsvoering en het voorzieningenniveau niet of zo weinig mogelijk raken.

Daarbij zijn de volgende twee gedachten leidend geweest:

Allereerst is gekeken naar structurele ombuigingen: naast het sluitend maken van dienstjaar 2024, dient -op een later moment- een nieuwe ombuigingsoperatie te worden ingezet om 2026 en 2027 sluitend te maken, mocht er vanuit het Rijk geen of onvoldoende compensatie voor de ravijnjaren worden geboden.

Een structurele ombuiging in 2024 telt dan door in meerjarenperspectief.

Ten tweede is gekeken naar ombuigingen die in principe al zijn ingevuld, zodat we geen -later in te vullen- stelposten voor ombuigingen hoeven op te nemen. De provincie is daar namelijk geen voorstander van.

Gelet op het voorgaande is -vanuit het gehele palet- het ombuigingsvoorstel van het college het volgende:

Ombuigingsstaakstelling na de Septembercirculaire 2023		€ 1.281.000
1. Schrappen van Lucht in de begroting	€ 238.000	
2. Schrappen van de aanvullende indexatie 2024	€ 475.000	
3. Dekking van incidentele budgetten 2024 uit de reserves	€ 459.000	
4. Verlagen van de storting reserve onderwijshuisvesting	€ 250.000	
13. Verhoging van opbrengst parkeervergunningen	€ 30.000	
Totaal aan ombuigingen		€ 1.452.000
Begrotingsruimte 2024		€ 171.000

Wij achten een ruimte van € 171.000 voldoende om ook in 2024 nog nieuw beleid te kunnen realiseren. Daarnaast wordt uw raad via separaat voorstel nog gevraagd om aanvullend budget inzake BOA domein 2.

Kostendekkendheid leges

Na het opmaken van de begroting 2024 is de definitieve berekening van de kostendekkendheid van de leges bekend geworden. Hieruit blijkt dat de geraamde leges in de begroting 2024 meer dan kostendekkend zijn: de baten overschrijden de lasten met ca. € 30.000. Dat betekent dat in de begroting 2024 de legesbaten met € 30.000 moeten worden afgeraamd. Dit is al wel verwerkt in de paragraaf Heffingen maar nog niet in de begrotingsruimte: een mutatie in de begrotingsruimte werkt door in de gehele begroting en vergt dus heel veel aanpassingen. Omdat de begroting 2024 al gereed was hebben we er voor gekozen om in de 1^e begrotingswijziging de legesraming bij te stellen en € 30.000 af te ramen. De begrotingsruimte 2024 wordt daarmee € 141.000 (€ 171.000 -/ 30.000).

Financiën

Verwerking van het voorstel van het college in het financieel totaaloverzicht:

	2024	2025	2026	2027
Ruimte na de raad van 27 juni 2023	282	1.970	452	-139
<u>Kadernota 2024-2027:</u>				
Voorjaarsnota	-970	-1.193	-1.647	-2.112
CUP	-105	-30	-30	-30
Overig nieuw beleid	-316	-306	-207	-207
vrijval stelpost indexatie SED	306	458	610	610
Indexatie	-584	-672	-760	-848
ruimte na de Kadernota	-1.387	227	-1.582	-2.726
<u>Raadsbrief Meicirculaire 2023 en Inkoop Jeugd-Wmo:</u>				
* Meicirculaire 2023	153	265	-418	730
* Inkoop Jeugd en Wmo	-302	-302	-302	-302
nieuw: autonome mutaties begroting 2024	179	140	98	144
nieuw: kapitaallasten onderwijshuisvesting			-366	-727
nieuw: invoering betaald parkeren		pm	pm	pm
begrotingstotaal	-1.357	330	-2.569	-2.881
<u>Voorstel college inzake ombuigingen 2024:</u>				
Verwerking Septembercirculaire 2023	76	46	-123	262
Schrappen van Lucht in de begroting	238	238	238	238
Schrappen van aanvullende indexatie uitgaven	475	475	475	475
Dekking van incidentele budgetten uit de reserves	459			
Verlaging storting 2024 onderwijshuisvesting	250			
Verhoging parkeervergunningen	30	30	30	30
verlaging leges 2024 ivm kostendekkendheid	-30			
bijgewerkt begrotingsaldo	141	1.119	-1.949	-1.876

Ten aanzien van de tekorten in de jaren na 2025 rekenen wij er op dat het Rijk met passende oplossingen komt. De VNG heeft op de Algemene Leden Vergadering van 14 juni jl. een resolutie aangenomen waarin de gemeenten de VNG vragen in overleg met het kabinet te treden om te komen tot een rechtvaardig, duurzaam en solide meerjarig financieel perspectief voor gemeenten.

Verdere planning

Technisch vragenuurtje op 17 oktober 2023 van 19.00 – 20.30uu;
Behandeling in de gemeenteraad op 7 november 2023.

Enkhuizen, 10 oktober 2023

Burgemeester en wethouders van Enkhuizen

De secretaris,

De burgemeester,

Mevr. N.A. Hellingman-Kuiper

Dhr. E.A. van Zuijlen

Amendement De Jong, Veltman, Mazereeuw, Overwijn en Sikkema

Samenvatting of strekking: Schrappen voorstel aanpassing tarief parkeervergunningen

Agendapunt: 7 – Ombuigingen 2024 en septembercirculaire 2023

Overeenkomstig artikel 35 van het Reglement van Orde dienen ondergetekenden het volgende wijzigingsvoorstel in:

Huidige tekst:

4. Ombuigingsmaatregelen vast te stellen, zodanig dat daarmee de begroting 2024 reëel en materieel sluitend is.

Nieuwe tekst:

4. Ombuigingsmaatregelen vast te stellen, zodanig dat daarmee de begroting 2024 reëel en materieel sluitend is, waarbij punt 13 in het raadsvoorstel, verhoging parkeervergunningen, komt te vervallen.

Tevens vervalt hiermee het voorstel de heffingen voor de parkeervergunningen van de legesverordening per 2024 over te hevelen naar de belastingverordening.

en gaat over tot de orde van de dag,

De indieners,

M. de Jong	R. Veltman	P. Mazereeuw	P. Overwijn	B. Sikkema
EV!	D66	NE	VVD	PP

Toelichting:

Het parkeerdossier en daarmee de parkeervergunningen kennen onderhand een lange historie in Enkhuizen. Destijds ingevoerd om beter te kunnen reguleren en de parkeerdruk en daarmee de overlast te verminderen. Omdat er in al die jaren nooit aanvullende verregaande maatregelen zijn genomen is het effect van de invoering van parkeervergunningen altijd beperkt gebleven. Momenteel worden er wel stappen genomen om eindelijk eens te komen tot een effectief parkeerreguleringsstelsel in Enkhuizen.

Echter om, in deze financieel uitdagende jaren voor de Gemeente Enkhuizen, begrotingsruimte te creëren voor 2024 door middel van onder andere een verhoging met ongeveer 20% van de kosten van de parkeervergunningen vinden wij niet wenselijk. Wij achten dit naar de bewoners van de binnenstad in Enkhuizen (alleen zij hebben hiermee te maken) niet op zijn plaats. Op het moment dat er werkelijk maatregelen ingevoerd worden die op parkeergebied verbetering brengen voor de binnenstadbewoners is een verhoging van de kosten van parkeervergunningen bespreekbaar. Op dat moment zullen ook bezoekers betalen om te mogen parkeren in Enkhuizen.